

Wyższa Szkoła Medyczna w Legnicy

**Acta Scholae Superioris
Medicinae Legnicensis**

Zeszyt naukowy
Nr 1 (26)/2022

Streszczenia wybranych prac magisterskich
przygotowywanych przez studentów
kierunku Pielęgniarstwo w roku akademickim 2021/2022

Legnica 2022

Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Medycznej w Legnicy

Redaktorzy naczelni:

dr n. o zdr. Wiesław Zielonka, prof. WSM w Legnicy
mgr inż. Anna Zalewska

Redaktor naukowy:

dr n. med. Ewa Barczykowska

Rada naukowa:

prof. dr hab. Stanisław Pielka
prof. dr hab. Witold Pilecki
dr n. med. Mariusz Stachowiak
dr n. med. Elżbieta Grajczyk
dr n. med. Irena Smółka, prof. WSM w Legnicy
dr n. hum. Celina Witkowska
dr n. o zdr. Wiesław Zielonka, prof. WSM w Legnicy
dr n. med. Jarosław Czeszejko-Sochacki
dr n. med. Lucyna Sochocka, prof. WSM w Legnicy
dr. n.o zdr. Marta Gawlik

Recenzenci zewnętrzni:

dr n. o zdr. Stanisław Szczerbiński

Redaktor wydania:

dr n. o zdr. Wiesław Zielonka, prof. WSM w Legnicy
mgr inż. Anna Zalewska

Skład i łamanie:

Dominik Łeśko

© Copyright by Wyższa Szkoła Medyczna

Wydanie I, Legnica 2022-12-15

Książka, ani żaden jej fragment, nie może być przedrukowywana bez pisemnej zgody Wydawcy. W sprawach zezwoleń na przedruk należy zwracać się do Wyższej Szkoły Medycznej w Legnicy

ISSN 2084-3607

Wyższa Szkoła Medyczna w Legnicy
ul. Powstańców Śląskich 3, 59-220 Legnica
Tel. 76 854 99 33
e-mail: publikacje@wsmlegnica.pl

Spis treści

Słowo wstępne	14
Ocena poziomu wiedzy zespołów pielęgniarskich w województwie lubuskim na temat hipotermii	15
Katarzyna Jakimczuk, Marta Gawlik.....	15
Strategie radzenia sobie ze stresem wśród personelu pielęgniarskiego w oddziałach Intensywnej Terapii	17
Magdalena Babiarz, Elżbieta Grajczyk.....	17
Poziom wiedzy społeczeństwa polskiego na temat czerniaka – nowotwora złośliwego skóry	18
Agnieszka Gwazdacz, Irena Smółka.....	18
Znajomość profilaktyki udaru mózgu przez pacjentów leczonych internistycznie	19
Paulina Jardanowska, Wiesław Zielonka.....	19
Ocena satysfakcji zawodowej pielęgniarek i czynniki motywujące	20
Aneta Górak, Stanisław Pielka.....	20
Poziom wiedzy personelu pielęgniarskiego na temat EKG	21
Rafał Hołowacz, Irena Smółka.....	21
Wpływ wybranych parametrów stanu zdrowia, niektórych schorzeń współistniejących oraz szczepień przeciwko SARS-CoV-2 na przebieg choroby Covid-19	22
Halina Górecka, Witold Pilecki.....	22
Postawa personelu pielęgniarskiego pracującego w oddziałach szpitalnych wobec szczepień przeciw Covid-19	24
Agnieszka Gabalska, Witold Pilecki.....	24
Wiedza i postawy personelu pielęgniarskiego na temat stosowania terapii daremnej u osób starszych	27

Beata Dziuda, Lucyna Sochocka	27
Ocena własnej jakości życia pacjentów leczonych nerkozastępczo	28
Ewa Dziewic, Witold Pilecki.....	28
Ocena nawyków żywieniowych mieszkańców powiatu zgorzeleckiego	29
Beata Gidzińska, Irena Smółka.....	29
Wpływ umiejscowienia kontroli zdrowia w prewencji dekompensacji u pacjentów z niewydolnością serca	30
Małgorzata Ciebiera, Marta Gawlik	30
Analiza zjawiska i postawy personelu medycznego Oddziałów Anestezjologii i Intensywnej Terapii do uporczywej terapii	31
Marta Chojnacka, Marta Gawlik	31
Ocena poziomu wiedzy pielęgniarek pracujących na oddziałach chirurgicznych na temat współczesnych metod leczenia ran	32
Dominika Florco, Stanisław Pielka	32
Poziom wiedzy personelu medycznego na temat oksygenacji zewnątrzustrojowej ECMO	33
Piotr Brzostek, Irena Smółka.....	33
Wiedza pielęgniarek oddziałów zabiegowych dotycząca rozpoznawania i zapobiegania hipotermii u pacjentów dorosłych	35
Iwona Fiszer, Wiesław Zielonka	35
Poziom wiedzy pacjentów na temat powikłań w grupie pacjentów z cukrzycą	36
Karolina Bortnowska, Elżbieta Grajczyk	36
Ocena wiedzy wśród pielęgniarek na temat nowotworu piersi i jego profilaktyki	37
Sonia Chojnacka, Wiesław Zielonka.....	37
Zależność między akceptacją choroby nowotworowej a stopniem odczuwania bólu u chorych w stanie terminalnym	39

Luiza Bąk, Irena Smółka	39
Wpływ czynników stresogennych na wypalenie zawodowe personelu pielęgniarskiego zatrudnionego w szpitalu	40
Ewa Biernacka, Witold Pilecki.....	40
Poziom wiedzy pacjentów na temat zawału mięśnia sercowego w wybranej placówce ochrony zdrowia	42
Maria Adamczak, Elżbieta Grajczyk	42
Ocena wiedzy pielęgniarek onkologicznych na temat komunikacji z dziećmi chorymi onkologicznie	43
Anna Kurek, Jarosław Czeszejko – Sochacki.....	43
Czynniki wpływające na poziom bezsenności w zespołach pielęgniarskich pracujących w systemie zmianowym	44
Beata Litka – Adamczyk, Marta Gawlik	44
Jakość życia pacjentów z chorobą nowotworową jelita grubego w trakcie chemioterapii	46
Ewa Łabno, Stanisław Pielka	46
Poziom wiedzy rodziców na temat działań profilaktycznych i pielęgnacyjnych podejmowanych w opiece nad dzieckiem z atopowym zapaleniem skóry	48
Anna Ławniczak, Jarosław Czeszejko – Sochacki	48
Ocena wiedzy pacjenta na temat samopielęgnacji po zabiegu pomostowania aortalno- wieńcowego.....	50
Mariola Majchrowicz, Wiesław Zielonka.....	50
Stopień wydolności fizycznej i satysfakcji z leczenia w ocenie pacjentów po wymianie zastawki aortalnej	51
Dorota Majchrzak, Stanisław Pielka.....	51
Ocena jakości życia pacjentów z zwyrodnieniem plamki żółtej związanej z wiekiem – AMD	53

Urszula Marzec, Elżbieta Grajczyk	53
Ocena poziomu wiedzy społeczności lokalnej miasta Głogowa i okolic na temat udaru niedokrwinnego mózgu.....	55
Alina Lipińska, Witold Pilecki	55
Zjawisko nadużywania alkoholu wśród młodzieży w powiecie żagańskim	56
Aneta Maciołek, Wiesław Zielonka.....	56
Agresja pacjenta i jego rodziny wobec personelu medycznego.....	57
Agata Mazuchowska, Irena Smółka	57
Ocena poziomu wiedzy pacjenta na temat niewydolności nerek leczonego metodą hemodializy.....	58
Małgorzata Mospan, Lucyna Sochocka.....	58
Ocena wiedzy położnic na temat badań przesiewowych wykonywanych w oddziale neonatologicznym	59
Anna Maćkowiak, Lucyna Sochocka	59
Postawy personelu medycznego wobec pacjentów roszczeniowych i agresywnych	60
Anna Orda, Irena Smółka	60
Wiedza personelu pielęgniarskiego na temat profilaktyki i leczenia odleżyn	61
.....	61
Agnieszka Pieleszko, Witold Pilecki	61
Zlecenie lekarskie jako element udzielania świadczeń zdrowotnych w praktyce pielęgniarskiej.....	62
Dorota Pyrkowska, Andrzej Maciejewski	62
Ocena jakości życia pacjentów po zakażeniu wirusem SARS-CoV-2.....	64
Mariola Radoń, Irena Smółka.....	64
Ocena wiedzy młodych kobiet na temat atopowego zapalenia skóry u dzieci	66
.....	66
Agnieszka Rudnicka, Jarosław Czeszejko – Sochacki.....	66

Przygotowanie pielęgniarek do sprawowania opieki nad dzieckiem ze spektrum autyzmu w opinii rodziców i pielęgniarek pediatrycznych	68
Dorota Rudawska, Lucyna Sochocka	68
Ocena przystosowania się do życia pacjenta z kolostomią z powodu raka odbytnicy.....	69
Monika Sieczkowska – Naja, Mariusz Stachowiak	69
Poziom wiedzy mężczyzn na temat nowotworu gruczołu krokowego	71
Paulina Kasztelan, Elżbieta Grajczyk	71
Stres oraz sposoby radzenia sobie z nim przez pielęgniarki zatrudnione w oddziałach zachowawczych w czasie pandemii covid -19	72
Marzena Borkowska – Kociołek, Wiesław Zielonka.....	72
Ocena wiedzy i poglądów społeczeństwa na temat szczepień przeciw grypie jako element profilaktyki przeciwwakażnej.....	74
Izabela Baruch, Irena Smółka.....	74
Ocena świadomości społecznej na temat czynników ryzyka i profilaktyki nowotworu płuc wśród mieszkańców powiatu głogowskiego.....	75
Ewelina Żurawska, Witold Pilecki	75
Porównanie jakości życia pacjentów dializowanych na przetocze tętniczko-żylnej i cewniku dializacyjnym.....	76
Malwina Zygmunt, Wiesław Zielonka	76
Jakość życia pacjentów z przewlekłą niewydolnością serca hospitalizowanych w oddziałach szpitalnych	77
Katarzyna Zasowska, Wiesław Zielonka.....	77
Ocena poziomu wiedzy mężczyzn w województwie lubuskim na temat profilaktyki i leczenia nowotworu gruczołu krokowego.....	79
Joanna Zakrzewska, Marta Gawlik.....	79
Pacjent w znieczuleniu podpajęczynówkowym w procesie terapeutyczno – pielęgnacyjnym.....	81

Marzena Wójcicka, Elżbieta Grajczyk	81
Poznanie opinii młodzieży zamieszkałej na terenie miasta Leszna na temat transplantologii.....	83
Anna Witkowska, Wiesław Zielonka	83
Poziom wiedzy mieszkańców powiatu żagańskiego na temat transplantacji narządów.....	84
Władysława Wilczyńska, Irena Smółka	84
Opinia pielęgniarek operacyjnych na temat zagrożeń związanych z pracą na bloku operacyjnym.....	85
Lidia Wasielewska, Wiesław Zielonka.....	85
Ocena poziomu wiedzy mieszkańców powiatu żagańskiego na temat profilaktyki chorób nowotworowych płuc w świetle badań własnych.....	86
Katarzyna Piotrowicz, Mariusz Stachowiak	86
Analiza problemu wypalenia zawodowego pielęgniarek pracujących na szpitalnych oddziałach ratunkowych	88
Paulina Waligóra, Witold Pilecki	88
Ocena stanu odżywienia dzieci chorych w wieku od 3 do 6 lat przebywających w Klinice Nefrologii Pediatricznej	89
Aleksandra Waligóra, Lucyna Sochocka	89
Wiedza mężczyzn na temat nowotworu gruczołu krokowego.....	90
Magdalena Tomczak, Witold Pilecki.....	90
Powrót do aktywności zawodowej kobiet po zabiegu histerektomii	91
Agnieszka Szremska, Wiesław Zielonka	91
Wiedza mieszkańców Leszna na temat profilaktyki raka jelita grubego ...	92
Zuzanna Szewczyk, Wiesław Zielonka	92
Wpływ stylu życia na powstawanie i rozwój chorób układu krążenia w ramach kompetencji podstawowej opieki zdrowotnej.....	93

Joanna Strojniak, Mariusz Stachowiak	93
Ocena poziomu wiedzy personelu medycznego powiatu głogowskiego na temat cukrzycy typu 2	94
Aldona Starewicz, Witold Pilecki.....	94
Jakość życia pacjentów po zabiegu endoprotezoplastyki stawu biodrowego	95
Wiktorja Stachowiak, Elżbieta Grajczyk.....	95
Analiza wpływu emocji u pacjentów onkologicznych przed zabiegiem wyłonienia kolostomii na terenie województwa lubuskiego	96
Dorota Walkowiak, Marta Gawlik	96
Poglądy pielęgniarek na temat wielokulturowego społeczeństwa	97
Marzena Wojtysiak, Irena Smółka	97
Ocena poziomu wiedzy wśród matek na temat zalet karmienia naturalnego	98
Aleksandra Łatka, Mariusz Stachowiak	98
Analiza zachowań zdrowotnych i samooceny zdrowia pielęgniarek aktywnych zawodowo	99
Jolanta Kuligowska – Osysko, Wiesław Zielonka	99
Wiedza rodziców na temat opieki nad dzieckiem w okresie noworodkowym	100
Ewa Kudzia, Elżbieta Grajczyk.....	100
Ocena wiedzy mieszkańców województwa dolnośląskiego na temat gruźlicy	101
Małgorzata Kudroń, Witold Pilecki.....	101
Zgoda pacjenta jako przesłanka legalności udzielania świadczenia zdrowotnego.....	102
Bożena Kondracka, Andrzej Maciejewski.....	102

Ocena poziomu wiedzy mieszkańców Polski na temat alergii i chorób alergicznych	103
Klaudia Tymińska, Jarosław Czeszejko – Sochacki	103
Zachowania zdrowotne, a profilaktyka chorób sercowo-naczyniowych wśród pielęgniarek i pielęgniarzy	104
Aleksandra Karpińska, Lucyna Sochocka	104
Wybrane aspekty jakości życia u osób chorujących na nowotwór trzustki	105
Ewa Kapuścińska, Wiesław Zielonka.....	105
Poziom wiedzy zespołów pielęgniarskich na temat oksygenacji zewnątrzustrojowej ECMO w województwie lubuskim	106
Aleksandra Kacprzak, Irena Smółka	106
Analiza występowania zapalenia płuc u pacjentów leczonych w Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii w Dolnośląskim Centrum Onkologii	107
Anna Jaros, Elżbieta Grajczyk.....	107
Badanie poziomu wiedzy na temat procedury actylisy w pierwszej dobie wśród personelu medycznego	109
Danuta Wątroba, Irena Smółka.....	109
Ocena wiedzy społeczeństwa na temat witaminy D	110
Magdalena Stańko, Irena Smółka	110
Znajomość zasad samo pielęgnacji pacjentek z nietrzymaniem moczu ...	111
Izabela Tomczyk, Wiesław Zielonka.....	111
Poziom wiedzy personelu pielęgniarskiego na temat trybów wentylacji mechanicznej na oddziałach intensywnej terapii	112
Joanna Ryś, Irena Smółka	112
Wiedza mężczyzn na temat profilaktyki stosowanej w nowotworze gruczołu krokowego	113

Marzena Rydarowicz, Wiesław Zielonka	113
Poziom wiedzy mieszkańców Nowej Soli na temat profilaktyki udaru mózgu	114
Beata Marszcycka, Wiesław Zielonka	114
Ocena poziomu wiedzy matek na temat gruźlicy i WZW B oraz wiedzy i postaw matek wobec szczepień ochronnych wykonywanych u noworodków na oddziale noworodkowym	116
Malwina Markowicz, Lucyna Sochocka	116
Wiedza personelu pielęgniarskiego na temat profilaktyki zakażeń wewnątrzszpitalnych	118
Marta Kuzia, Wiesław Zielonka	118
Ocena poziomu wiedzy mieszkańców województwa dolnośląskiego na temat zasad udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej	119
Sandra Horbanowicz, Mariusz Stachowiak	119
Sposoby radzenia sobie ze stresem wśród pielęgniarek pracujących na oddziałach internistycznych	120
Martyna Sadowska, Marta Gawlik	120
Ocena sposobu odżywiania seniorów mieszkających w powiecie żagańskim	121
Jolanta Romanowska, Wiesław Zielonka	121
Ocena poziomu wiedzy personelu pielęgniarskiego pracującego na oddziałach internistycznych w zakresie profilaktyki i leczenia zmian odleżynowych	122
Natalia Rutkowska, Marta Gawlik	122
Znajomość zasad pielęgnacji stomii jelitowej pacjentów leczonych z powodu raka jelita grubego	123
Małgorzata Romanowicz, Wiesław Zielonka	123

Wpływ endoprotezoplastyki stawu biodrowego na powrót pacjenta do aktywności życia codziennego.....	125
Małgorzata Krawczyk, Wiesław Zielonka.....	125
Ocena poziomu wiedzy pacjentów dotycząca czynników wpływających na powstawanie kamicy nerkowej.....	126
Aleksandra Krucka, Marta Gawlik.....	126
Ocena poziomu wiedzy personelu pielęgniarskiego na temat powikłań pooperacyjnych po usunięciu pęcherzyka żółciowego.....	127
Agnieszka Januszewska, Mariusz Stachowiak.....	127
Jakość życia kobiet z endometriozą.....	128
Ewelina Madej, Lucyna Sochocka.....	128
Czynniki determinujące poziom życia pacjentów z zespołem jelita drażliwego.....	129
Kamila Cudecka, Wiesław Zielonka.....	129
Czynniki wpływające na dolegliwości bólowe głowy i kręgosłupa oraz sposoby radzenia sobie z nim wśród czynnie pracujących pielęgniarek i pielęgniarzy.....	130
Sandra Wołek, Marta Gawlik.....	130
Opinie matek na temat karmienia piersią.....	131
Liliana Światała, Elżbieta Grajczyk.....	131
Czynniki wpływające na deficyt wiedzy na temat późnych powikłań wśród pacjentów z rozpoznana cukrzycą typu 2.....	132
Anna Walczak – Marczyk, Marta Gawlik.....	132
Czynniki wpływające na poziom wiedzy rodziców na temat szczepień obowiązkowych i zalecanych u dzieci do 18 roku życia.....	134
Ewa Zawadzka, Marta Gawlik.....	134
Ocena jakości życia pacjentów po zabiegach torakochirurgicznych.....	135

Marzena Tomasik, Marta Gawlik	135
Ocena poziomu wiedzy pacjentów na temat przewlekłej obturacyjnej choroby płuc w Oddziale Pulmonologii	136
Kinga Przybyło, Mariusz Stachowiak	136
Jakość życia pacjentów po przebytych udarze niedokrwinnym mózgu ..	137
Marta Krzysiek, Mariusz Stachowiak.....	137
Ocena poziomu wiedzy zespołów pielęgniarskich pracujących na oddziałach zachowawczych na temat dróg szerzenia się zakażeń szpitalnych	138
Monika Krupa, Marta Gawlik	138
Wypalenie zawodowe pielęgniarek na oddziałach onkologicznych	139
Beata Kruszelnicka, Mariusz Stachowiak.....	139
Akceptacja choroby i jej wpływ na subiektywną ocenę jakości życia pacjentów z cukrzycą typu 2 na podstawie badań przeprowadzonych w NZOZ Szpitalu Powiatowym w Dzierżoniowie	140
Alicja Hołodiuk, Celina Witkowska.....	140
Ocena poziomu wiedzy pielęgniarek i pielęgniarzy pracujących na oddziałach anestezjologii i intensywnej terapii w województwie lubuskim na temat kontrapulsacji wewnątrzortralnej	141
Małgorzata Macierzyńska, Irena Smółka	141
Częstość występowania powikłań związanych z terapią nerkozastępczą w stacji dializ	143
Piotr Kurek, Irena Smółka.....	143
Ocena poziomu wiedzy kobiet po 40 roku życia na temat profilaktyki, diagnostyki i leczenia raka piersi	144
Joanna Tomaszewicz, Irena Smółka.....	144
Regulamin publikowania prac	146

Słowo wstępne

Szanowni Państwo,

Mam przyjemność przedstawić kolejny numer Zeszytów Naukowych Wyższej Szkoły Medycznej w Legnicy.

Niniejszy tom stanowi kontynuację rozpoczętej w 2020 roku serii prezentującej streszczenia wybranych prac magisterskich absolwentów Wyższej Szkoły Medycznej w Legnicy, kierunku pielęgniarstwo.

Różnorodność tematów prac wskazuje na szeroki zakres zainteresowań studentów oraz wpisuje się w interdyscyplinarny wymiar pielęgniarstwa.

Tematyka podjętych badań odzwierciedla rolę współczesnej pielęgniarki w systemie opieki zdrowotnej oraz jej funkcję opiekuńczą, terapeutyczną, leczniczą, edukacyjną, naukową.

W kręgu tematów badawczych znalazły się problemy stresu i wypalenia zawodowego, jakość życia pacjentów, ocena wiedzy pielęgniarek na tematy zgodne z aspektami nauk o zdrowiu, wiedza różnych grup społecznych na temat profilaktyki chorób przewlekłych, opieka nad pacjentem przewlekle chorym, edukacja terapeutyczna młodzieży i dorosłych i wiele innych.

Wszystkie przygotowane przez studentów prace są pracami oryginalnymi, w których wykorzystano metody, techniki i narzędzia badawcze dedykowane tego typu pracom.

Zachęcając Państwa do lektury mam nadzieję, że prezentowana tematyka prac będzie stanowiła inspirację do samodzielnej pracy badawczej i pogłębiania wiedzy.

Zapraszam do lektury
dr n. o zdr. Wiesław Zielonka

Ocena poziomu wiedzy zespołów pielęgniarskich w województwie lubuskim na temat hipotermii

Katarzyna Jakimczuk, Marta Gawlik

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 17-18

Wstęp: Hipotermia jako jednostka chorobowa może stanowić dla personelu pielęgniarskiego pracującego na Oddziałach Anestezjologii i Intensywnej Terapii niewątpliwie duże wyzwanie. Związane jest z możliwościami ekonomicznymi szpitala i co za tym idzie profesjonalnym wyposażeniem oddziałów w specjalistyczny sprzęt potrzebny do diagnozowania oraz leczenia głębokiej hipotermii. Kluczowa jest również rzetelna wiedza na temat hipotermii, która daje możliwość prawidłowej oceny stanu pacjenta, przewidywania potencjalnych powikłań, zastosowania odpowiedniego leczenia i właściwego postępowania z chorym w stanie głębokiej hipotermii czy niezamierzonej hipotermii okołoperacyjnej.

Cel pracy: Celem pracy była ocena poziomu wiedzy zespołów pielęgniarskich pracujących na Oddziałach Anestezjologii i Intensywnej Terapii w województwie lubuskim na temat hipotermii.

Materiał i metody: Badanie przeprowadzono wśród pielęgniarek i pielęgniarzy pracujących w województwie lubuskim na Oddziałach Anestezjologii i Intensywnej Terapii. W badaniu udział wzięło 136 osób. Potrzebne dane uzyskano za pomocą metody sondażu diagnostycznego, posługując się techniką ankietowania. Narzędziem badawczym niniejszej pracy był autorski kwestionariusz ankiety, który składał się z 34 pytań. Wiedzę badanych określono na podstawie odpowiedzi na 20 pytań, które odnosiły się do znajomości etiologii, leczenia i postępowania z pacjentem w stanie głębokiej hipotermii oraz niezamierzonej hipotermii okołoperacyjnej. Analizę statystyczną dokonano w oparciu o zebrany materiał badawczy. Weryfikacji prawidłowości postawionych hipotez sprawdzono przy pomocy testu chi kwadrat, Manna – Whitney’a, Kruskala-Wallisa oraz testu Dunna.

Wyniki i wnioski: Spośród 136 uczestników, którzy wzięli udział w badaniu ankietowym 45,59% (62) badanych respondentów wykazało się wiedzę niedostateczną w zakresie hipotermii, natomiast 26,47% (36) osób miało wiedzę dostateczną. Bardzo dobrą znajomością zagadnienia związanego z hipotermią wykazało się 15,44% (21), a 12,50% (17) ankietowanych miało wiedzę dobrą. Według badania wiedza pielęgniarek i pielęgniarzy pracujących na Oddziałach Anestezjologii i Intensywnej Terapii na terenie województwa lubuskiego jest niedostateczna, poza kilkoma zagadnieniami specjalistycznymi. Wiedza ta nie jest zależna od posiadania specjalizacji z dziedziny anestezjologii i intensywnej

opieki, posiadania ECMO w wyposażeniu oddziału i umiejętności obsługi sprzętu do ECMO czy od wcześniejszego doświadczenia w swojej pracy zawodowej kontaktu z pacjentem w stanie głębokiej hipotermii. Natomiast w dużej mierze większa wiedza na temat hipotermii wśród zespołu pielęgniarskiego jest zależna od wyższego wykształcenia w kierunku pielęgniarstwa oraz od mniejszego stażu pracy.

Słowa kluczowe: hipotermia, intensywna terapia, niezamierzona hipotermia okołoperacyjna, temperatura głęboka

Strategie radzenia sobie ze stresem wśród personelu pielęgniarstwa w oddziałach Intensywnej Terapii

Magdalena Babiarz, Elżbieta Grajczyk

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 19

Wstęp: Zjawisko stresu w dzisiejszych czasach jest bardzo powszechne, a przyczynia się do tego wiele obaw oraz trosk, których nie sposób ominąć. Jednym z głównych powodów stresu może być sytuacja zawodowa. Dodatkowe dyżury czy zwiększający się zakres obowiązków personelu pielęgniarstwa oraz coraz mniej czasu dla samego siebie mogą być czynnikami powodującymi występowanie stresu na co dzień.

Cel pracy: Celem niniejszej pracy magisterskiej jest zbadanie strategii radzenia sobie ze stresem wśród personelu pielęgniarstwa w oddziałach Intensywnej Terapii.

Materiał i metody: Badanie przeprowadzone zostało na przełomie lutego – kwietnia 2022 roku wśród 124 pielęgniarek pracujących w oddziałach Intensywnej Terapii. W celu zebrania danych posłużono się metodą sondażu diagnostycznego, narzędziem badawczym była ankieta własnego autorstwa, natomiast standaryzowanym narzędziem badawczym był Kwestionariusz Mini-Coope. W analizie statystycznej porównanie wyników zmiennych ilościowych wykonano wykorzystując test Manna-Whitneya lub test Kurskala-Wallisa. Dodatkowo przeprowadzono test post-hoc (test Dunna).

Wyniki: Na podstawie analizy wyników badań stwierdzono, że wszyscy ankietowani (100%) deklarują, iż stres występuje w ich miejscu pracy. Aż 46% respondentów narażonych jest na sytuacje stresowe kilkakrotnie w ciągu dnia. Wśród najczęściej wybieranych przez ankietowanych czynników powodujących powstawanie sytuacji stresowych w miejscu pracy wymienia się: 64,5% poczucie odpowiedzialności za życie i zdrowie człowieka, 62,1% nadmiar obowiązków. Dzięki analizie wyników stwierdzono, że najczęstszą strategią radzenia sobie ze stresem jest 64,5% aktywność fizyczna oraz 63,7% oglądanie filmów i/lub seriali.

Wnioski: Pomimo bardzo dużej ilości przeprowadzonych badań na temat stresu i strategii radzenia sobie z nim, jest nadal potrzeba monitorowania i kontrolowania zjawiska stresu, ponieważ otoczenie w jakim żyjemy przyczynia się w znacznej mierze do inicjowania sytuacji stresowych.

Słowa kluczowe: stres, stres w miejscu pracy, stresory, strategie radzenia.

Poziom wiedzy społeczeństwa polskiego na temat czerniaka – nowotwora złośliwego skóry

Agnieszka Gwazdacz, Irena Smółka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 20

Wstęp: Czerniak skóry to złośliwy nowotwór wywodzący się z melanocytów. Szybko zdiagnozowany, daje duże szanse trwałego wyleczenia. Czynnikiem, który ma największy wpływ na powstanie i rozwój czerniaka jest ekspozycja na sztuczne oraz naturalne promieniowanie ultrafioletowe (UV).

Cel pracy: Celem badania było określenie poziomu wiedzy społeczeństwa polskiego na temat czerniaka skóry.

Material i metoda: Badania zostały przeprowadzone w okresie od 3 marca do 17 marca 2022 roku. Kwestionariusz rozprowadzany był w systemie on-line za pomocą formularza Google.

Wyniki i wnioski: Przeprowadzona analiza wykazała, że wiedza profilaktyczna respondentów nie była istotnie zróżnicowana, ale przy tym była wysoka. Osoby z wyższym wykształceniem charakteryzowały się istotnie większą wiedzą profilaktyczną. Poziom wiedzy klinicznej i profilaktycznej, nie był istotnie zależny od płci respondentów. Poziom wiedzy klinicznej nie był istotnie zależny od poziomu wykształcenia badanych, natomiast osoby z wyższym wykształceniem charakteryzowały się istotnie większą wiedzą profilaktyczną.

Słowa kluczowe: czerniak skóry, melanoma malignum, nowotwór złośliwy

Znajomość profilaktyki udaru mózgu przez pacjentów leczonych internistycznie

Paulina Jardanowska, Wiesław Zielonka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 21

Wstęp: Udar mózgu jest poważną jednostką chorobą, która prowadzi do ciężkich powikłań a nawet zgonu. Według WHO udar mózgu jest głównym powodem inwalidztwa na świecie. Jednym ze znaczących czynników jest zły styl życia oraz nadużywanie alkoholu czy nałogowe palenie tytoniu.

Cel pracy: Celem pracy jest sprawdzenie wiedzy pacjentów na temat schorzeń przyczyniających się do występowania udarów mózgu.

Materiał i metody: Jako narzędzie badawcze wykorzystano ankietę składającą się z 23 pytań. Grupę badaną stanowili pacjenci na oddziale neurologii. W badaniu wzięło udział 100 osób 55 mężczyzn oraz 45 kobiet. Udział w ankiecie jest dobrowolny i anonimowy. Odpowiedzi ankietowanych zostały zobrazowane za pomocą tabel oraz rysunków.

Wyniki: W badaniu wzięło udział 100 osób. W badanie wykazało, że większość osób są to osoby pomiędzy 56 a 70 rokiem życia. Ponad większość osób zadeklarowała, że choruje na nadciśnienie tętnicze-66% oraz cukrzycę 73%. 67% potwierdziła, że pali papierosy. 43% ankietowanych określa swój stan zdrowia jako średni. 40% ankietowanych określa swój stan zdrowia jako dobry. A 17% osób określa jak bardzo dobry. Również poziom wiedzy na temat na temat schorzeń internistycznych jest niezadawalający. Ponad połowa respondentów uważa, że jednostki internistyczne nie mają wpływu na wystąpienie udaru mózgu.

Wnioski: W grupie badanej u osób stwierdzono, że ich stan zdrowia jest średni. Badania wykazały, że osoby chorujące mają niezadawalającą wiedzę na temat powikłań chorób internistycznych. Większość ankietowanych pali papierosy oraz posiada choroby współistniejące. Badania wykazały, że wiedza czerpana ze źródeł internetowych nie jest dość wystarczająca.

Słowa kluczowe: udar, pielęgniarstwo, choroby internistyczne, wiedza

Ocena satysfakcji zawodowej pielęgniarek i czynniki motywujące

Aneta Górak, Stanisław Pielka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 22

Wstęp: Satysfakcja z wykonywanej pracy to odczucie zadowolenia, będące rezultatem zaspokojenia własnych potrzeb. Pracownicy, którzy są zadowoleni identyfikują swoje cele zawodowe z celami przedsiębiorstwa, wobec którego są lojalni, troszczą się o jego interes i wykazują znacznie większe zaangażowanie w wykonywanie codziennych obowiązków. Co więcej, satysfakcja z wykonywanej pracy ma wpływ na zwiększenie wydajności. Motywacja z kolei to jedna z najbardziej istotnych funkcji zarządzania. Motywacja wpływa na zachowanie i cele każdego człowieka. Motywowanie pracowników jest ważne i ma na celu większe zaangażowanie w pracę dla osiągnięcia sukcesu firmy.

Cel pracy: Celem pracy była ocena satysfakcji zawodowej pielęgniarek oraz określenie czynników motywujących.

Material i metody: Badania zostały przeprowadzone w jednym z dolnośląskich szpitali. W badaniu wzięło udział 109 pielęgniarek czynnych zawodowo, bez względu na formę zatrudnienia. Metodą badań był sondaż diagnostyczny, a jako narzędzie badawcze zastosowano autorski kwestionariusz ankiety. Technika było ankietowanie. Ankieta składała się z 19 pytań.

Wnioski: Na podstawie przeprowadzonych badań można stwierdzić, że pielęgniarki odczuwają satysfakcję z wykonywanej przez siebie pracy. Czynniki, które najbardziej motywują pielęgniarki do pracy to: warunki pracy, zarobki, atmosfera w pracy, stabilność zatrudnienia.

Słowa kluczowe: satysfakcja zawodowa, motywacja, pielęgniarstwo

Poziom wiedzy personelu pielęgniarskiego na temat EKG

Rafał Hołowacz, Irena Smółka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 23

Wstęp: Badanie elektrokardiograficzne jest podstawowym narzędziem diagnostycznym chorób układu krążenia. Prawidłowo wykonane badanie i jego interpretacja pozwala na szybkie wprowadzenie odpowiedniej terapii.

Cel pracy: Celem głównym pracy jest przedstawienie wśród personelu pielęgniarskiego poziomu wiedzy na temat zapisu EKG.

Materiał i metody: Jako narzędzie badawcze zastosowano ankietę składającą się z 25 pytań. Wśród respondentów znalazł się personel pielęgniarski z aktualnym prawem wykonywania zawodu, pracujący w oddziałach szpitalnych i ośrodkach POZ.

Wyniki: Nie wykazano istotnego wpływu wieku, miejsca pracy ani ukończonego kursu podyplomowego na poziom wiedzy personelu pielęgniarskiego na temat zapisu elektrokardiograficznego. Wystąpiła korelacja poziomu wiedzy w zależności do poziomu wykształcenia i stażu pracy. Osoby badane z wykształceniem magisterskim i część osób z wykształceniem średnim osiągnęły najwyższy wynik. W przypadku stażu pracy – najniższy wynik zdobyły osoby najkrócej pracujące.

Wnioski: Średni poziom wiedzy personelu pielęgniarskiego na temat zapisu EKG jest zadowalający i wynosi > 50%.

Słowa kluczowe: EKG, elektrokardiogram, elektrokardiografia.

Wpływ wybranych parametrów stanu zdrowia, niektórych schorzeń współistniejących oraz szczepień przeciwko SARS-CoV-2 na przebieg choroby Covid-19

Halina Górecka, Witold Pilecki

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 24-25

Wstęp: COVID-19 jest nową chorobą (pierwsze zachorowania zanotowano pod koniec grudnia 2019 r.), która w bardzo krótkim czasie dotarła do prawie wszystkich zakątków kuli ziemskiej i spowodowała w ciągu 2 lat ponad 5 mln zgonów na świecie.

Cel pracy: Sprawdzenie jak wybrane parametry stanu zdrowia, niektóre schorzenia oraz szczepienia przeciwko COVID-19 wpływają na przebieg choroby w zakażeniu koronawirusem SARS-CoV-2.

Material i metody: Badanie wykonano metodą dokumentoskopii. Dokumenty jakie poddano analizie, to dane wprowadzone w arkusze kalkulacyjne ukazujące dane 100 pacjentów przyjętych do szpitala z powodu zakażenia SARS-CoV-2 od dnia 17.03.2021 r. do 01.04.2021 r. Na podstawie danych zawartych w dokumentacji medycznej pacjenta oceniono liczbowo stan każdego pacjenta, uwzględniając następujące parametry: liczbę dni pobytu w szpitalu, sposób zakończenia hospitalizacji (wyzdrowienie, przeniesienie do innego szpitala, zgon), wyniki badań laboratoryjnych (CRP, D-dimer), obecność chorób współistniejących, podanie tlenu, konieczność zastosowania wentylacji mechanicznej.

W analizie statystycznej wykorzystano test niezależności chi-kwadrat Karla Pearsona, który pozwala na porównywanie danych dotyczących poszczególnych podgrup, na które badana grupa została podzielona. Za wyniki istotne statystycznie przyjęto te, dla których poziom istotności p jest nie większy niż 0,05.

Wyniki: wybrane parametry stanu zdrowia, niektóre schorzenia przewlekłe oraz szczepienie przeciwko COVID-19 mają istotny wpływ na przebieg zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2.

Wnioski: W badaniach potwierdzone zostały hipotezy mówiące o tym, że osoby starsze, z nadwagą i otyłością gorzej rokoją przy zakażeniu SARS-CoV-2. Potwierdzono, że niektóre choroby: cukrzyca, niewydolność nerek, niewydolność układu krążenia oraz choroby współistniejące mają negatywny wpływ na przebieg choroby COVID-19. Nie stwierdzono statystycznie istotnego wpływu na pogorszenie rokowania w przypadku chorób nowotworowych, POChP oraz nadciśnienia tętniczego. Szczepienie przeciw COVID-19 nie ma istotnego wpływu na złagodzenie przebiegu zakażenia COVID-19. Chorzy

z saturacją poniżej 92% wymagają dłuższej hospitalizacji i istotnie częściej są zagrożeni koniecznością stosowania inwazyjnej wentylacji mechanicznej. Wysoki poziom D-dimerów oraz podwyższone wyniki badań laboratoryjnych CRP u chorych z COVID-19 nie były statystycznie istotnie gorszym prognostykiem w leczeniu zakażenia koronawirusem.

Słowa kluczowe: COVID-19, parametry stanu zdrowia, choroby współistniejące, przebieg zakażenia, rokowanie

Postawa personelu pielęgniarskiego pracującego w oddziałach szpitalnych wobec szczepień przeciw Covid-19

Agnieszka Gabalska, Witold Pilecki

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 26-28

Wstęp: Pandemia wywołana przez SARS - CoV-2 jest globalnym problemem, a choroba przez niego wywołana -Covid-19 spowodowała zakażenie u blisko 400 milionów ludzi na całym globie w tym około 6 milionów zgonów. Epidemiolodzy, wirusolodzy i genetycy z całego świata zmobilizowali się do opracowania skutecznej metody zwalczeni wirusa, a zdobyta wiedza na temat samego wirusa i coraz większe doświadczenie w leczeniu Covid- 19 pozwoliła na wnioski, iż najbardziej racjonalnym sposobem walki z rozprzestrzenianiem się pandemii są szczepienia ochronne. Wraz z wynalezieniem szczepionek pojawiło się wiele kontrowersji na temat bezpieczeństwa ich stosowania. Na całym świecie wypowiadali się zwolennicy jak i przeciwnicy rekomendowanych szczepionek. Obecnie kilkadziesiąt zespołów badawczych z całego świata nawiązało współpracę, aby dostęp do innowacyjnych narzędzi, a także metod zwalczania wirusa był sprawiedliwy i dostępny dla wszystkich krajów na świecie. Niezmiernie ważna jest edukacja ludności w tym temacie, gdyż rzetelna edukacja na temat szczepień jest podstawą dla korzystnych zachowań własnego zdrowia i zdrowia społeczeństwa. Niezależnie od podjęcia decyzji odnośnie szczepień, decyzja ta powinna być przemyślana, zgodna z przesłankami medycznymi oraz zgodna z własnym sumieniem i wiarą.

Cel pracy: Głównym celem pracy było poznanie postaw personelu pielęgniarskiego pracującego w oddziałach szpitalnych wobec szczepień przeciwko Covid-19.

Materiały i metody: W badaniu udział wzięło 95 osób z personelu pielęgniarskiego pracującego w 105.Kresowym Szpitalu Wojskowym z Przychodnią w Żarach oraz w Żaganii, filii tego szpitala, przez okres dwóch miesięcy w styczniu i lutym 2022 roku. W celu zebrania materiału badawczego posłużono się metodą sondażu diagnostycznego, zastosowano technikę ankietową, a także kwestionariusz ankiety własnego autorstwa jako narzędzie badawcze. W grupie badanej pod względem wieku były osoby powyżej 50 lat (47%), najliczniejszą grupą były osoby, które ukończyły liceum medyczne (38,9%). Pod względem stażu pracy w zawodzie powyżej 30 lat było najwięcej respondentów (43%). Największą grupę stanowiły osoby pracujące w szpitalnych oddziałach zabiegowych (38,9%). W grupie badanej najliczniejszą grupę stanowiły osoby mieszkające z mężem (65,3%) i dziećmi (38,9%). Wśród badanych pielęgniarek dominowały, te nie będące w ciąży (82,1%), oraz te, które

jej nie planują (75,8%). Wszystkie uzyskane w badaniu odpowiedzi poddano statystycznej analizie ilościowej i jakościowej.

Wyniki: Wśród grupy badanej 95,8% poddała się szczepieniu przeciwko Covid-19, a 77,9% przyjęło trzy dawki preparatu. Równocześnie 88,4% spośród znajomych respondentów niezwiązanych ze służbą zdrowia przystąpiło do przyjęcia szczepienia, jednak odsetek osób w całej populacji wyniósł 60%. Wszyscy ankietowani podali, że po szczepieniu wystąpiły u nich działania niepożądane po szczepieniu: ogólne osłabienie (73,4%), ból w miejscu wkłucia (71,9%), bóle głowy (42,2%), gorączkę (40,6%), bóle mięśniowo-stawowe (37,4%) i obrzęk miejsca wkłucia (34,4%). 71,6% Personelu pielęgniarskiego uznało, że najczęstszym powikłaniem poszczepiennym są zaburzenia krzepnięcia jednak u żadnej z badanej osoby nie wystąpiło to powikłanie. Wśród osób badanych 43,2% uznało, że dostępne szczepionki przeciwko Covid-19 powstrzymają obecną pandemię i 35,8% osób ankietowanych opowiedziało się za wprowadzeniem obowiązkowych szczepień, jednocześnie 41,1% w pracy nie czuło się zmuszonym do przyjęcia szczepionki. Wiek osób badanych nie miał wpływu na wyrażenie zgody odnośnie przystąpienia do szczepień. Najwięcej wiedzy na temat szczepień 57,4% osób czerpało z informacji podawanych w telewizji i od współpracowników (55,3%). Większa połowa respondentów nie zna częstości potencjalnie zagrażających życiu powikłań poszczepiennych (62,1%) równocześnie 28,4% respondentów uznało, że w kraju raczej nie przeprowadzono profesjonalnej kampanii edukacyjnej w temacie. Na Covid-19 zachorowało 64,2% respondentów, a z pacjentami chorymi na Covid-19 pracowało 65,3% i 46,2% z nich uznało ten fakt za jeden z głównych powodów zaszczepienia się jednak to troska o bezpieczeństwo własne i osób bliskich była głównym czynnikiem u 78% osób.

Wnioski: Ankietowany personel chętnie poddawał się zaszczepieniu przeciwko Covid-19 w ilości trzech dawek. Troska o bezpieczeństwo swoje i bliskich oraz praca z pacjentami na Covid-19 była największym motywem zaszczepienia się. W grupie badanej przeważały osoby mające powyżej 50-ciu lat i osoby, które były chore na Covid-19, a także u większości wystąpiły niepożądane odczyny poszczepienne, które nie wpłynęły na rezygnację ze szczepień. Według respondentów w kraju nie przeprowadzono profesjonalnej kampanii edukacyjnej związanej ze szczepieniami, a wiedzę na ten temat najczęściej zdobywali z informacji podawanych przez telewizję i od współpracowników. Z kolei artykuły naukowe oraz lekarze stanowili wiarygodne źródło wiedzy o powikłaniach poszczepiennych. Zbyt mała liczba osób wśród respondentów, które zrezygnowały ze szczepień nie pozwoliła na zbadanie przyczyn tej rezygnacji.

Słowa kluczowe: personel pielęgniarstwa, Covid-19, szczepienia ochronne przeciwko Covid-19.

Wiedza i postawy personelu pielęgniarskiego na temat stosowania terapii daremnej u osób starszych

Beata Dziuda, Lucyna Sochocka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 29

Cel pracy: Celem pracy było zbadanie poziomu wiedzy i postaw personelu pielęgniarskiego zatrudnionego w wybranych oddziałach szpitalnych na temat stosowania terapii daremnej u osób starszych.

Materiał i metody: Badania przeprowadzono w grupie stu pielęgniarek i pielęgniarzy zatrudnionych na oddziale Chorób Wewnętrznych, Kardiologii, oraz Neurologii w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Legnicy. Materiał badawczy stanowiły wypełnione kwestionariusze ankiet własnego autorstwa. Wykorzystano je do przeprowadzenia analiz w celu potwierdzenia lub odrzucenia założonych hipotez. Kwestionariusz ankiet składał się z 7 pytań metryczkowych, 10 pytań dotyczących wiedzy personelu pielęgniarskiego na temat terapii daremnej u osób starszych, oraz 6 pytań związanych z postawami personelu pielęgniarskiego wobec terapii daremnej.

Wyniki: Prawidłową definicję terapii daremnej wskazało 81% ankietowanych, 87% opowiadało się za przerwaniem dalszego leczenia pacjenta, gdy leczenie to ma charakter terapii daremnej. Ponad połowa ankietowanych (51%) wiedziało, że w Polsce nie ma regulacji prawnych dotyczących terapii daremnej. W ramach obowiązków pielęgniarskich w miejscu pracy 72% osób badanych wykonywało zlecenia lekarskie, które budziły u nich sprzeciw ponieważ świadczyły o prowadzeniu terapii daremnej. Badani w zdecydowanej większości (82%) uważali, że w Polsce powinna być prawna możliwość spisania tzw. „testamentu życia”, w którym zdrowy człowiek mógłby wyrazić swoją wolę o przerwaniu terapii w chwili gdy leczenie i utrzymywanie życia jest bezcelowe, nie przynoszące efektów wyzdrowienia. Wyniki badań nie wykazały korelacji między poziomem wiedzy, a wiekiem, wykształceniem, oraz stażem pracy personelu pielęgniarskiego.

Wnioski: Bez względu na wiek, wykształcenie i staż pracy większość badanych opowiada się za przerwaniem dalszego leczenia pacjenta, jeżeli leczenie to jest charakteryzowane jako daremne, jak również wskazuje potrzebę zmian w polskim prawie w kwestii terapii daremnej.

Słowa kluczowe: terapia daremna, personel pielęgniarski, wiedza, postawa.

Ocena własnej jakości życia pacjentów leczonych nerkozastępczo

Ewa Dziewic, Witold Pilecki

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 30

Wstęp: Przewlekła niewydolność nerek jest chorobą, która w ostatnim stadium wiąże się z koniecznością stałej i regularnej dializoterapii.

Cel pracy: Celem głównym pracy była ocena własnej jakości życia pacjentów leczonych nerkozastępczo.

Material i metody: Badania przeprowadzono wśród 112 pacjentów leczonych ambulatoryjnie w stacjach dializ. Zastosowano metodę badania sondażowego. W badaniu wykorzystano autorski kwestionariusz, który w swojej strukturze w większości zawierał pytania z autoryzowanej ankiety jakości życia WHOQOL-BREF. Uzyskane wyniki poddano analizie statystycznej. Wykorzystano zmienne jakościowe i ilościowe przy użyciu analizy testów nieparametrycznych U Manna Whitneya, Kruskala Wallisa oraz rang Spearmana. Za wyniki istotne przyjęto wartość $p < 0,05$, a do obliczeń użyto pakietu STATISTICA 10PL.

Wyniki: Na podstawie przeprowadzonych badań stwierdzono, że pacjenci leczenia nerkozastępczo najwyższą jakość życia pozyskali w dziedzinie życia środowiskowej, a najmniejszą w somatycznej. Przewlekła choroba nerek i dializoterapia badanych nie wpłynęła negatywnie na jakość ich życia. Im większa akceptacja choroby tym wyższa jakość życia.

Wnioski: Większość badanych pacjentów zadowolone ze swojego stanu zdrowia oceniło wysoko. Pozytywnymi czynnikami, które wpłynęły na wyższą jakość życia chorych była lepsza sytuacja materialna, szczególnie u osób pracujących lub z wyższymi dochodami miesięcznymi. Wiek nie miał istotnego znaczenia w każdej z dziedzin życia, ale płeć już tak. Mężczyźni wykazywali się większą jakością życia od kobiet. Na wysoką jakość respondentów bezsprzecznie wpływa rola rodziny, która wspiera chorego zarówno psychicznie jak i materialnie.

Słowa kluczowe: Jakość życia, leczenie nerkozastępcze, hemodializa.

Ocena nawyków żywieniowych mieszkańców powiatu zgorzeleckiego

Beata Gidzińska, Irena Smółka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 31

Wstęp: Sposób żywienia na ogromny wpływ na zachowanie zdrowia i jakość życia człowieka. Właściwa dieta może zapewnić prawidłowe funkcjonowanie organizmu i chroni organizm przed chorobami cywilizacyjnymi.

Cel pracy: Celem badania była ocena nawyków żywieniowych mieszkańców powiatu zgorzeleckiego.

Materiał i metody: Badanie przeprowadzono na 103 osobach w formie ankiety autorskiej. Pytania dotyczyły sposobu żywienia, nawyków żywieniowych

Wyniki: Największa ilość osób badanych 38,83% spożywa 4 posiłki dziennie, 29,13% wypija 6 szklanek i więcej wody.

Wśród badanych 27,18% nigdy nie spożywa napoi słodzonych, duża ilość 76,70% nigdy nie spożywa napoi energetycznych.

Większość badanych spożywa po jednej porcji owoców (53,40%) i warzyw (56,31%) dziennie.

Badani częściej spożywali pieczywo mieszane-(46,60%), dziennie spożywając 1- 2 porcji (69,9%).

Respondenci deklarowali spożywanie 1-2 przekąsek dziennie (66,99%). Prawie wszyscy ankietowani (96,12%) spożywa obiady sporządzone w domu.

Wnioski: Większość badanych nawyków żywieniowych u mieszkańców powiatu zgorzeleckiego była prawidłowa, jednak występują pewne odstępstwa, które wymagają modyfikacji.

Słowa kluczowe: nawyki żywieniowe, odżywianie, prawidłowa dieta, składniki odżywcze.

Wpływ umiejscowienia kontroli zdrowia w prewencji dekompensacji u pacjentów z niewydolnością serca

Małgorzata Ciebiera, Marta Gawlik

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 32

Wstęp: Niewydolność serca nadal stanowi istotny problem zdrowotny przez wzgląd na swą wysoką śmiertelność oraz częste hospitalizacje spowodowane epizodami dekompensacji. Zapobieganie ponownym dekompensacjom, a co za tym idzie rehospitalizacjom stanowi główny cel terapeutyczny w opiece nad pacjentem z niewydolnością serca. Obecnie pielęgniarka niewydolności serca zyskuje ogromną rolę w zespole terapeutycznym opiekującym się pacjentem z niewydolności serca. Pacjent nie jest jedynie wykonawcą zaleceń zespołu terapeutycznego, chory bierze udział w tworzeniu planu opieki jak również bierze współodpowiedzialność za sukces terapii.

Cel pracy: Celem pracy jest próba dookreślenia czynników mających największe znaczenie w powodzeniu terapii oraz określenie umiejscowienia kontroli zdrowia w grupie pacjentów z niewydolnością serca.

Materiały i metody: Badanie przeprowadzono wśród 102 pacjentów z rozpoznaną niewydolnością serca, hospitalizowanych w okresie od 01.12.2021 do 15.02.2022 roku w Oddziale Kardiologii 105. Kresowego Szpitala Wojskowego w Żarach oraz Oddziale Wewnętrznym Zachodniego Centrum Medycznego w krośnie Odrzańskim. Badanie przeprowadzono z wykorzystaniem Wielowymiarowej Skali Umiejscowienia Kontroli Zdrowia (MHLC-wersja B) oraz kwestionariusza ankiety własnej.

Wyniki: Wyniki przeprowadzonego badania wykazały istotną statystycznie zależność pomiędzy takimi zmiennymi jak wiek, płeć, stopień zaawansowania choroby wg. skali NYHA czy miejsce zamieszkania, a poczuciem umiejscowienia kontroli zdrowia. Z badań wynika, że wraz z wiekiem spada poczucie wewnętrznej kontroli, natomiast wraz z pogarszaniem stanu zdrowia zwiększa się udział lokowania kontroli zdrowia wobec osób innych.

Wnioski: Otrzymane wyniki badań mogą stanowić pomoc dla osób podejmujących się działań terapeutyczno-opiekuńczych oraz edukacyjnych wobec pacjentów z niewydolnością serca.

Słowa kluczowe: niewydolność serca, dekompensacja, umiejscowienie kontroli zdrowia, edukacja chorego.

Analiza zjawiska i postawy personelu medycznego Oddziałów Anestezjologii i Intensywnej Terapii do uporczywej terapii

Marta Chojnacka, Marta Gawlik

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 33

Wstęp: Mechaniczne oraz farmakologiczne metody leczenia stosowane na Oddziałach Anestezjologii i Intensywnej Terapii umożliwiają leczenie najbardziej skomplikowanych i poważnych przypadków medycznych. Na pograniczu rozwoju oraz sukcesu intensywnej terapii powstał problem uporczywej terapii, a także jej granicy, której przekroczenie nie przynosi korzyści terapeutycznych, a związane jest z przedłużaniem cierpienia i bólu pacjenta.

Cel pracy: Poznanie postaw oraz opinii personelu medycznego zatrudnionego na Oddziałach Anestezjologii i Intensywnej Terapii wobec uporczywej terapii.

Materiał i metody: Badania przeprowadzono w okresie od 6 lutego do 31 marca 2022 roku na Oddziałach Anestezjologii i Intensywnej Terapii Szpitala Uniwersyteckiego im. Karola Marcinkowskiego w Zielonej Górze, Szpitala Na Wyspie w Żarach oraz w 105. Kresowym Szpitalu Wojskowym z Przychodnią SP ZOZ w Żarach i Żaganiu. Grupę badawczą stanowiło 100 pielęgniarek i pielęgniarzy. W pracy zastosowano metodę sondażu diagnostycznego z wykorzystaniem techniki kwestionariusza ankiety własnego autorstwa. Otrzymane wyniki poddano analizie statystycznej.

Wyniki: Badania wykazały, że 96% (n=96) personelu pielęgniarskiego czynnie uczestniczyła w prowadzeniu uporczywej terapii. Większość badanych do procedur medycznych związanych z uporczywą terapią zalicza przede wszystkim bezskuteczną resuscytację krążeniowo – oddechową - 79% (n=79) oraz bezskuteczne podawanie amin katecholowych w dużych dawkach - 77% (n=77). Procedurami, których pielęgniarki (pielęgniarze) nie zaliczają do uporczywej terapii są: łagodzenie bólu - 81% (n=81), wsparcie psychologiczne - 75% (n=75), karmienie i nawadnianie - 74% (n=74) oraz podstawowe zabiegi pielęgnacyjne - 74% (n=74).

Wnioski: Respondenci przejawiają postawę negatywną wobec uporczywej terapii, postrzegając ją jako procedurę, której zaniechanie może zapewnić godną śmierć, a której stosowanie jest nieetyczne. Głównym czynnikiem podejmowania uporczywej terapii oraz odrzucania decyzji o jej zaniechaniu są presja ze strony rodziny pacjenta oraz obawy przed konsekwencjami prawnymi. Zdaniem respondentów na OIT winni być zatrudnieni psycholodzy w celu pomocy personelowi medycznemu.

Słowa kluczowe: uporczywa terapia, terapia daremna, godna śmierć, eutanazja, postawy, personel pielęgniarski, pielęgniarka, pielęgniarz

Ocena poziomu wiedzy pielęgniarek pracujących na oddziałach chirurgicznych na temat współczesnych metod leczenia ran

Dominika Florko, Stanisław Pielka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 34

Wstęp: Leczenie i gojenie ran, dwa podstawowe pojęcia dotyczące ran. Gojenie jest to naturalny proces jaki wykonuje organizm, natomiast leczeniem nazywamy wszystkie podjęte działania jakie wykonujemy w obrębie ran. Człowiek z raną zmaga się codziennie są to najczęściej rany cięte, tłuczone, oparzeniowe. Niewłaściwe zaopatrzenie ich może spowodować zakażenie ran, powstanie rany przewlekłej, a przy tym wiele komplikacji medycznych.

Cel pracy: Głównym celem badania jest określenie poziomu wiedzy pielęgniarek pracujących na oddziałach chirurgicznych na temat metod leczenia ran.

Material i metody: W celu przeprowadzenia badań niniejszej pracy została użyta metoda sondażu diagnostycznego z użyciem techniki ankiety własnej.

Narzędziem badawczym była anonimowa ankieta zawierająca 29 pytań. Ankieta składała się z 8 pytań socjodemograficznych i 21 pytań oceniających wiedzy na temat metod leczenia ran. Wśród pytań były pytania zamknięta, w których respondenci mieli możliwość wielokrotnego wyboru odpowiedzi.

Wyniki: Uzyskane wyniki były nieistotny statystycznie. Oznacza to, że poziom wiedzy personelu pielęgniarskiego nie różni się istotnie. Osoby reprezentujące najniższy poziom wiedzy stanowiły 38,0% badanej grupy, podczas gdy reprezentujący poziom przeciętny stanowili 33,0%, a poziom najwyższy 29,0%. Założone hipotezy zostały więc negatywnie zweryfikowane, co skutkowało ich odrzuceniem. Biorąc jednak pod uwagę fakt, że blisko dwie trzecie badanych (62,0%) reprezentowało co najmniej przeciętny poziom wiedzy (czyli udzieliło co najmniej 66% poprawnych odpowiedzi), należy uznać poziom wiedzy w badanej grupie za wysoki.

Wnioski: Z przeprowadzonych badań wynikają następujące wnioski:

Poziom wiedzy personelu pielęgniarskiego nie był istotnie zależny od wieku, miejsca zatrudnienia i poziomu wykształcenia, wiedza pielęgniarek na temat współczesnych metod leczenia ran jest na wysokim poziomie, odbyte kursy i szkolenia nie mają istotnego wpływu na poziom wiedzy pielęgniarek o metodach leczenia ran, źródłem pozyskiwania wiedzy o leczeniu ran był najczęściej Internet, personel pielęgniarski rzadko uczestniczy w szkoleniach edukacyjnych.

Słowa kluczowe: rana, wiedza pielęgniarek, leczenie ran, współczesne techniki leczenia ran

Poziom wiedzy personelu medycznego na temat oksygenacji zewnątrzustrojowej ECMO

Piotr Brzostek, Irena Smółka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 35-36

Wstęp: Zewnątrzustrojowa oksygenacja krwi za pomocą ECMO jest stosunkowo nowoczesną metodą leczenia grupy pacjentów z niewydolnością oddechową lub krążeniowo-oddechową. Dzięki zastąpieniu funkcji istotnych dla życia narządów swoje zastosowanie znajduje również w ratowaniu życia podczas NZK z odwracalną przyczyną lub u dawców narządów w celu zapewnienia perfuzji narządów. ECMO jako zaawansowana technika leczenia pacjentów ciężko chorych znajduje coraz częściej swoje zastosowanie, skutkiem czego wymóg doskonalenia oraz samokształcenia się w tym kierunku odgrywać zaczyna znaczącą rolę w opiece medycznej.

Cel pracy: Założonym celem przedstawionej pracy było zweryfikowanie poziomu wiedzy personelu medycznego, wliczając w tę grupę pielęgniarki oraz ratowników medycznych, na temat oksygenacji zewnątrzustrojowej krwi za pomocą ECMO. Koncepcją było również zweryfikowanie, czy personel sprawujący bezpośrednią opiekę nad tego typu pacjentami, posiada większą wiedzę z tego zakresu w porównaniu z osobami pracującymi w oddziałach o innej specyfice.

Material i metody: W badaniu zastosowano metodę sondażu diagnostycznego, narzędziem własnego autorstwa, techniką ankietowania. Autorski kwestionariusz ankiet składał się z 29 pytań. W ten sposób przebadano 88 pielęgniarek/pielęgniarzy oraz 34 ratowników medycznych. Większość z respondentów stanowiły kobiety (65%; 79). Największą grupę osób biorących udział w badaniu stanowili ankietowani w wieku od 30-39 lat (32%; 39). Według przeprowadzonych badań co trzeci ankietowany ma krótki staż pracy 0-5 lat (28%; 34). W badaniu wzięły udział osoby zamieszkujące różne miejscowości, jednak najwięcej wskazań było na miasta od 50-100 tysięcy mieszkańców (27%; 33). Wśród ankietowanych tytuł magistra wskazało 55 ankietowanych (45%).

Wyniki: Grupa 49 osób spośród 122 respondentów (40%) miało wiedzę na poziomie dobrym, 44 ankietowanych (36%) wiedzę na poziomie miernym, 27 ankietowanych (22%) na poziomie niedostatecznym, a zaledwie 2 ankietowanych (2%) wiedzę na poziomie bardzo dobrym.

Wyniki: Zaledwie 40% badanych, posiadała dobrą wiedzę na temat zewnątrzustrojowej oksygenacji krwi ECMO. Badanie istotnie wskazuje na potrzebę doskonalenia personelu medycznego z zakresu specjalistycznej wiedzy oraz procedur, jakim poddawani są pacjenci kwalifikowani do terapii ECMO. Metoda ta jest coraz częstszą formą terapii, czego konsekwencją powinno być

zwiększenie świadomości i wiedzy wśród personelu. Największy wzrost zapotrzebowania na specjalistów w tej dziedzinie, a w szczególności w metodzie ECMO żylny-żylnym odnotowano podczas pandemii COVID-19. Ukazało to, jak wielkie jest zapotrzebowanie wśród personelu medycznego na osoby wykwalifikowane w tego rodzaju terapii.

Słowa kluczowe: ECMO, Oksygenacja, Kaniula, Poziom wiedzy, Terapia

Wiedza pielęgniarek oddziałów zabiegowych dotycząca rozpoznawania i zapobiegania hipotermii u pacjentów dorosłych

Iwona Fiszer, Wiesław Zielonka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 37

Wstęp: Hipotermia jest stanem zagrażającym życiu. Znajomość objawów, skutków, metod zapobiegania oraz leczenia jest nieodzownym czynnikiem w pracy pielęgniarki. Pacjenci przebywający w oddziałach zabiegowych są narażeni na wystąpienie hipotermii okołoperacyjnej. Zbadano czy wiedza pielęgniarek oddziałów zabiegowych dotycząca hipotermii jest duża i czy pacjenci tych oddziałów są pod opieką personelu, który zna to zagadnienie.

Cel pracy: Celem pracy było pokazanie hipotermii jako jednostki chorobowej zagrażającej życiu oraz czynności ratowniczych w razie jej wystąpienia.

Materiał i metody: Badania zostały przeprowadzone wśród pielęgniarek oddziałów zabiegowych w jednym z dolnośląskich szpitali. Badanie wykonano przy pomocy metody sondażu diagnostycznego. Zastosowana technika to ankietowanie. Jako narzędzie badawcze użyto kwestionariusza ankiety własnej składającego się z 23 pytań.

Wyniki: Oceniono 107 kwestionariuszy ankiet. Poziom wiedzy na temat rozpoznawania i przeciwdziałania hipotermii u pacjentów dorosłych opisano za pomocą średniej arytmetycznej, odchylenia standardowego, mediany oraz wartości minimalnej i maksymalnej. Do zbadania poziomu wiedzy użyto testu U Manna-Whitneya, testu Kruskala-Wallisa. Użyto także testu chi-kwadrat Pearsona, testu chi-kwadrat z poprawką Yatesa, testu chi-kwadrat NW (największej wiarygodności) oraz Fp.

Wnioski: Wiedza pielęgniarek dotycząca hipotermii jest na poziomie umiarkowanym. Zarówno wiek respondentów jak i staż pracy w zawodzie nie wpływa na posiadaną wiedzę na temat hipotermii. Wszystkie osoby badane znają definicję hipotermii. Większość pielęgniarek – 83,2% zna objawy. Natomiast nie znają stopni hipotermii, prawidłowych odpowiedzi udzieliło zaledwie 37,4% ankietowanych. Metody ogrzewania nie są znane. Połowa badanych zna sposoby ogrzewania pacjentów. Personel pielęgniarski pracujący w oddziałach zabiegowych w 75,7% zna zagadnienia związane z niezamierzoną hipotermią okołoperacyjną. Zdecydowana większość pielęgniarek zna sposoby mierzenia temperatury głębokiej u pacjentów. Prawie wszystkie pielęgniarki wyrażają chęć uczestnictwa w szkoleniach dotyczących hipotermii.

Słowa kluczowe: hipotermia, temperatura, zapobieganie, ogrzewanie.

Poziom wiedzy pacjentów na temat powikłań w grupie pacjentów z cukrzycą

Karolina Bortnowska, Elżbieta Grajczyk

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2021; 1 (26): 38

Wstęp: Cukrzyca należy do chorób przewlekłych, zwana jest “epidemią XXI wieku”. Według Światowej Organizacji Zdrowia w 2030 r. będzie na siódmym miejscu klasyfikacji najczęstszych przyczyn zgonów na świecie.

Cel badań: Celem niniejszej pracy jest przedstawienie cukrzycy w aspekcie klinicznym ze szczególnym uwzględnieniem powikłań cukrzycowych oraz sprawdzenie poziomu wiedzy na ich temat w grupie pacjentów diabetyków.

Material i metody: W przeprowadzonych badaniach wzięło udział 109 pacjentów Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Lesznie. Aby przeprowadzić badania naukowe została wykorzystana metoda sondażu diagnostycznego.

Wyniki: W prezentacji wyników badań wykazano zmienne, które mogłyby mieć lub mają wpływ na poziom wiedzy pacjentów odnośnie powikłań cukrzycy. Stwierdzono także jakie pacjenci podejmują działania profilaktyczne i czynności by zapobiegać powikłaniom cukrzycy.

Wnioski: Pacjenci zaprezentowali wyższy poziom wiedzy niż zakładano. Wiedza dotycząca ostrych powikłań cukrzycowych okazała się podobna w stosunku do przewlekłych powikłań cukrzycowych. Zmienne takie jak miejsce zamieszkania, czas trwania choroby, współwystępowanie innych chorób przewlekłych oraz metoda leczenia nie wpłynęły na poziom wiedzy pacjentów.

Słowa kluczowe: cukrzyca, wiedza, insulina, powikłania, pacjent.

Ocena wiedzy wśród pielęgniarek na temat nowotworu piersi i jego profilaktyki

Sonia Chojnacka, Wiesław Zielonka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2021; 1 (25): 39-40

Wstęp: Nowotwór piersi jest chorobą znaną od starożytności. Stały rozwój medycyny daje coraz to szersze możliwości jego diagnostyki, leczenia i profilaktyki. Choroba nowotworowa wiąże się z niepokojem, poczuciem zagrożenia i często trudnym procesem leczenia dla chorej. Należy nie zapominać o profilaktyce, która w znacznym stopniu pozwoli uchronić się przed ciężką chorobą i jej komplikacjami. Pozwala ona zmniejszyć ryzyko zachorowania na raka piersi a w konsekwencji zmniejszyć liczbę zgonów z tego powodu.

Cel badań: Głównym celem badania była ocena poziomu wiedzy pielęgniarek na temat nowotworu piersi i jego profilaktyki.

Material i metody: Badanie zostało przeprowadzone wśród pielęgniarek, mających dostęp do internetu i ankiety google. W celu przeprowadzenia badań zastosowano metodę sondażu diagnostycznego z użyciem techniki ankiety własnej.

Wyniki: Wykonane badania pokazują, że pielęgniarki mają dobrą wiedzę z zakresu nowotworu piersi i jego profilaktyki. Poziom wiedzy ankietowanych kobiet nie jest zależny od posiadanego wieku, zachorowania w rodzinie na nowotwór piersi ani od wystąpienia zgonu z powodu choroby nowotworowej. Głównie wiedza pielęgniarek zdobyta jest głównie pracy zawodowej oraz za pomocą internetu. Ankietowane wykonują badania profilaktyczne piersi, natomiast ich częstotliwość powinna być jeszcze większa. Szczególnie istotne jest to w przypadku wykonywania samobadania piersi, którego pielęgniarki niestety nie wykonują regularnie. Czynnikiem wpływającym na częstsze wykonywanie samobadania piersi jest wystąpienie zgonu z powodu choroby nowotworowej, niekoniecznie nowotworu piersi. Wśród ankietowanych znaczna większość pielęgniarek zna zasady wykonania samobadania piersi w stopniu dobrym. Przeważająca liczba kobiet młodych wykonywała badanie USG piersi. Młode pielęgniarki wskazały, że powodem dla którego nie wykonują tego badania jest głównie brak czasu i wg. nich potrzeby wykonania badania. Kobiety starsze, będące już w grupie ryzyka ze względu na wiek zdecydowanie wykonują mammografię. Częściej wykonują je pielęgniarki pracujące tylko jeden etat. Wymiar czasu pracy nie ma wpływu na wykonywanie samobadania piersi ani USG piersi. Badania wskazują, że poziom wiedzy nie wpływa na częstotliwość wykonywania badań piersi.

Wnioski: Poziom wiedzy na temat nowotworu piersi i jego profilaktyki jest niezależny od wieku, zachorowania na nowotwór piersi w rodzinie ani od

wystąpienia zgonu z powodu choroby nowotworowej w najbliższym otoczeniu kobiet. Pielęgniarki mają dobrą wiedzę z zakresu nowotworu piersi. Pomimo dobrej wiedzy pielęgniarek na temat profilaktyki- samobadania piersi, wykonują one je zdecydowanie zbyt rzadko. Kobiety młodsze wykonują badania profilaktyczne piersi takie jak badanie USG piersi a starsze mammografię. Częstotliwość wykonywanych badań nie jest jednak stuprocentowa. Pielęgniarki jako pracownicy ochrony zdrowia powinny stanowić wzór postępowania profilaktycznego i wykonywać częściej badania profilaktyczne oraz stale się doszkalać i edukować, aby swoją aktualną i udowodnioną naukowo wiedzę rozpowszechniać wśród innych.

Słowa kluczowe: nowotwór piersi, profilaktyka, samobadanie, mammografia

Zależność między akceptacją choroby nowotworowej a stopniem odczuwania bólu u chorych w stanie terminalnym

Luiza Bąk, Irena Smółka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 41

Wstęp: W Polsce nowotwór zdiagnozowano już u 82 450 mężczyzn i 82 425 kobiet. W terminalnej fazie choroby z powodu dolegliwości bólowych cierpi aż 70–80% chorych. Ocenia się, że ok. 75% z nich wymaga stałego zabezpieczenia w leki przeciwbólowe. Ból jest doznaniem pociągającym za sobą spory ładunek negatywnych emocji, które często utrudniają akceptację swojej sytuacji chorobowej.

Cel pracy: Zbadanie zależności między akceptacją choroby nowotworowej a stopniem odczuwania bólu u chorych w stanie terminalnym.

Materiał i metoda: Badaniu poddano 123 osoby, obojga płci, z rozpoznaniem medycznym nowotwór, którzy są pacjentami hospicjum Bonifraterkiego Centrum Medycznego we Wrocławiu. W celu zebrania danych posłużono się metodą sondażu diagnostycznego, narzędziem badawczym były skale AIS oraz NRS, a także ankiety własnego autorstwa. W analizie statystycznej wykorzystano testy: Kruskala-Wallisa i Manna-Whitney'a, analizę post-hoc testem Dunna oraz współczynnik korelacji Spearmana.

Wyniki: Zdecydowana większość badanych cierpi z powodu bólu powyżej 3 miesięcy (58,54%), a na ból silny wskazuje 43,90% ankietowanych. Wśród uczestników badania dominują Ci, którym uśmierzyć dolegliwości bólowych pomagają tylko leki przeciwbólowe (57,72%) i aż 63,42% z nich przyjmuje na stałe opioidy. Chorzy często wskazują na czynniki fizyczne (55,28%), jako przyczynę bólu. Reakcją na wiadomość o raku była przeważnie chęć podjęcia leczenia oraz lęk i niepokój (32,52%). Obecnie najwięcej chorych uważa, że zaakceptowało swoją chorobę (37,40%), choć średnia punktów w skali AIS wyniosła 23,81 punktu. Dominująca większość respondentów zaznaczyła, że dziś bliscy ich wspierają i dodają im sił na co dzień. (73,17%).

Wnioski: Ból ma istotny wpływ na poziom akceptacji choroby nowotworowej. Przeważnie ankietowani wskazują na dolegliwości bólowe o średnim i silnym nasileniu oraz wykazują neutralną postawę wobec raka.

Słowa kluczowe: akceptacja choroby nowotworowej, ból nowotworowy, nowotwór, rak.

Wpływ czynników stresogennych na wypalenie zawodowe personelu pielęgniarskiego zatrudnionego w szpitalu

Ewa Biernacka, Witold Pilecki

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 42-43

Wstęp: Wśród osób przeciążonych pracą wypalenie zawodowe może pojawić się na każdym etapie kariery zawodowej. Zawód personelu pielęgniarskiego wiąże się ze specyficznym obciążeniem typowym dla tej profesji. Codzienna praca i obowiązki mają charakter stresogenny oraz przepełnione są trudnymi sytuacjami wynikającymi z nałożenia się wielu negatywnych czynników. Stawiane wymagania są coraz wyższe, a stres jest wszechobecny w środowisku pracy. Powoduje szereg konsekwencji o negatywnym charakterze w sferze emocji, zdrowia i efektywności. Specyfika pracy, rodzaj kontaktów interpersonalnych, praca pod ciągłą presją czasu, konfrontacja z cierpieniem i śmiercią, jak również brak radzenia sobie z negatywnymi emocjami, to wszystko doprowadza do wyczerpania emocjonalnego. Z czasem personel pielęgniarski zaczyna się dystansować, pojawia się zjawisko depersonalizacji, a to oznacza, że mamy do czynienia z zespołem wypalenia zawodowego.

Cel pracy: Głównym celem pracy była analiza występowania wybranych czynników predysponujących do wypalenia zawodowego w grupie personelu pielęgniarskiego.

Material i metody: W badaniu zastosowano metodę sondażu diagnostycznego z wykorzystaniem kwestionariusza ankiety własnego autorstwa. Badaniami objęto 95 osób z personelu pielęgniarskiego pracującego w wybranych oddziałach szpitalnych oraz poradniach. Badania prowadzono na przełomie stycznia i lutego 2022r.

Wyniki: Uzyskane wyniki badań pozwalają stwierdzić, że wykonywana praca personelu pielęgniarskiego wiąże się z występowaniem czynników stresogennych, które można podzielić na czynniki indywidualne oraz na czynniki związane z warunkami pracy. Większa część respondentów uznała, że stres według ich opinii najbardziej wpływa na wypalenie zawodowe (74,7%), a 40% uważa swoją pracę za stresującą. Poziom odczuwanego niezadowolenia z pracy był niski (29,5%). Ponad połowa badanych (77,9%) miała dobre relacje ze współpracownikami, a do konfliktów w ich miejscu pracy dochodziło rzadko (44,2%). Personel pielęgniarski odczuwał niekorzystne objawy wyczerpania fizycznego oraz zmęczenia. Ponad połowa badanej grupy uznała zmęczenie za kluczowy objaw wypalenia zawodowego (58,9%). Wypalenie zawodowe nie pozostaje również bez wpływu na rodzinę respondentów. 55,8% uważa, że praca wpływa negatywnie na stosunki z rodziną. Prawie wszyscy ankietowani (90,6%)

są zdania, że występują braki kadrowe. Uważają również, że wynagrodzenie nie jest adekwatne do wykonywanej pracy (87,4%).

Wnioski: Główną przyczyną występowania wypalenia zawodowego w ocenie respondentów, jest przede wszystkim stres. Najczęściej wskazywanymi czynnikami stresogennymi w pracy personelu pielęgniarskiego są: nadmiar obowiązków, zła organizacja pracy, presja czasu. Dla większości badanych praca jest źródłem satysfakcji. U większości personelu można stwierdzić objawy wypalenia zawodowego oraz dolegliwości. Wypalenie związane z pracą negatywnie wpływa na relacje z rodziną. Również braki personelu pielęgniarskiego wpływają na przemęczenie oraz mają znaczący wpływ na występowanie wypalenia zawodowego.

Słowa kluczowe: wypalenie zawodowe, stres, czynniki, personel pielęgniarski.

Poziom wiedzy pacjentów na temat zawału mięśnia sercowego w wybranej placówce ochrony zdrowia

Maria Adamczak, Elżbieta Grajczyk

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 44

Wstęp: Zawał serca uznawany jest za chorobę cywilizacyjną XXI wieku. Kontrola czynników ryzyka i wczesne wykrycie objawów pozwoli na zapobiegnięcie wystąpienia choroby wieńcowej i istotnie wpłynie na dalsze skutki choroby. Propagowanie wiedzy o zawale serca, profilaktyce, czynnikach ryzyka i objawach pozwoli na uniknięcie choroby lub wykrycie jej na tyle wcześnie, że nie doprowadzi do poważnych uszkodzeń organizmu.

Cel pracy: Pogłębienie wiedzy na temat zawału mięśnia sercowego i dokonanie jej oceny w wybranej grupie pacjentów w aspekcie znajomości objawów, czynników ryzyka i profilaktyki zawału mięśnia sercowego.

Material i metody badawcze: Badania przeprowadzono wśród 134 pacjentów oddziału wewnętrznego w Kościanie metodą sondażu diagnostycznego. Narzędziem badawczym był autorski kwestionariusz ankiety. Dane z wypełnionych ankiet posłużyły do analizy oraz zaprzeczenia lub potwierdzenia założonych hipotez.

Wyniki: Grupa badanych osób posiada niezadowalający poziom wiedzy na temat zawału mięśnia sercowego. 19% badanych zna objawy zawału mięśnia sercowego. Ponad połowa badanych nie zna lokalizacji bólu zawałowego i nie ma wiedzy na temat leku, który można podać przy podejrzeniu zawału serca. Tylko 53% badanych zna główną przyczynę zawału mięśnia sercowego. 18% badanych zna czynniki ryzyka zawału mięśnia sercowego. Do siedzącego trybu życia przyznało się 44% badanych. Większość badanych uważa, że stres ma wpływ na wystąpienie zawału mięśnia sercowego. Najczęstszą zasadą dotyczącą profilaktyki podawaną przez badanych jest zaprzestanie palenia papierosów oraz regularne wykonywanie badań profilaktycznych. Istnieją zmienne, które posiadają wpływ na stan wiedzy badanych- jest to wykształcenie i status zawodowy

Wnioski: Badana grupa osób dokonując samooceny poziomu swojej wiedzy na temat m.in. istoty, profilaktyki zawału mięśnia sercowego określa się w przedziale pomiędzy dobrze a wystarczająco. Dokonana analiza statystyczna wskazuje jednak na poziom niezadowalający. Niewątpliwie tę różnicę może zniwelować podjęcie na większą skalę edukacji wśród społeczeństwa, zwłaszcza przez personel medyczny.

Słowa kluczowe: zawał serca, czynniki ryzyka, profilaktyka, choroba niedokrwienna serca

Ocena wiedzy pielęgniarek onkologicznych na temat komunikacji z dziećmi chorymi onkologicznie

Anna Kurek, Jarosław Czeszejko – Sochacki

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 45

Wstęp: Wiedza pielęgniarek onkologicznych odnośnie właściwego komunikowania się z dzieckiem chorującym na nowotwory powinna być nieustannie poszerzana. Problemowość i trudności wynikające z prób nawiązania kontaktu z dzieckiem chorym oraz przekazaniu mu w sposób najbardziej rzetelny informacji związanych ze stanem zdrowia jest aspektem, na którym nieustannie należy zwracać uwagę, w sposób umożliwiający poszukiwanie najlepszych rozwiązań. Komunikacja z dzieckiem chorym onkologicznie jest trudna i wymaga specjalnego podejścia i traktowania.

Cel pracy: Celem niniejszej pracy jest ocena stanu wiedzy personelu pielęgniarskiego w kontakcie z dziećmi chorującymi na nowotwory.

Materiał i metody badawcze: W pracy wykorzystano autorski kwestionariusz ankiety, który dostarczył informacji odnośnie komunikacji pielęgniarek onkologicznych z dziećmi.

Wyniki: Uzyskane wyniki potwierdziły dużą świadomość szczególnego i specjalnego traktowania dziecka chorego onkologicznie w komunikacji. Ponadto badania wykazały, że personel medyczny posiada dużą wiedzę odnośnie komunikowania się z dzieckiem, jednakże ciągle odczuwa potrzebę doszkalania się i kształcenia.

Słowa kluczowe: pielęgniarstwo onkologiczne, komunikacja interpersonalna, dziecko-pacjent, ocena wiedzy dotyczącej komunikacji.

Czynniki wpływające na poziom bezsenności w zespołach pielęgniarskich pracujących w systemie zmianowym

Beata Litka – Adamczyk, Marta Gawlik

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 46-47

Wstęp: Praca zmianowa jest niezbędna do zapewnienia ciągłej opieki pacjentom. Zespoły pielęgniarskie pracujące w systemie zmianowym narażone są na wystąpienie bezsenności. Wpływa na to wiele czynników szkodliwych zarówno genetycznych, socjodemograficznych jak i środowiskowych, które desynchronizują zegar biologiczny człowieka. Dogłębne zapoznanie się z czynnikami wpływającymi na zaburzenia snu oraz stosowanie się do zasad higieny snu mogą znacznie wpłynąć na jakość i ilość snu oraz poziom bezsenności.

Cel pracy: Celem głównym pracy jest określenie czynników wpływających na poziom bezsenności w zespołach pielęgniarskich pracujących w systemie zmianowym.

Materiał i metody badawcze: W badaniach uczestniczyły osoby z zespołów pielęgniarskich pracujących w systemie zmianowym w placówkach medycznych. W badaniu zastosowano metodę sondażu diagnostycznego z wykorzystaniem autorskiego kwestionariusza ankiety. Do oceny poziomu bezsenności użyto narzędzia ogólnie dostępnego: Ateńskiej Skali Bezsenności. W ankiecie udział wzięło 99 kobiet i 1 mężczyzna, co wskazuje na dużą feminizację zawodu.

Analizę statystyczną dokonano w oparciu o zebrany materiał badawczy. Weryfikacji prawidłowości postawionych hipotez sprawdzono za pomocą testu chi kwadrat oraz dokładnego testu fishera.

Wyniki: W wyniku przeprowadzonych analiz badań stwierdzono, że 30% osób z zespołów pielęgniarskich, pracujących w systemie zmianowym cierpiało na bezsenność według Ateńskiej Skali Bezsenności. Czynnikiem najbardziej wpływającymi na bezsenność ankietowanych był stan cywilny oraz oglądanie telewizji przed snem. Wśród badanych osób im większy był poziom bezsenności tym częściej stosowali oni środki nasenne w sytuacji problemu z zaśnięciem. Okazało się także, że respondenci uprawiający sport rzadziej chorują na bezsenność.

Wnioski: Na podstawie przeprowadzonych badań stwierdzono, że 39% osób powyżej 50 roku życia z zespołów pielęgniarskich chorowało na bezsenność według skali AIS. Najczęściej na bezsenność chorowały osoby mieszkające na wsi 34%. Staż pracy, wykształcenie, ilość dyżurów nocnych oraz liczba godzin snu po dyżurze nocnym nie miały wpływu na poziom bezsenności. Najczęściej na bezsenność cierpiały osoby owdowiałe 67% i rozwiedzione 57%. Nie

stwierdzono aby używki stosowane przez respondentów wpływały istotnie na poziom bezsenności wśród badanych. Ilość dyżurów nocnych, stres, wynagrodzenie oraz atmosfera w pracy nie miały istotnego wpływu na poziom bezsenności. Co czwarta osoba, cierpiąca na bezsenność i będąca na pograniczu normy przyznała, że stosuje środki nasenne w sytuacji problemu z zaśnięciem. W zakresie form spędzania wolnego czasu respondenci oglądający telewizję 44% częściej chorowali na bezsenność, natomiast uprawiający sport rzadziej 12%. Znaczna większość badanych 92% znała zasady higieny snu, najczęściej na bezsenność cierpiały osoby nieprzestrzegające jej zasad 61%.

Słowa kluczowe: zmienowość, bezsenność, zespoły pielęgniarskie

Jakość życia pacjentów z chorobą nowotworową jelita grubego w trakcie chemioterapii

Ewa Łabno, Stanisław Pielka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 48-49

Wstęp: Zachorowalność na nowotwory złośliwe stanowi globalny problem na całym świecie, zwłaszcza w krajach wysokorozwiniętych, jak Stany Zjednoczone, Kraje Europy Zachodniej, Australia, Nowa Zelandia. W Polsce zapadalność na nowotwory złośliwe ma tendencję wzrostową, zwłaszcza rak jelita grubego, który jest drugim co do częstości nowotworem. W 2014 roku zarejestrowano 17742 zachorowań na ten nowotwór, w tym 9861 u mężczyzn i 7881 u kobiet, zaś zgonów 11165. Wobec tych faktów nie sposób nie dostrzec jak ogromną rolę w walce z nowotworem powinny odgrywać badania profilaktyczne, w tym przede wszystkim badania przesiewowe.

Cel pracy: Celem pracy jest ocena jakości życia pacjentów operowanych i nie operowanych z chorobą nowotworową jelita grubego w trakcie leczenia chemioterapeutycznego w sferze dobrostanu fizycznego, psychologicznego i społecznego.

Material i metody badawcze: Badaniem objęto 110 respondentów, w tym 47 kobiet i 63 mężczyzn w wieku od 20 do powyżej 53 mężczyzn w wieku od 20 do powyżej 60 lat. Z rozpoznaną chorobą nowotworową jelita grubego w trakcie leczenia cytostatycznego na Oddziale Onkologii Klinicznej/Chemioterapii w Dolnośląskim Centrum Onkologii we Wrocławiu. W przeprowadzonych badaniach posłużono się metodą sondażu diagnostycznego, a jako narzędzia użyto samodzielnie skonstruowanej metryczki, zawierającej dane społeczno-demograficzne oraz standaryzowanych kwestionariuszy służących do badania - WHOQOL-BREF (skrótowa wersja ankiety oceniającej jakość życia, EORTC QLQ-C30 (version 3.0), EORTC QLQ-CR29.

Wyniki: Percepcja jakości życia dokonana przez ankietowanych wahała się między dobrą - 56.36%, a przeciętną - 28.18%, natomiast percepcję własnego zdrowia pomiędzy niezadowolającym - 40.00%, a przeciętnym - 30.00%, Najlepiej ankietowani ocenili swoją jakość życia w dziedzinie środowiskowej - 14.70 i socjalnej - 14.63, nieco gorzej w dziedzinie psychologicznej - 14.44, a najgorzej w dziedzinie fizycznej - 12.75. Uczestnicy ankiety najlepiej funkcjonowali umysłowo - 74.23 i w codziennych czynnościach - 68.98, a najsłabiej w funkcji społecznej - 57.87 i ogólnej jakości życia - 53.89. W ocenie symptomów respondenci najbardziej odczuwali zmęczenie - 45.46, bezsenność - 38.2, problemy finansowe - 30.84, utratę apetytu - 28.66, biegunki - 27.16, zaparcia - 24.07. Badania ukierunkowane na pacjentów z chorobą

nowotworową jelita grubego pokazały iż najlepiej funkcjonowali oni w obszarze wagi - 54.4 i obrazie ciała 52.36, najslabiej w obszarze funkcji seksualnej zarówno mężczyźni - 34.46, jak i kobiety - 14.29. Najsilniejsze objawy odczuwane przez ankietowanych w trakcie leczenia chemicznego to suchość w ustach - 51.16, wiatry - 46.18, częste oddawanie moczu - 45.75, utrata włosów - 43.08, zakłopotanie z powodu oddawania stolca - 42.08, podrażnienie odbytu - 35.76, problemy w pielęgnacji stomii - 34.07, problemy ze wzwodem u mężczyzn - 33.92, częste wypróżnianie - 29.17, wzdęcia - 27.03.

Wnioski: Przeprowadzone badania wykazały iż ocena jakości życia w dziedzinie fizycznej była istotnie lepsza u pacjentów z nowotworem jelita grubego, u których leczenie chemiczne zastosowano po zabiegu operacyjnym bez wyłonionej stomii. W badanej grupie respondentów percepcja własnego zdrowia był istotnie lepsza u mężczyzn niż u kobiet. Zastosowane leczenie cytostatyczne u chorych z rakiem jelita grubego ma znaczący wpływ na nasilenie objawów zmęczenia, braku energii i zaburzeń snu. Uczestnicy ankiet stwierdzili iż zastosowanie u nich leczenie chemiczne ma znaczący wpływ na zmniejszenie atrakcyjności i prowadzi do zaburzeń w obszarze funkcji seksualnych. Badania nie wykazały istotnego wpływu miejsca zamieszkania na jakość życia respondentów.

Słowa kluczowe: choroba nowotworowa; jakość życia; leczenie chemiczne

Poziom wiedzy rodziców na temat działań profilaktycznych i pielęgnacyjnych podejmowanych w opiece nad dzieckiem z atopowym zapaleniem skóry

Anna Ławniczak, Jarosław Czeszejko – Sochacki

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 50-51

Wstęp: Atopowe zapalenie skóry (inaczej: wyprysk atopowy) jest chorobą przewlekłą o charakterze nawrotowym. Może wystąpić w każdym wieku, ale najczęściej jej pierwsze objawy pojawiają się w okresie wczesnego dzieciństwa. Atopowe zapalenie skóry nie jest chorobą zakaźną ani też zagrażającą życiu, ma jednak negatywny wpływ na funkcjonowanie społeczne człowieka, pogarszając jakość jego życia. Jest to choroba uwarunkowana genetycznie, a jej wystąpienie często powodowane jest przez czynniki środowiskowe.

Cel pracy: Celem pracy była ocena poziomu wiedzy rodziców na temat profilaktyki i pielęgnacji dziecka cierpiącego na atopowe zapalenie skóry.

Materiał i metody badawcze: W pracy zastosowano metodę sondażu diagnostycznego, a jako narzędzie – autorski kwestionariusz ankiety liczący 29 pytań. Badania przeprowadzono w okresie od października do grudnia 2021 roku w Głogowie (szpital i dwie przychodnie dermatologiczne). Do celów dalszego badania przyjęto 141 prawidłowo wypełnionych ankiet. W analizie danych zastosowano aparat statystyki ilościowej i jakościowej, w tym test niezależności chi-kwadrat Pearsona. Jako kryteria badania przyjęto: płeć, wiek, poziom wykształcenia, miejsce zamieszkania, warunki materialne rodziny, udział w kampaniach społecznych dotyczących atopowego zapalenia skóry. Za wyniki istotne statystycznie przyjęto te, dla których obliczony poziom istotności nie przekraczał 0,05.

Wyniki: W samoocenie wiedzy własnej respondentów na temat AZS przeważała ocena dobra (46,1%): najczęstszym źródłem wiedzy na temat tej choroby okazał się Internet, a także lekarze specjaliści z zakresu dermatologii, alergologii oraz lekarze pediatri. W badanej grupie 78,7% dzieci znajdowało się pod stałą opieką dermatologa i/lub alergologa. Wśród działań zdrowotnych podejmowanych w zakresie profilaktyki AZS rodzice wskazywali przede wszystkim unikanie narażenia na alergeny powietrzno pochodne (65,2%), unikanie dymu tytoniowego (56,0%). Zdecydowana większość respondentów (98,6%) stosuje emolienty do pielęgnacji skóry swojego chorego na AZS dziecka, a 85,8% badanych rozmawia ze swoim dzieckiem na temat choroby i zapobiegania jej rzutom. W badanej grupie 72,3% osób było zdania, że bardzo ważnym i potrzebnym elementem terapii jest wsparcie psychologa, dzięki któremu u dziecka można rozwinąć umiejętność radzenia sobie ze stresem

wywołanym przez chorobę. Rzeczywisty poziom wiedzy ankietowanych osób na temat atopowego zapalenia skóry okazał się nieco niższy od deklarowanego, szczególnie w zakresie ocen bardzo dobrych oraz dobrych.

Wnioski: Ankietowane osoby zasadniczo charakteryzują się dobrym poziomem wiedzy na temat profilaktyki i pielęgnacji atopowego zapalenia skóry, wykazując się rozumieniem podstawowych zasad postępowania w tej chorobie, w tym rozumieniem konieczności korzystania z fachowej wiedzy lekarzy specjalistów (dermatolog, alergolog, pediatra) oraz psychologa.

Słowa kluczowe: atopowe zapalenie skóry, profilaktyka, zachowania zdrowotne, poziom wiedzy

Ocena wiedzy pacjenta na temat samopielęgnacji po zabiegu pomostowania aortalno- wieńcowego

Mariola Majchrowicz, Wiesław Zielonka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 52

Wstęp: Pomostowanie aortalno-wieńcowe jest metodą operacji serca, polegającą na wszczępieniu pomostu do tętnicy wieńcowej, w celu udroźnienia zmian miażdżycowych. W pracy przedstawiono tematykę samopielęgnacji pacjentów po zabiegu pomostowania aortalno wieńcowego. Omówiono najważniejsze informacje z zakresu charakterystyki zabiegu, w tym nowe metody wykonywania pomostowania, jak i warunki kwalifikacji pacjentów do zabiegu, przyczyny choroby niedokrwiennej serca oraz podstawowe zagadnienia z zakresu pielęgnacji po zabiegu.

Cel pracy: Celem niniejszej pracy jest przedstawienie prawidłowej pielęgnacji po operacji pomostowania aortalno-wieńcowego.

Material i metody: Grupę badaną stanowiło 121 pacjentów (51 kobiet, 70 mężczyzn) Dolnośląskiego Centrum Chorób Serca im. prof. Zbigniewa Religi MEDINET w Nowej Soli. W badaniu zastosowano autorski kwestionariusz ankietowy składający się z 27 pytań zamkniętych dotyczących zaleceń po zabiegach pomostowania aortalno – wieńcowego.

Wyniki: Odsetek prawidłowych odpowiedzi na pytania sprawdzające wiedzę pacjentów w zakresie samopielęgnacji po zabiegu pomostowania aortalno-wieńcowego wahał się w przedziale 21,49% - 68,80%. Średnio 53 osoby (43,92%) odpowiadały poprawnie na postawione pytania. Wysokim poziomem wiedzy wykazało się 6 pacjentów (4,96%). Natomiast 14 pacjentów wykazało się brakiem wiedzy na badany temat (11,57%). Wykazano, że jedynie wiek i stan cywilny mają istotnie statystyczny wpływ na poziom wiedzy pacjentów po zabiegu ($p < 0,05$).

Wnioski: Wykazano, że wiedza pacjentów na temat samopielęgnacji po zabiegu jest niska. Pacjenci mają umiarkowane pojęcie o pielęgnacji rany po zabiegu, ale niskie jeśli chodzi o zalecenia zdrowotne i dietetyczne. Wykazano również, że na poziom wiedzy na temat samopielęgnacji po CABG wpływa wiek i stan cywilny, istnieje również zależność pomiędzy wiedzą na temat pielęgnacji rany a wiedzą na temat zaleceń zdrowotnych i dietetycznych.

Słowa kluczowe: pomostowanie aortalno wieńcowe, choroba niedokrwienna serca, zalecenia dietetyczne, pielęgnacja rany po zabiegu, zalecenia zdrowotne

Stopień wydolności fizycznej i satysfakcji z leczenia w ocenie pacjentów po wymianie zastawki aortalnej

Dorota Majchrzak, Stanisław Pielka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 53-54

Wstęp: Opis anatomii serca na podstawie zebranych źródeł, etiologia wad zastawki aortalnej, objawy wad zastawki aortalnej, metody leczenia, analiza jakości życia pacjentów po wymianie zastawki aortalnej serca.

Cel pracy: Zbadanie stopnia wydolności fizycznej pacjentów i satysfakcji z leczenia na podstawie oceny dokonanej przez pacjentów po wymianie zastawki aortalnej serca.

Material i metody: Grupę badaną stanowiło 102 pacjentów Dolnośląskiego Centrum Chorób Serca imienia Profesora Zbigniewa Religii w Nowej Soli. W badaniu zastosowano ankietę własnego autorstwa składającą się z dwóch części: metryczki, oraz części właściwej składającej się z 23 pytań.

Wyniki: 23% ankietowanych stanowiły osoby, u których zabieg był wykonany w przedziale czasowym od 1 do 3 miesięcy przed przeprowadzeniem badań, 22% stanowiły osoby, u których zabieg był wykonany 3-6 miesięcy wcześniej. Znaczną grupę ankietowanych 34% stanowiły osoby, które poddały się operacji wymiany zastawki aortalnej 6-12 miesięcy wcześniej. 22% stanowiły osoby, które miały wykonany zabieg ponad rok wcześniej. 12% ankietowanych stanowiły osoby w przedziale wiekowym od 40 do 50 roku życia, 33% to osoby powyżej 70 roku życia. 12% to osoby w przedziale wiekowym o 51 do 60 lat. Najliczniejszą grupę 43% stanowiły osoby w przedziale wiekowym od 61 do 70 roku życia. 57% grupy ankietowanej stanowili mężczyźni, natomiast 43% kobiety. Wydolność fizyczna ankietowanych uległa znacznej poprawie, ponad 50% ankietowanych jest w stanie po zabiegu wejść na 3 piętro, przed zabiegiem było to możliwe jedynie w przypadku 23%. Blisko 80% ankietowanych odczuwało satysfakcję z leczenia.

Wnioski: Poziom wydolności pacjentów po wymianie zastawki aortalnej serca uległ znacznej poprawie. Czas, który upłynął od zabiegu wymiany zastawki aortalnej serca nie miał wpływu na ocenę satysfakcji z leczenia. Nasilenie dolegliwości przed zabiegiem miało wpływ na ocenę satysfakcji z leczenia. Ankietowani odczuwający objawy choroby przed zabiegiem byli bardziej usatysfakcjonowani efektami leczenia niż osoby nie odczuwające dolegliwości. Grupą, która odczuwała największą satysfakcję z leczenia była grupa osób odczuwających duszność przed zabiegiem wymiany zastawki aortalnej.

Czas oczekiwania na zabieg wymiany zastawki aortalnej miał wpływ na pozytywną ocenę satysfakcji z leczenia. Samopoczucie osób po wymianie zastawki aortalnej uległo poprawie. Mężczyźni lepiej ocenili swoją wydolność

fizyczną po zabiegu od kobiet. Kobiety odczuwały mniejszą satysfakcję z leczenia niż mężczyźni. Ocena wydolności fizycznej po zabiegu, oraz satysfakcji z leczenia rosła wraz z wiekiem osób badanych

Słowa kluczowe: zastawka aortalna serca, wymiana, stopień wydolności, pacjent

Ocena jakości życia pacjentów z zwyrodnieniem plamki żółtej związanej z wiekiem – AMD

Urszula Marzec, Elżbieta Grajczyk

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 55-56

Wstęp: Zwyrodnienie plamki żółtej związane z wiekiem (ang. agerelatedmaculardegeneration) jest najczęstszą przyczyną utraty widzenia obecnie na świecie. Chorzy na wysiękową postać AMD stanowią około 10% wszystkich chorych na AMD, jednak ta postać choroby odpowiada za ponad 80% upośledzenia widzenia. W przebiegu AMD wysiękowego powstają nowe, nieprawidłowe naczynia naczyniówki. Głównym czynnikiem pobudzającym neowaskularyzację jest czynnik wzrostu VEGF (ang. Vascularendothelialgrowthfactor). Terapia lekami anti-VEGF, podawanymi dożylkowo umożliwia pacjentom uniknięcie utraty widzenia, jak również uzyskanie poprawy ostrości wzroku. AMD występuje najczęściej u osób po 50 roku życia.

Cel pracy: Celem badań jest ocena jakości życia pacjentów z zwyrodnieniem plamki żółtej związanej z wiekiem.

Materiał i metody badawcze: Badania przeprowadzone były od 17.01.2022 roku, po uzyskaniu zgody Dyrekcji Wielospecjalistycznego Szpitala SP ZOZ w Zgorzelcu na ich przeprowadzenie, do 28.03.2022 roku. Wzięło w nich udział 101 pacjentów w trakcie prowadzonej terapii anti-VEGF w Oddziale Okulistycznym tego szpitala. Dane potrzebne do przeprowadzenia ankiety zgromadzono przy pomocy sondażu diagnostycznego, z wykorzystaniem techniki ankietowania. Narzędzie badawcze stanowił autorski kwestionariusz ankiety, który zawierał 12 pytań zamkniętych, 11 pytań jednokrotnego wyboru i 1 wielokrotnego wyboru, oraz Kwestionariusz Funkcjonowania Wzrokowego 25 (VFQ-25) Narodowego Instytutu Oczu składającego się z 25 pytań jednokrotnego wyboru. Analizę statystyczną dokonano w oparciu o zebrany materiał badawczy za pomocą oprogramowania statystycznego R, wersja 4.2.3 oraz arkusza kalkulacyjnego EXEL.[32]

Wnioski: Z wyników uzyskanych w pracy wnioskować należy, że jakość życia pacjentów z zwyrodnieniem plamki żółtej związanej z wiekiem w dużym stopniu zależna jest od wielu czynników. Samodzielność pacjentów w trakcie trwania terapii anti-VEGF okazuje się być na najwyższym możliwym poziomie. Jakość widzenia poprawiła się u chorych, którzy przed rozpoczęciem terapii określali swoje widzenie jako złe. Większość badanej grupy stanowiły kobiety, oraz pacjenci w wieku powyżej 70 lat, co potwierdziło założoną hipotezę, że wiek i płeć ma znaczący wpływ na rozwój choroby. Duża część ankietowanych zgłaszała trudności w oglądaniu telewizji, pisaniu lub czytaniu. Badani mający

trudności z czytaniem lub oglądaniem telewizji charakteryzowali się niższą jakością życia od pacjentów nie mających takich trudności. Duża liczba respondentów w dniu codziennym korzysta z pomocy optycznych, co usprawnia im codzienne funkcjonowanie i poprawia jakość życia. Najważniejszym czynnikiem jednak jest systematyczna kontrola i szybkość diagnozowania pacjentów, ponieważ ma to istotny wpływ na rozwój choroby, a zatem przekłada się również na jakość życia respondentów. Systematyczność leczenia ma znaczący wpływ na zachowanie funkcji wzrokowych.

Słowa kluczowe: AMD, anti-VEGF, neowaskularyzacja, jakość życia pacjenta

Ocena poziomu wiedzy społeczności lokalnej miasta Głogowa i okolic na temat udaru niedokrwiennego mózgu

Alina Lipińska, Witold Pilecki

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 57

Wstęp: Udar mózgu to choroba społeczna i jest najczęstszym powikłaniem chorób układu krążenia, a także nieleczonych chorób serca. W pierwszej części opisane zostały objawy, czynniki, rodzaje udaru mózgu. Następnie rodzaje postępowania w przypadku wystąpienia udaru mózgu, metody leczenia, zagrożenia wynikające z choroby, oraz powikłania, rehabilitację po udarach mózgu oraz profilaktykę udaru mózgu.

Cel pracy: Celem pracy było przeprowadzenie badania oceny wiedzy społeczności lokalnej na temat udaru niedokrwiennego mózgu, postępowaniu w przypadku wystąpienia udaru oraz szeroko pojętej profilaktyki.

Material i metody badawcze: Badaniem zostało objętych 212 osób,. Badaniem objęto społeczność lokalną miasta Głogowa i okolic. Badania zostały przeprowadzone przy pomocy autorskiego kwestionariusza ankiety, zawierającego 23 pytania dotyczące wiedzy ankietowanych na temat udaru mózgu, przyczyn zachorowalności, objawów, sposobu udzielenia pomocy w przypadku podejrzenia udaru i jego profilaktyki.

Wyniki: Respondenci posiadają wiedzę na temat profilaktyki udaru, prawidłowo wskazują jego przyczyny i objawy, a także potrafią odpowiednio zareagować na podejrzenie udaru. Badania nie wykazały istotnie statystycznie zależności między stycznością z udarem mózgu w przeszłości, a stanem wiedzy o nim. Stwierdzono natomiast istotny wpływ stażu pracy oraz wiek respondentów na wiedzę.

Wnioski: Badania potwierdziły, że wiedza społeczeństwa na temat udarów mózgu jest na poziomie zadawalającym.

Słowa kluczowe: udar niedokrwienny mózgu, poziom wiedzy, społeczność lokalna

Zjawisko nadużywania alkoholu wśród młodzieży w powiecie żagańskim

Aneta Maciołek, Wiesław Zielonka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 58

Cel pracy: Określenie zjawiska spożywania alkoholu przez młodzież na terenie powiatu żagańskiego.

Material i metody badawcze: Badania przeprowadzono metodą sondażu diagnostycznego, techniką ankiety. Zastosowaną narzędziem badawczym był kwestionariusz ankiety własnego autorstwa.

Respondentami była młodzież w wieku 18-25 lat, zamieszkująca powiat żagański. Badaniem objęto grupę 110 osób.

Wyniki: Młodzież powiatu żagańskiego uważa, że alkohol nie jest szkodliwy dla zdrowia, lub o tym nie wie, a częste spożywanie alkoholu jest spowodowane nawykiem. Respondenci wskazywali, iż najczęściej spożywają piwo. Ankietowani u których w domu spożywa się alkohol również częściej go spożywają. Badania wykazały, że częstość spożywania alkoholu była zależna od wykształcenia osób badanych.

Wnioski: Hipoteza pierwsza potwierdziła się, częstość spożywania alkoholu zależała od wieku, płci i wykształcenia, natomiast miejsce zamieszkania wpływu nie miało. Potwierdziła się również druga hipoteza, gdyż respondenci, których rodzice spożywali alkohol oraz ci, którzy wskazywali na trudną sytuację materialną rodziny często spożywali alkohol.

Potwierdzono również, że młodzież najczęściej pije piwo, a także że posiada niską świadomość konsekwencji uzależnienia od alkoholu, co powoduje znaczny stopień tolerancji wobec rówieśników nadużywających alkohol.

Pozostałe dwie hipotezy nie potwierdziły się, gdyż badana młodzież najczęściej spożywała alkohol w domu, a nie na prywatkach jak założono, a główną przyczyną inicjacji alkoholowej była namowa kolegów, a nie jak przypuszczano uczucie osamotnienia i problemy w domu. W powiecie żagańskim występuje problem nadużywania alkoholu przez młodzież w przedziale wiekowym 18-25 lat.

Słowa kluczowe: alkohol, alkoholizm, alkoholik, osoba uzależniona

Agresja pacjenta i jego rodziny wobec personelu medycznego

Agata Mazuchowska, Irena Smółka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 59

Wstęp: Agresja wobec pracowników medycznych jest zjawiskiem coraz powszechniejszym i dynamicznie się rozwija. Grupą zawodową najczęściej narażoną na zachowania agresywne są pielęgniarki/arze, ratownicy medyczni, lekarze. Agresja podczas wykonywania czynności medycznych powoduje złość, wściekłość, lęk o własne zdrowie, a jej długofalowość może doprowadzić do wypalenia zawodowego i spowodować pogorszenie jakości opieki nad chorym.

Cel pracy: Celem niniejszym pracy jest przedstawienie skali występowania agresji pacjenta i jego rodziny wobec personelu medycznego, określenie rodzaju agresji i grupy zawodowej najbardziej narażonej na zachowania agresywne.

Material i metody badawcze: Badania przeprowadzono wśród grupy 104 pracowników medycznych. W badaniu wzięły udział takie grupy zawodowe jak: pielęgniarki/arze, ratownicy medyczni, lekarze, położne, farmaceuci, diagnosty laboratoryjni. Narzędzie stanowiła ankieta własnego autorstwa, w której pytania 1-4 dotyczyły danych socjodemograficznych, kolejne dotyczyły skali i rodzaju agresji kierowanej wobec pracowników medycznych. Wyniki badań pozwoliły na potwierdzenie lub obalenie postawionych hipotez.

Wyniki badań: Analiza odpowiedzi przeprowadzonej ankiety wykazała, że 62 ze 104 ankietowanych to pielęgniarki/arze; 91 osób to kobiety. Aż 100 spośród 104 ankietowanych spotkało się z przejawami agresji podczas wykonywania swojej pracy, głównie ze strony pacjenta. Miejscem, w którym najczęściej dochodziło do aktów agresji był Szpitalny Oddział Ratunkowy, a personel był narażony na wyzwiska, obelgi, wulgarne zachowania. 79 ankietowanych zgłosiło ten fakt przełożonemu, 32 policji, a 20 respondentów nie zgłosiło zaistniałej sytuacji.

Wnioski: Na zachowania agresywne narażeni są najczęściej pracownicy Szpitalnego Oddziału Ratunkowego, którzy mają pierwszy kontakt z chorym. Agresorem jest pacjent, w dalszej kolejności jego rodzina i osoby towarzyszące. Personel medyczny doznaje aktów agresji w postaci wyzwisk, obelg, wulgarne zachowania. Pomimo tak dużej skali agresji nie wszystkie zajścia są zgłaszane do przełożonych i innych odpowiednich instytucji.

Słowa kluczowe: agresja, pacjent, personel medyczny

Ocena poziomu wiedzy pacjenta na temat niewydolności nerek leczonego metodą hemodializy

Małgorzata Mospan, Lucyna Sochocka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 60

Wstęp: Przewlekła Niewydolność Nerek to złożony zespół chorobowy, charakteryzujący się powolnym i nieodwracalnym osłabieniem funkcji nerek. Zaburzenie czynności nerek spowodowane jest zmniejszoną liczbą czynnych nefronów co powoduje pogorszenie funkcji wydalniczej nerek. Najlepszą metodą leczenia nerkozastępczego jest transplantacja nerki. Niestety liczba narządów możliwych do przeszczepienia jest ograniczona, dlatego sposobem na przedłużenie życia chorego pozostaje hemodializa. Pojawienie się choroby przewlekłej w życiu człowieka oraz fakt, że pacjenci z PNN muszą regularnie poddawać się zabiegom hemodializy powoduje stres i wymusza liczne ograniczenia. Edukacja pacjentów z PNN leczonych hemodializą stanowi integralną część leczenia i zapobiegania powikłaniom a wiedza chorych wpływa na poziom akceptacji choroby i na jakość ich życia.

Cel pracy: Celem pracy była ocena poziomu wiedzy chorych ze zdiagnozowaną przewlekłą niewydolnością nerek leczonych metodą hemodializy na temat choroby, metody jej leczenia, postępowania w przypadku powikłań oraz wpływu czynników determinujących poziom tej wiedzy.

Material i metody badawcze: Badanie przeprowadzono metodą sondażu diagnostycznego przy użyciu techniki ankietowej za pomocą autorskiego kwestionariusza ankiety oraz skali AIS (skala akceptacji choroby przewlekłej) autorstwa B.J. Felton, T. A. Revenson, G. A. Hinri-schen w adaptacji prof. Z. Juczyńskiego. W badaniu uczestniczyło 104 chorych dializowanych w Wojewódzkim Centrum Szpitalnym Kotliny Jeleniogórskiej.

Wyniki i wnioski: Z wyników prowadzonych badań wynika, że pacjenci dializowani oceniają swoją wiedzę na temat towarzyszącej im choroby i jej leczenia jako przeciętną, natomiast faktyczny poziom wiedzy na temat leczenia hemodializą wśród ankietowanych był wysoki. Na poziom wiedzy pacjenta miał wpływ czas trwania choroby a tym samym czas leczenia, wykształcenie oraz poziom akceptacji choroby. Średnia wyników w zakresie poziomu akceptacji choroby wynosiła 30,77, więc według przyjętej skali ankietowani wykazali się przeciętnym poziomem akceptacji towarzyszącej im choroby. Wyniki badań nie wykazały zależności istotnej statystycznie pomiędzy wiekiem ani też miejscem zamieszkania a poziomem wiedzy na temat PNN i hemodializy.

Słowa kluczowe: przewlekła niewydolność nerek, hemodializa, akceptacja choroby, wiedza.

Ocena wiedzy położnic na temat badań przesiewowych wykonywanych w oddziale neonatologicznym

Anna Maćkowiak,
Lucyna Sochocka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 61

Wstęp: Rozwój noworodka oraz jego prawidłowe funkcjonowanie w przyszłości można wspierać poprzez wykonywanie w oddziałach neonatologicznych badań przesiewowych noworodków. Wczesne wykrycie zaburzenia lub poważnej choroby pozwala na włączenie możliwie szybko odpowiedniego leczenia i zapewnienie dziecku lepszego startu w późniejsze życie. Każda matka pragnie dla swojego dziecka jak najlepiej, dlatego powinna posiadać wystarczającą wiedzę na temat przesiewowych badań noworodka wykonywanych w oddziale neonatologicznym.

Cel pracy: Celem pracy była ocena poziomu wiedzy położnic na temat badań przesiewowych wykonywanych w oddziale neonatologicznym.

Materiał i metody badawcze: Badania zostały przeprowadzone na przełomie grudnia 2021r. i stycznia 2022r. metodą sondażu diagnostycznego, w którym wykorzystano autorski kwestionariusz ankiety. Kwestionariusz ankiety zawierał 30 pytań o charakterze zamkniętym. W badaniach uczestniczyło 168 położnic będących członkiniami internetowego portalu oddziału położniczo - neonatologicznego Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Lesznie.

Wyniki i wnioski: Analiza statystyczna odpowiedzi respondentek wykazała, że ponad połowa respondentek (57,0%) uzyskała maksymalną, możliwą do zdobycia liczbę punktów za poprawne odpowiedzi w kwestionariuszu ankiety. Dowodzi to przeciętnego poziomu wiedzy położnic na temat badań przesiewowych noworodków. Najbardziej problematycznymi zagadnieniami okazały się pytania o czas trwania badania pulsoksymetrycznego (43,5%), kolor certyfikatu w przypadku wyniku nieprawidłowego w przesiewowym badaniu słuchu (41,1%) oraz pytanie czym jest hipotyreoza (40,5%). Za źródło rzetelnej informacji ankietowane najczęściej podawały rozmowy z lekarzem, pielęgniarką lub położną (52,3%), rzadziej zostały wymienione poradniki dla kobiet w ciąży (41,8%), niemedyczne portale internetowe (36,6%) oraz publikacje naukowe (19%) czy zajęcia w szkole rodzenia (17,6%). Interpretacja wyników badań wykazała, że poziom wiedzy położnic nie jest zależny od liczby posiadanych dzieci natomiast wiek, wykształcenie oraz czynny udział w zajęciach szkoły rodzenia mają istotny wpływ na poziom wiedzy w zakresie badań przesiewowych noworodków.

Słowa kluczowe: noworodek, badania przesiewowe, badanie słuchu, pulsoksymetria, wiedza, położnica

Postawy personelu medycznego wobec pacjentów roszczeniowych i agresywnych

Anna Orda, Irena Smółka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 62

Wstęp: Agresja wobec personelu medycznego przybiera różne formy – od agresji werbalnej, przejawiającej się w atakach słownych aż po napaść fizyczną. Agresja werbalna może przejawiać się w różnych aktach mowy: obrazy, obelgi czy zniewagi, bluźnierstwa, drwiny, kpiny przekleństwa i groźby. Najbardziej niebezpieczna jest agresja zawierająca akt groźby. W przeciwieństwie do pozostałych form, może stanowić zagrożenie zdrowia lub życia. Zachowania agresywne są intencjonalne, naruszają prawa i dobra jednostki, powodują ból i cierpienie fizyczne czy psychiczne.

Cel pracy: Określenie postaw personelu medycznego wobec agresywnego i roszczeniowego zachowania pacjentów.

Material i metody badawcze: W badaniach wzięło udział 100 osób (85 kobiet i 15 mężczyzn), lekarzy, pielęgniarek i innych pracowników medycznych pracujących w szpitalach. Wiek badanych oscylował w przedziale 25 – 65 lat. Metodą badawczą wykorzystaną w pracy był sondaż diagnostyczny. Technika badawczą była ankieta, a narzędziem badawczym autorski kwestionariusz ankiety opracowanej na potrzeby badań.

Wyniki i wnioski: Wszyscy respondenci bezpośrednio (88%) lub pośrednio (12%) mieli styczność

z agresywnym i roszczeniowym pacjentem. Najczęstszą formą agresji ze strony pacjentów była agresja werbalna (83%). Zdecydowana większość ankietowanych (94%) wobec agresywnego zachowania pacjentów odczuwa bezradność, jednak przyjmuje spokojną postawę i próbuje nawiązać rozmowę z agresywnym pacjentem (76%).

Problem agresji wobec pracowników medycznych jest coraz częstszym problemem placówek medycznych, wymaga podjęcia zarówno działań merytorycznych, jak i legislacyjnych.

Słowa kluczowe: agresja, zachowania agresywne, pacjent, atak fizyczny, agresja werbalna

Wiedza personelu pielęgniarskiego na temat profilaktyki i leczenia odleżyn

Agnieszka Pieleszko, Witold Pilecki

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 63

Wstęp: Odleżyny obniżają jakość życia chorych. Mogą powstawać mimo kompleksowej opieki. W placówkach zdrowia, w których przebywają pacjenci długotrwale unieruchomieni przyjęte są standardy zapobiegania odleżynom. Pomimo stosowania działań profilaktycznych u niektórych osób obłożnie chorych dochodzi do powstania odleżyn. Leczenie jest trudne i długotrwałe, wymaga kompleksowego i interdyscyplinarnego podejścia zależnego od zaawansowania rany odleżynowej. Odpowiednio udokumentowane wszystkie etapy profilaktyki i leczenia, pozwalają na monitorowanie procesu leczenia i bardziej skuteczne działania.

Cel pracy: Celem pracy było zbadanie poziomu wiedzy personelu pielęgniarskiego na temat profilaktyki i leczenia odleżyn.

Materiał i metody badawcze: Badania przeprowadzono wśród 120 osób personelu pielęgniarskiego metodą sondażu diagnostycznego za pomocą techniki ankietowej. Narzędziem badawczym był autorski kwestionariusz ankiety. Kwestionariusz ankiety składał się z części opisującej badaną grupę oraz pytań dotyczących wiedzy na temat profilaktyki i leczenia odleżyn. Materiał badawczy stanowiły wypełnione kwestionariusze ankiety własnego autorstwa. Dostarczone dane pozwoliły przeprowadzić analizy w celu przyjęcia lub odrzucenia założonych hipotez.

Wnioski: Ankietowani posiadają zróżnicowaną wiedzę na temat profilaktyki i leczenia odleżyn. Dłuższy staż pracy respondentów zwiększa poziom wiedzy na temat profilaktyki, nie ma wpływu na temat leczenia odleżyn. Pielęgniarki i pielęgniarze po ukończonej specjalizacji i kursie leczenia ran mają większą wiedzę na temat leczenia odleżyn. Badania własne wykazały, że miejsce pracy pielęgniarek i pielęgniarzy nie ma istotnego wpływu, na ich stan wiedzy na temat profilaktyki i leczenia odleżyn.

Ankietowani z dłuższą praktyką zawodową prezentowali wyższy poziom wiedzy na temat profilaktyki odleżyn, natomiast zbadano, że staż pracy w zawodzie nie ma wpływu na stan wiedzy o leczeniu odleżyn. Ukończenie kursu leczenia ran oraz posiadanie specjalizacji w zakresie pielęgniarstwa ma istotny wpływ na leczenie odleżyn. Analiza wykazała, że wiedza pielęgniarek na temat leczenia wymaga aktualizacji.

Słowa kluczowe: Odleżyny, profilaktyka i leczenie.

Zlecenie lekarskie jako element udzielania świadczeń zdrowotnych w praktyce pielęgniarskiej

Dorota Pyrkowska, Andrzej Maciejewski

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 64-65

Wstęp: Pielęgniarka i położna wykonują swój zawód z należytą starannością i niezwykłą sumiennością. Są częścią zespołu terapeutycznego, którego współpraca w głównej części opiera się na wzajemnym zaufaniu. Lekarz musi być pewny, iż wydane przez niego zlecenie zostanie wykonane. To jest obowiązkiem pielęgniarki i położnej. Obowiązkiem ich również jest postępowanie zgodne z zakresem obowiązków, uprawnień, etyki i odpowiedzialności. Realizując zlecenie pielęgniarka czy położna ma prawo wglądu do dokumentacji medycznej pacjenta, a w razie wątpliwości może domagać się od lekarza uzasadnienia konieczności wykonania zlecenia. Ma również prawo, pod pewnymi warunkami, do odmowy wykonania zlecenia lekarskiego. Za wykonane zlecenie ponosi pełną odpowiedzialność.

Cel pracy: Celem niniejszej pracy jest wykazanie wśród pielęgniarek dwóch żarskich szpitali stopnia znajomości wybranych aktów prawnych dotyczących zawodu, ze szczególnym uwzględnieniem aktów prawnych dotyczących realizacji i odmowy realizacji zleceń lekarskich.

Materiał i metoda badania: Badania do niniejszej pracy magisterskiej zostały zrealizowane wśród pielęgniarek i położnych pracujących w Szpitalu na Wyspie Sp. z.o.o. oraz w 105. Kresowym Szpitalu Wojskowym z Przychodnią SP ZOZ w okresie od stycznia do kwietnia 2022 roku. W badaniu wykorzystano metodę sondażu diagnostycznego, a techniką badawczą było ankietowanie. Autorski kwestionariusz ankiety składał się z pytań opisujących badaną grupę oraz pytań dotyczących wiedzy przepisów prawa medycznego, szczególnie realizacji i odmowy realizacji zleceń lekarskich.

Wyniki i wnioski: Badana grupa pielęgniarek i położnych wykazała się dużą znajomością przepisów dotyczących realizacji zleceń lekarskich. Znajomość tych przepisów nie jest zależna od wieku, stażu pracy czy wykształcenia, a jest w głównej mierze wynikiem edukacji i dociekliwości samych badanych. Biorące udział w badaniu pielęgniarki i położne potrafią poprawnie przyjąć i zrealizować zlecenie lekarskie, a w razie wątpliwości wykazują dużą gotowość żądania uzasadnienia realizacji zlecenia. Badane niezależnie od wieku, stażu pracy czy wykształcenia nie wykazują się dużą wiedzą na temat odpowiedzialności jaką mogą ponieść za źle wykonaną pracę.

Rozszerzenie zadań zawodowych, przejście od bezwzględного podporządkowania się lekarzowi do samodzielnego wykonywania czynności pielęgniarskich jedynie przy współpracy i koordynacji ze strony lekarza, nakłada

na pielęgniarkę i położną obowiązek analizowania każdego swojego działania zawodowego. Za wykonane zlecenie lekarskie pielęgniarka ponosi współodpowiedzialność. Nieznajomość przepisów prawa medycznego dotyczących odpowiedzialności zawodowej, może świadczyć o tym, że nie wszystkie pielęgniarki czują tą współodpowiedzialność. Być może spowodowane jest to zbyt małą ilością przeprowadzanych szkoleń. Badana grupa pielęgniarek widzi potrzebę ciągłego szkolenia się, największa część badanych stwierdziła, iż szkoleń jest stanowczo za mało.

Słowa kluczowe: zlecenie lekarskie, odmowa i realizacja, prawo medyczne, odpowiedzialność zawodowa, pielęgniarki, położne, świadczenia zdrowotne, praktyka pielęgniarska

Ocena jakości życia pacjentów po zakażeniu wirusem SARS-CoV-2

Mariola Radoń, Irena Smółka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 66-67

Wstęp: Wybuch pandemii wywołany przez SARS-CoV-2 skłania badaczy do intensywnych badań nad rozpoznaniem biologii, patogenezy oraz dróg transmisji tego wirusa. Konsekwencją zakażenia jest choroba określana jako COVID-19. Złożona patogeneza zakażenia, trudny do przewidzenia przebieg choroby, niedostatek skutecznej profilaktyki czynnej, brak skutecznych leków przeciwwirusowych, lekceważenie przez część społeczeństw niełatwych, ale koniecznych restrykcji stanowią ogromne wyzwanie dla służby zdrowia także w Polsce. Narastającym problemem zdrowotnym stają się liczne przewlekłe konsekwencje zdrowotne określane jako „zespół post-COVID-19” u ozdowieńców po zakażeniu SARS-CoV-2.

Cel pracy: Celem niniejszej pracy jest określenie jakości życia na podstawie odczuwalnych objawów, dolegliwości, oceny stanu psychicznego chorych po zakażeniu wirusem SARS-CoV-2, zbadanie zależności pomiędzy otyłością a jakością życia po przechorowaniu COVID-19, zbadanie czy utrzymujące się objawy ze strony układu oddechowego mają wpływ na funkcjonowanie w życiu codziennym.

Material i metody badawcze: Badania przeprowadzono wśród 109 osób które były co najmniej trzy miesiące po przechorowaniu COVID-19. Badania zostały przeprowadzone w okresie od 03.11.2021 do 31.03.2022. Materiał badawczy stanowiły kwestionariusze ankiety własnego autorstwa składające się z 17 pytań które pozwoliły przeprowadzić stosowne analizy w celu potwierdzenia bądź odrzucenia założonych hipotez. Kolejne kwestionariusze to WHOQOLBref w wersji skróconej składające się z 26 pytań, które mają za zadanie ocenić jakość życia w domenach: somatycznej, psychologicznej, socjalnej, środowisko, percepcja jakości życia, percepcja jakości zdrowia.

Wyniki i wnioski: Izolacja w czasie zakażenia SARS-CoV-2 wpływa negatywnie na samopoczucie, stan psychiczny chorych, a u ozdowieńców pojawiają się zaburzenia depresyjne i lękowe oraz przewlekłe uczucie zmęczenia i zaburzenia snu. Badania przeprowadzone do celów pracy również potwierdzają że izolacja i przechorowanie COVID-19 negatywnie wpłynęło na kontakty rodzinne i towarzyskie, a problemy emocjonalne powiązane z wirusem SARS-CoV-2. Aż 47 % wszystkich ankietowanych w tym większość kobiet odczuwa wyczerpanie psychiczne, brak zrozumienia ze strony innych. Wyniki badań ankiety własnej przedstawiają że aż 84% badanych twierdzi „zdecydowanie tak” nadal odczuwa skutki przechorowania COVID-19. 16% badanych po

przechorowaniu ma problemy z codzienną aktywnością, bądź też pracą, 84% nadal odczuwa zmęczenie, trudności w oddychaniu 22%, bóle w klatce piersiowej 4% i 54% problemy ze snem, bóle głowy 53% oraz zawroty głowy 8%. Wyniki testów wskazują na istotny związek między otyłością (wysokim wskaźnikiem masy ciała BMI) a ocenami jakości życia w domenach fizycznych, psychicznych oraz na nasilenie problemów związanych z pracą, czynnościami dnia co codziennego i aktywnością.

Wyniki przeprowadzonych badań potwierdzają główną hipotezę, że przechorowanie COVID-19 ma negatywny wpływ na jakość życia codziennego u chorych. Większość ankietowanych osób otyłych jakość swojego życia po zakażeniu wirusem SARS-CoV-2 oceniały jako złe lub bardzo złe.

Słowa kluczowe: COVID-19, syndrom post-COVID-19, SARS-CoV-2, pandemia, izolacja, jakość życia, otyłość, depresja, lęk

Ocena wiedzy młodych kobiet na temat atopowego zapalenia skóry u dzieci

Agnieszka Rudnicka, Jarosław Czeszejko – Sochacki

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 68-69

Wstęp: Atopowe zapalenie skóry jest przewlekłym schorzeniem, dotykającym głównie najmłodsze społeczeństwo. Głównym objawem choroby jest stan zapalny skóry i uporczywy świąd. AZS wpływa na jakość życia pacjentów, w dużej mierze obniżając ją poprzez oddziaływanie na sferę fizyczną i psychiczną człowieka. U dzieci przebieg choroby może zakłócać ich rozwój, negatywnie wpływa na edukację, zabawę i funkcjonowanie w społeczeństwie. Z każdym rokiem rośnie liczba zachorowań na AZS wśród dzieci, przez co tematyka ta staje się globalnym problemem i źródłem inspiracji badań naukowych.

Cel pracy: Celem niniejszej pracy była ocena poziomu wiedzy młodych kobiet na temat atopowego zapalenia skóry u dzieci. Przeprowadzono analizę znajomości zagadnienia wśród badanej grupy. Sprawdzono czy ankietowane mają świadomość w zakresie czynników ryzyka, znajomości działań profilaktycznych, leczenia i metod diagnostyki AZS u dzieci. Zbadano także czy wśród społeczeństwa istnieje zainteresowanie tematyką AZS i jaka metoda dydaktyczna zachęciłaby do pogłębienia wiedzy. Wyodrębniono również czynniki determinujące poziom wiedzy badanej grupy.

Materiał i metody badawcze: W przeprowadzonych badaniach udział wzięło 123 osoby. Projektem objęto kobiety w wieku 20-35 lat. Do przeprowadzenia badań wykorzystano metodę sondażu diagnostycznego z użyciem kwestionariusza własnego autorstwa. Ankiety zostały rozpowszechnione i zebrane za pośrednictwem platformy internetowej.

Wyniki: Po przeanalizowaniu odpowiedzi ankietowanych kobiet oceniono ich poziom wiedzy jako przeciętny. Średnie wyniki w zakresie wiedzy były istotnie wyższe u osób z wyższym wykształceniem oraz osób posiadających potomstwo. Czynniki takie jak wiek ankietowanych oraz posiadanie w najbliższym otoczeniu chorych z AZS nie miały wpływu na poziom uzyskanych wyników. Uczestniczki wyżej oceniające swoją wiedzę uzyskiwały wyższą liczbę punktów. Najbardziej zachęcającą formą edukacji w opinii respondentek są spoty reklamowe emitowane w telewizji.

Wnioski: Wśród społeczeństwa istnieje zainteresowanie tematyką atopowego zapalenia skóry u dzieci. Uzyskane wyniki pokazują, że należy podjąć działania edukacyjne w celu podniesienia świadomości na temat aspektów AZS. Zwiększenie świadomości ludzi na temat profilaktyki i czynników ryzyka może wpłynąć na zmniejszenie zapadalności na tą chorobę. Większa wiedza społeczna

pomoże też lepiej zrozumieć pacjentów z AZS i ułatwi im funkcjonowanie w życiu codziennym.

Słowa kluczowe: atopowe zapalenie skóry, dziecko, przewlekła choroba, wiedza

Przygotowanie pielęgniarek do sprawowania opieki nad dzieckiem ze spektrum autyzmu w opinii rodziców i pielęgniarek pediatrycznych

Dorota Rudawska, Lucyna Sochocka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 70

Wstęp: Zaburzenia ze spektrum autyzmu to w ostatnich latach coraz częściej rozpoznawane zaburzenie neurorozwojowe u dzieci. Zjawisko to zwiększa prawdopodobieństwo pojawienia się dziecka z ASD jako pacjenta w placówkach ochrony zdrowia. Przygotowanie pielęgniarek do sprawowania opieki nad dzieckiem ze spektrum autyzmu stanowi kluczowy element do świadczenia usług medycznych dostosowanych do potrzeb i funkcjonowania pacjenta.

Cel pracy: Celem przeprowadzonych badań była ocena przygotowania pielęgniarek pediatrycznych do sprawowania opieki nad dzieckiem ze spektrum autyzmu w opinii pielęgniarek pediatrycznych i rodziców chorych dzieci.

Material i metody badawcze: Badaniem objęto 60 pielęgniarek pediatrycznych i 60 rodziców dzieci z spektrum autyzmu. Zastosowano metodę sondażu diagnostycznego. Narzędziem badawczym były dwa autorskie kwestionariusze ankiety.

Wyniki: Według ankietowanych pielęgniarek pediatrycznych wiedza na temat autyzmu nabyta na studiach jest niewystarczająca do właściwego sprawowania opieki nad dzieckiem z autyzmem. Kształcenie podyplomowe (kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa pediatrycznego, szkolenie specjalizacyjne w dziedzinie pielęgniarstwa pediatrycznego) poszerzają wiedzę na temat opieki nad dzieckiem z autyzmem w opinii pielęgniarek pediatrycznych. Ankietowani rodzice wyrazili opinie, iż pielęgniarki sprawujące opiekę nad dzieckiem w placówkach ochrony zdrowia nie posiadają wiedzy na temat funkcjonowania i potrzeb dzieci ze spektrum autyzmu.

Wnioski: Przygotowanie pielęgniarek do sprawowania opieki nad dzieckiem ze spektrum autyzmu nie może bazować tylko na kształceniu przeddyplomowym. Jedyną drogą do osiągnięcia profesjonalizmu w tym obszarze jest realizowanie różnych form kształcenia podyplomowego oraz udział w szkoleniach specjalistycznych.

Słowa kluczowe: dziecko, autyzm, opieka pielęgniarska, kształcenia przeddyplomowe pielęgniarek, kształcenie podyplomowe

Ocena przystosowania się do życia pacjenta z kolostomią z powodu raka odbytnicy

Monika Sieczkowska – Naja, Mariusz Stachowiak

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 71-72

Wstęp: Rak jelita grubego jest nowotworem złośliwym. Jest trzecim najczęściej występującym nowotworem na świecie u mężczyzn, a drugim u kobiet. Zachorowalność na ten typ nowotworu ciągle wzrasta. Dzięki zastosowaniu profilaktyki możemy szybko rozpoznać zmiany i je leczyć, co daje nawet 100% wyzdrowienie.

Cel pracy: Celem przeprowadzonych badań było określenie przystosowania się do życia pacjentów z wyłonioną kolostomią z powodu raka odbytnicy.

Materiał i metoda badawcza: Badanie przeprowadzono na grupie 100 osób, w tym 44 kobiet i 56 mężczyzn w okresie od 01.01.2022 do 28.02.2022 roku, internetowo oraz stacjonarnie w sklepie medycznym STOM-MED przy ulicy Kleczkowskiej 9 we Wrocławiu. Badania przeprowadzono za pomocą kwestionariusza własnego autorstwa oraz ankiety AIS – ankieta akceptacji choroby autorstwa B.J. Feltona, T.A. Revensona i G.A. Hinrichsena z adaptacją Z. Juszczyńskiego.

Wyniki i wnioski: Największy odsetek pacjentów poddanych wyłonieniu kolostomii stanowili mężczyźni (56%). Zdecydowana większość pacjentów mieszkała w mieście – 72% osób. Najwięcej było pacjentów, którzy mieli stomię od ponad 4 lat – 43% osób. Większość pacjentów przed zabiegiem operacyjnym była poinformowana o konieczności wyłonienia stomii jelitowej – 84% osób. U ponad połowy chorych przed zabiegiem operacyjnym zostały wyjaśnione wszystkie wątpliwości i pytania związane z wyłonieniem stomii – u 68% osób. Zdecydowana większość respondentów podała, że podczas pobytu w szpitalu pacjent lub jego najbliższa rodzina zostali zapoznani i przeszkoleni w zakresie codziennej pielęgnacji stomii (81% osób) przez pielęgniarkę z oddziału (83%) lub pielęgniarkę stomijną (79%). U nieco ponad połowy pacjentów wyłonienie stomii nie miało wpływu na sytuację zawodową – u 54% osób. Aktywność seksualna z powodu stomii nie zmieniła się u prawie połowy respondentów – u 46% osób. 78% chorych ma dużą wiedzę odnośnie pielęgnacji stomii. 64% osób akceptowało obecną sytuację. Poziom akceptacji choroby u pacjentów był nieco ponad przeciętny.

1. Wiek, miejsce zamieszkania, wykształcenie i aktywność zawodowa wpływa na przystosowanie się do nowej sytuacji życiowej. 2. Wyższy poziom akceptacji choroby sprzyja postawie przystosowania się do nowej sytuacji życiowej pacjentów z wyłonioną kolostomią. 3. Im wyższy poziom wiedzy pacjentów odnośnie pielęgnacji stomii tym lepiej są przystosowani do życia. 4. Wiek

pacjenta z wylonioną kolostomią nie wpływa na życie seksualne. 5. Im dłużej pacjent żyje ze stomią tym jest lepiej przystosowany do życia.

Słowa kluczowe: rak jelita grubego, kolostomia, przystosowanie do życia

Poziom wiedzy mężczyzn na temat nowotworu gruczołu krokowego

Paulina Kasztelan, Elżbieta Grajczyk

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 73

Wstęp: Nowotwory stanowią istotny medycznie problem, a najlepszym lekarstwem na nie jest profilaktyka i zapobieganie im oraz wczesne wykrycie i leczenie.

Cel pracy: Celem pracy jest przedstawienie zagadnień nowotworu gruczołu krokowego w aspekcie klinicznym oraz zbadanie poziomu wiedzy mężczyzn w różnym wieku na temat nowotworu prostaty.

Material i metody badawcze: W badaniu wykorzystano metodę sondażu diagnostycznego. Wykorzystaną techniką było ankietowanie. Narzędziem badawczym był kwestionariusz ankiety własnej zawierającej 24 pytania, w tym 10 pytań sprawdzających wiedzę.

Wyniki badań: Dzięki przeprowadzonym badaniom wykazano, że wiedza mężczyzn na temat gruczołu krokowego nie jest zadawalająca.

Wnioski: Temat nowotworu gruczołu nowotworowego powinien zyskać większy rozgłos, przestać być tematem tabu. Respondenci zaprezentowali wiedzę na poziomie zadawalającym jedynie w stosunku do pytań nawiązujących do diagnostyki nowotworu gruczołu krokowego.

Słowa kluczowe: Nowotwór, gruczoł krokowy, wiedza, profilaktyka

Stres oraz sposoby radzenia sobie z nim przez pielęgniarki zatrudnione w oddziałach zachowawczych w czasie pandemii covid - 19

Marzena Borkowska – Kociołek, Wiesław Zielonka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 74-75

Cel pracy: Celem badań było zbadanie sposobów radzenia sobie ze stresem przez pielęgniarki zatrudnione w oddziałach zachowawczych w czasie trwania pandemii COVID-19. Głównym problemem badawczym było wyjaśnienie w jaki sposób badane pielęgniarki radzą sobie ze stresem w pracy wywołanym pandemią koronawirusa SARS-CoV-2. Cel główny został przybliżony za pomocą siedmiu celów szczegółowych (oraz związanych z nimi problemów i hipotez badawczych).

Material i metody badawcze: Badanie przeprowadzono metodą sondażu diagnostycznego, a jako narzędzie badawcze wybrano autorski kwestionariusz ankiety. Kwestionariusz ankiety zawierał 15 pytań, w tym 4 pytania metrykalne (wiek, wykształcenie zawodowe pielęgniarskie, staż pracy w zawodzie pielęgniarki, odczuwanie stresu w pracy). Pozostałe pytania dotyczyły poszczególnych zagadnień dotyczących różnych aspektów stresu w pracy pielęgniarki w warunkach jej wykonywania w czasie pandemii COVID-19.

Wyniki i wnioski: W badaniu wzięło udział 110 pielęgniarek. Około 1/3 osób z tej grupy dobrze ocenia poziom swojej wiedzy na temat definicji stresu, tylko 16,4% przyznało się do wiedzy niewystarczającej. Prawie połowa respondentek (49,1%) dobrze radzi sobie ze stresem, tylko 13,6% nie radzi sobie z nim. Czynniki wyzwalającymi stres w czasie pandemii okazały się: bezpośrednia praca przy pacjencie chorym na COVID-19 (62,7%), obawa przed zakażeniem (51,8%), brak kadrowe (50,9%) oraz praca w trudnych warunkach (46,4%). Wśród objawów somatycznych występujących w sytuacji stresowej dominowały zaburzenia myślenia i koncentracji (63,6%) oraz zaburzenia żołądkowo-jelitowe (40,9%). Badane osoby najczęściej wskazywały na trzy najważniejsze skutki pracy w ciągłym stresie spowodowanym pandemią: uczucie lęku i strachu (48,2%), obniżony nastrój (46,4%) oraz rozdrażnienie (40,9%). Wśród sposobów radzenia sobie z sytuacją stresową dominowały: poszukiwanie wsparcia rodziny (42,7%) i spożywanie alkoholu (34,5%) oraz uprawianie sportu (28,2%). W badanej grupie 80,0% pielęgniarek zauważyło wpływ stresu w pracy na sytuację rodzinną, co przejawiało się przede wszystkim nerwowością (42,7%) i poirytowaniem (28,2%).

- W okresie pandemii COVID-19 w pracy pielęgniarek pracujących na oddziałach zachowawczych w dużym stopniu pojawia się stres wywołany głównie pracą przy pacjentach z koronawirusem.
- Badane pielęgniarki w dużym stopniu radzą sobie ze stresem, a także dość dobrze znają metody radzenia sobie z nim. Wśród tych metod najważniejsze okazało się poszukiwanie wsparcia rodziny, uprawianie sportu, ale również spożywanie alkoholu, co należy uznać za zjawisko niekorzystne.
- Negatywne skutki pracy w sytuacji stresowej wywołanej przez pandemię COVID-19, to zaburzenia myślenia i koncentracji, uczucie lęku i strachu, a także przenoszenie stresu w pracy na środowisko rodzinne, co przejawia się nerwowością, poirytowaniem, wybuchami złości i wyładowaniem frustracji na domownikach.

Słowa kluczowe: pandemia COVID-19, oddział zachowawczy, stres w pracy, metody radzenia sobie ze stresem, skutki stresu

Ocena wiedzy i poglądów społeczeństwa na temat szczepień przeciw grypie jako element profilaktyki przeciwzakaźnej

Izabela Baruch, Irena Smółka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 76

Wstęp: Pomimo osiągnięć medycyny, grypa nadal pozostaje bardzo groźna chorobą, niejednokrotnie indukując olbrzymie problemy zdrowotne. Dzięki skutecznie przeprowadzonym programom szczepień oraz edukacji przeciwzakaźnej można uzyskać wysoki poziom oporności nie tylko na poziomie indywidualnym ale i globalnym, doprowadzając do całkowitej eliminacji lub eradykacji choroby.

Cel pracy: Celem pracy była ocena wiedzy i poglądów społeczeństwa na temat szczepień przeciw grypie jako element profilaktyki przeciwzakaźnej.

Material i metody badawcze: Zastosowaną metodą badawczą był sondaż diagnostyczny. Wykorzystano kwestionariusz własnego autorstwa składający się z 26 pytań. Pytania w ankiecie były zamknięte z możliwością zaznaczenia kilku poprawnych odpowiedzi. Do sondażu statystycznego wykorzystano 100 ankiet.

Wyniki: Poziom wiedzy społeczeństwa na temat szczepień przeciw grypie jest zróżnicowany $p=0,018$ (tab. 9).

Istnieją natomiast małe różnice statystyczne w rozkładzie poziomu wiedzy w podziale na płeć i wiek. $p > 0,05$ (tab 10 i 11) Weryfikacji istnienia zależności dokonano przy zastosowaniu testu chi-kwadrat. Przyjęto poziom istotności $p = 0,05$ co oznacza, iż wyniki $p < 0,05$ wskazują na występowanie istotnych zależności między zmiennymi. Istnieje jednak zależność pomiędzy wykształceniem a poziomem wiedzy. Osoby z wykształceniem podstawowym i zawodowym $p < 0,05$ miały mniejszą wiedzę jak osoby z wykształceniem wyższym i średnim. (tab. 12) Nie zaobserwowano istotnych zależności między płcią a znajomością osób należących do grup ryzyka powikłań pogrypowych $p > 0,05$ (tab. 13) Wśród motywów do szczepień w przedziale na wykształcenie wystąpiły istotne różnice najczęściej wskazywano zalecenia lekarza i strach przed powikłaniami $p < 0,05$ (tab 14). Występuje zależność związaną z wiekiem a opinia na temat szczepień. Szczepienia wskazano jako istotny element profilaktyki przeciwzakaźnej zapobiegający pandemii $p < 0,05$ (tab. 15).

Wnioski: Poziom wiedzy wśród badanej grupy jest ponadprzeciętny i zróżnicowany, nie był istotnie zależny od płci oraz wieku. Osoby z wykształceniem podstawowym lub zawodowym charakteryzowały się istotnie mniejszą od pozostałych osób wiedzą na temat szczepień przeciw grypie. Wskazano, że szczepienia stanowią element profilaktyki przeciwzakaźnej.

Słowa kluczowe: grypa, szczepienia, wiedza, społeczeństwo, profilaktyka przeciwzakaźna

Ocena świadomości społecznej na temat czynników ryzyka i profilaktyki nowotworu płuc wśród mieszkańców powiatu głogowskiego

Ewelina Żurawska, Witold Pilecki

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 77

Wstęp: Rak płuc to jeden z najczęściej występujących nowotworów złośliwych zarówno w Polsce jak i na świecie. Częściej diagnozuje się go u mężczyzn, a szczególnie u osób palących. Niestety rak płuc bardzo często diagnozowany jest w zaawansowanym stadium choroby co przyczynia się to do niekorzystnego rokowania.

Tylko szybka diagnoza oraz wdrożenie prawidłowego leczenia może uchronić chorych od śmierci.

Cel pracy: Celem głównym pracy była próba zbadania wiedzy mieszkańców powiatu głogowskiego w zakresie czynników ryzyka oraz profilaktyki raka płuc.

Material i metody badawcze: W pracy posłużono się metodą sondażu diagnostycznego oraz techniką badań ankietowych. Narzędziem badawczym był autorski kwestionariusz internetowej ankiety. Ankieta była w pełni anonimowa a respondenci biorący udział w ankiecie wyrazili zgodę na udział w badaniu

Wyniki i wnioski: Badania przeprowadzone wśród mieszkańców powiatu głogowskiego wykazują, że mimo tego iż nowotwór płuc jest w czołówce nowotworów pod względem zachorowalności i umieralności, świadomość społeczna na temat czynników ryzyka zachorowania oraz profilaktyki jest na niskim poziomie.

Powyższe badania wskazują na konieczność dalszego pogłębiania wiedzy mieszkańców powiatu głogowskiego na temat czynników ryzyka i profilaktyki nowotworu płuc.

Słowa kluczowe: rak płuc, czynniki ryzyka zachorowania na nowotwór płuc, diagnostyka, profilaktyka

Porównanie jakości życia pacjentów dializowanych na przetocze tętniczo-żylną i cewnika dializacyjnym

Malwina Zygmunt, Wiesław Zielonka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 78

Wstęp: W niniejszej pracy dyplomowej porównana została jakość życia pacjentów, którzy poddawani są dializoterapii za pomocą dwóch różnych metod dostępu naczyniowego: przetoki tętniczo-żylną oraz cewnika dializacyjnego. Ocena poszczególnych aspektów deklarowanej jakości życia jest istotna podczas komunikacji z pacjentem. Pomaga go zrozumieć, a co za tym idzie udzielić bardziej kompleksowej pomocy oraz zapewnić komfort psychiczny, niezwykle cenny podczas leczenia.

Cel pracy: Zbadanie jak dializoterapia wpływa na jakość życia oraz czy występują różnice w odczuwanej jakości życia pacjentów poddawanych dializie przy pomocy przetoki tętniczo-żylną i cewnika dializacyjnego.

Materiał i metody badawcze: Badanie przeprowadzono metodą sondażu diagnostycznego przy użyciu techniki ankietowej. Do przeprowadzenia badania zdecydowano się na użycie dwóch kwestionariuszy. Jednego kwestionariusza standaryzowanego, które pozwolą na objęcie jak największej ilości obszarów oraz potwierdzenie otrzymanych wyników poprzez zbadanie zgodności pomiędzy nimi oraz SF-36. Badanie uzupełnia kwestionariusz własnego autorstwa. W badaniu udział wzięło 106 dializowanych osób. Badaną grupę dobrano w taki sposób, aby podobny odsetek stanowiły kobiety (50,9%) i mężczyźni (49,1%)

Wyniki i wnioski: Pacjenci mający cewnik dializacyjny mają niższą jakość życia w wymiarze fizycznym niż osoby z przetoką tętniczo-żylną. Ankietowani mający cewnik dializacyjny mają niższą jakość życia w wymiarze psychicznym niż osoby z przetoką tętniczo-żylną. Chorzy z przetoką tętniczo-żylną mają mniejsze ograniczenia fizyczne niż osoby z cewnikiem dializacyjnym. Pacjenci z przetoką tętniczo-żylną mają mniejsze dolegliwości bólowe niż osoby z cewnikiem dializacyjnym. Im więcej lat dializowania, tym gorsza jakość życia w wymiarze psychicznym. Im więcej dializ w tygodniu, tym gorsza jakość życia w wymiarze fizycznym. Kobiety dializowane mają niższą jakość życia w wymiarze psychicznym od mężczyzn. Występuje związek pomiędzy wiekiem a sposobem dializy.

Z przeprowadzonych badań jednoznacznie wynika, że dializa przy pomocy przetoki tętniczo-żylną niesie ze sobą lepszą jakość życia dla pacjenta.

Słowa kluczowe: jakość życia, przetoka tętniczo-żylna, cewnik dializacyjny, dializa, choroby nerek

Jakość życia pacjentów z przewlekłą niewydolnością serca hospitalizowanych w oddziałach szpitalnych

Katarzyna Zasowska, Wiesław Zielonka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 79-80

Wstęp: Niewydolność serca to choroba przewlekła, postępująca, z okresami dekompensacji i remisji. Liczba zachorowań stale rośnie, dlatego choroba określana jest mianem epidemii XXI wieku. Długi czas leczenia i powtarzające się hospitalizacje wpływają na pogorszenie jakości życia pacjentów. Pomimo postępu medycznego w diagnostyce i leczeniu niewydolności serca liczba chorych zwiększa się ze względu na starzejące się społeczeństwo i z powodu zwiększonej zapadalności na choroby prowadzące do niewydolności. Dlatego niewydolność serca jest poważnym problemem klinicznym, społecznym i ekonomicznym.

Cel pracy: Ocena jakości życia pacjentów z przewlekłą niewydolnością serca hospitalizowanych w oddziałach szpitalnych.

Materiał i metody badawcze: Badaniem objęto 106 pacjentów oddziału kardiologicznego i wewnętrznego w jednym ze szpitali na Dolnym Śląsku. W badaniu posłużono się metodą sondażu diagnostycznego. Materiał badawczy stanowiły wypełnione kwestionariusze ankiety własnego autorstwa i kwestionariusz standaryzowany oceny jakości życia WHOQOL-BREF.

Wyniki i wnioski: Analiza wykazała, że na 106 przebadanych osób 38,68% stanowiły kobiety a 61,32% mężczyźni. Przedstawiono, że niewydolność serca jest chorobą dominującą u osób starszych (47,17% stanowiły osoby w wieku 61-70 lat). Choroba dotyka w znacznym stopniu osoby w związkach małżeńskich (60,38%), przebywające na emeryturze (55,66%).

Wiek badanych nie wpływa na jakość ich życia, za to ma związek z płcią. Wykazano, że stan zdrowia i występujące dolegliwości pogarszają kontakty społeczne. Stan cywilny wpływa na odczuwanie lęku i obniżonego nastroju. Osoby w związku małżeńskim rzadziej je odczuwają. Wsparcie osób najbliższych wpływa na zwiększenie poziomu zadowolenia. Konieczność leczenia medycznego koreluje z poczuciem radości i sensem życia. Jakość zdrowia wpływa na odczuwanie jakości życia.

Stwierdzono, że kobiety gorzej oceniają jakość swojego życia. Wykazano, że dolegliwości związane z chorobą pogarszają kontakty społeczne. Płeć, wykształcenie i aktywność zawodowa nie wpływają na odczuwanie lęku, wewnętrznego niepokoju i obniżonego nastroju, ale wpływa na to stan cywilny. Konieczność stosowania leczenia wpływa na odczuwanie mniejszej radości i sensu życia. Badani ograniczeni stanem zdrowia deklarują gorszą jakość życia.

Słowa kluczowe: niewydolność serca, jakość życia, hospitalizacja, samoopieka

Ocena poziomu wiedzy mężczyzn w województwie lubuskim na temat profilaktyki i leczenia nowotworu gruczołu krokowego

Joanna Zakrzewska, Marta Gawlik

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 81-82

Wstęp: Nowotwór gruczołu krokowego należy do chorób coraz częściej występujących wśród mężczyzn. W uwagi na wstydlivy charakter i mało rozpowszechnione badania profilaktyczne stanowi duże zagrożenie zbyt późnym wykryciem choroby i utratą możliwości skutecznego leczenia.

Cel pracy: Celem pracy była ocena wiedzy mężczyzn w województwie lubuskim na temat profilaktyki i leczenia nowotworu gruczołu krokowego. Badania zostały przeprowadzone na terenie województwa lubuskiego.

Material i metody: Badaniem objęci zostali pełnoletni mężczyźni bez względu na wykształcenie, status społeczny, stan cywilny oraz miejsce zamieszkania. Na podstawie zebranej literatury i materiałów (formularza Google, kwestionariusz ankiety własnego autorstwa) wysunięto wnioski o konieczności uzupełnienia i uporządkowania wiedzy mężczyzn na temat nowotworu gruczołu krokowego oraz rozpowszechnienia problemu i zwiększenie ilości prowadzonych badań screeningowych wśród mężczyzn.

Wyniki: 1. Poziom wiedzy u mężczyzn na temat profilaktyki nowotworu gruczołu krokowego istotnie statystycznie wpływa na regularność wykonywanych badań profilaktycznych w kierunku nowotworu gruczołu krokowego ($p < 0.001$). Mężczyźni, którzy posiadają wiedzę na poziomie dobrym statystycznie częściej wykonują u siebie badania profilaktyczne aniżeli mężczyźni o niedostatecznym poziomie wiedzy na badany temat. Wiedzę mężczyzn należy uporządkować i uzupełnić. Ankietowani mieli duże problemy ze wskazaniem na czym polega i z czym jest związane badanie gruczołu krokowego oraz badanie PSA - oznaczenie stężenie swoistego antygenu sterczowego.

2. Miejsce zamieszkania istotnie statystycznie wpływa na czynniki ryzyka występowania nowotworu gruczołu krokowego ($p = 0,047$). Mężczyźni, którzy zamieszkują w mieście < 50 tyś. mieszkańców najczęściej do czynników ryzyka wystąpienia nowotworu gruczołu krokowego zaliczali wiek, obciążeni genetyczne, środki chemiczne, otyłość natomiast respondenci zamieszkujący na wsi najczęściej wskazywali, że nie znają takich czynników.

3. Wiek istotnie statystycznie wpływa na poziom wiedzy badanych mężczyzn na temat profilaktyki nowotworu gruczołu krokowego ($p = 0,014$). Mężczyźni, którzy byli w wielu 46-55 lat, 56-65 lat, 66 i więcej lat statystycznie częściej wykonywali u siebie badanie gruczołu krokowego aniżeli mężczyźni z młodszych grup wiekowych.

4. Wykonywany zawód w istotny statystycznie sposób wpływa na poziom wiedzy badanych mężczyzn na temat profilaktyki nowotworu gruczołu krokowego ($p = 0,049$). Mężczyźni, którzy posiadali wykształcenie medyczne, rzemieślnicy i kierowcy zawodowi statystycznie częściej oceniali swój poziom wiedzy jako dobry aniżeli mężczyźni z innych grup zawodowych.

Wnioski: Przebadana grupa mężczyzn potwierdziła, że ich wiedza na temat profilaktyki i leczenia nowotworu gruczołu krokowego nie jest wystarczająca i należy ją ujednolicić, uporządkować i rozpowszechnić biorąc pod uwagę również edukację rodzin.

Słowa kluczowe: nowotwór gruczołu krokowego, swoisty antygen sterczowy, skala Gleasona, rozpoznanie, leczenie, radioterapia, rehabilitacja

Pacjent w znieczuleniu podpajęczynówkowym w procesie terapeutyczno – pielęgnacyjnym

Marzena Wójcicka, Elżbieta Grajczyk

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 83

Wstęp: Bez anestezjologii nie byłoby rozwoju wielu dziedzin zabiegowych, a znaczna ilość pacjentów skazana byłaby na śmierć również z bólu. Współczesne metody znieczulenia umożliwiają przeprowadzenie pacjenta przez szereg zabiegów operacyjnych i diagnostycznych, stosując najnowsze techniki znoszące ból. Znieczulenie podpajęczynówkowe uzyskuje się poprzez podanie leku miejscowo znieczulającego, czasem z dodatkiem innego analgetyku, bezpośrednio do płynu mózgowo-rdzeniowego znajdującego się w worku oponowym, który otacza rdzeń kręgowy drogą punkcji lędźwiowej. Na tej wysokości w kanale kręgowym nie ma już rdzenia kręgowego, tylko nerwy rdzeniowe, a podany lek powoduje odwracalne przerwanie ich przewodnictwa nerwowego. Dochodzi do zniesienia czucia bólu i możliwości poruszania kończynami dolnymi. W zależności od rodzaju podanego środka, jego stężenia, objętości oraz miejsca podania, a także pozycji pacjenta zakres, siła i czas działania blokady może być różna.

Cel pracy: Celem pracy jest przybliżenie emocji jakie towarzyszą pacjentom znieczulonym przewodowo w procesie terapeutyczno-pielęgnacyjnym.

Material i metody badawcze: Badania zostały przeprowadzone w lutym 2022 roku wśród pacjentów przebywających w sali budzeń po zastosowanej blokadzie centralnej. Badani to grupa 129 chorych, w której znajdowało się 73 kobiety i 56 mężczyzn. Badanie wykonano przy pomocy sondażu diagnostycznego, gdzie użyto narzędzie badawcze w postaci kwestionariusza ankiety własnego autorstwa. Wykorzystano program PQ Stat za pomocą którego dokonano obliczeń i analizy danych pochodzących z ankiet.

Wyniki i wnioski: W okresie przeprowadzania badań wykonano 140 znieczuleń przewodowych, spośród których 129 pacjentów poprawnie wypełniło anonimową ankietę. Znieczulenie podpajęczynówkowe u 3 pacjentek nie osiągnęło wystarczającej blokady i wymagało podania niewielkiej ilości środka usypiającego.

Ogólnie, odczucia pacjentów po znieczuleniu podpajęczynówkowym były pozytywne. Około 75% badanych po raz kolejny zdecydowałoby się na taki rodzaj analgezji i ta sama liczba respondentów poleciłoby go innym pacjentom. Negatywne odczucia związane ze znieczuleniem zadeklarowało piętnaście osób na sto dwadzieścia dziewięć przebadanych.

Słowa kluczowe: znieczulenie podpajęczynówkowe, satysfakcja ze znieczulenia, emocje

Poznanie opinii młodzieży zamieszkałej na terenie miasta Leszna na temat transplantologii

Anna Witkowska, Wiesław Zielonka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 85

Wstęp: Transplantacja odgrywa kluczową rolę w dzisiejszej medycynie, uznawana za jedno z najważniejszych osiągnięć, tworzy, bowiem realną szansę na dalsze życie dla osób, które utraciły fizjologiczną zdolność funkcji poszczególnych narządów zdalnych do przeszczepu. [1, 2, 40]

Cel pracy: Głównym celem badań było poznanie opinii młodzieży na temat transplantologii, przekazywania narządów drugiej osobie. Ankieta składa się z 21 pytań.

Material i metody badawcze: W celu uzyskania niezbędnych informacji wynikających z tematyki pracy oraz przyjętych problemów badawczych zastosowano metodę sondażu diagnostycznego. Technika badawczą, która umożliwiła uzyskanie niezbędnych danych było ankietowanie, natomiast narzędziem badawczym był autorski kwestionariusz ankiety. Ankieta składa się z 21 pytań. Pytania 1 do 3 zawierały informacje demograficzne na temat ankietowanych (płeć, wiek, wykształcenie). W pozostałych pytaniach zweryfikowano ogólną wiedzę młodzieży na temat transplantacji oraz ich postawy wobec procedur związanych z przeszczepami narządów i źródłem wiedzy, z jakiego młodzież czerpała informację w tej tematyce.

Wyniki: Dzięki przeprowadzonym badaniom uzyskano odpowiedzi na przytoczone wcześniej hipotezy, oraz problemy badawcze. Analiza wyników wykazała, iż osoby młode wykazują wystarczający poziom wiedzy obejmujący transplantację narządów.

Wnioski: Młodzież akceptuje wszelkie procedury ściśle powiązane z pobieraniem narządów do przeszczepów w celu ratowania innych ludzi. Ankietowani dostrzegli także konieczność prowadzenie działań zwiększających świadomość społeczeństwa w zakresie transplantacji, jako mogących skutkować zwiększeniem liczby dokonywanych transplantacji narządów.

Słowa kluczowe: Transplantacja, Postawa, Młodzież, Wiedza

Poziom wiedzy mieszkańców powiatu żagańskiego na temat transplantacji narządów

Władysława Wilczyńska, Irena Smółka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 86

Wstęp: Organy pobrane od dawców żywych jak i zmarłych odgrywają dużą rolę w ratowaniu ludzkiego życia. Przeszczep narządu jest nadzieją na lepsze życie pacjentów ze schyłkową niewydolnością narządów.

Cel: Poznanie poziomu wiedzy mieszkańców powiatu żagańskiego na temat transplantacji narządów.

Material i metody badawcze: Badania przeprowadzono metodą sondażu diagnostycznego z wykorzystaniem techniki ankietowej. Narzędziem badawczym był kwestionariusz ankiety własnego autorstwa. Badania zostały przeprowadzone wśród mieszkańców powiatu żagańskiego. Grupę badawczą stanowiły 104 osoby.

Wyniki: Wiedza respondentów kształtuje się na poziomie dobrym. Z wykonanych badań wynika, że mieszkańcy powiatu żagańskiego w stopniu wysokim posiadają wiedzę na temat procedur rozpoznania i stwierdzenia śmierci pnia mózgu

i znajomości regulacji prawnych występujących w polskiej transplantologii. Badani mieszkańcy uważają potrzebę szerzenia wiedzy na temat transplantacji wśród ludności polskiej. Większość respondentów cechuje się wysokim poziomem akceptacji wobec transplantacji.

Wnioski: Nie potwierdziła się hipoteza główna, że mieszkańcy powiatu żagańskiego posiadają wiedzę na temat polskiej transplantologii w stopniu średnim. Badania wykazały, że wiedza wśród mieszkańców jest w stopniu dobrym. Potwierdzona została hipoteza, że poziom akceptacji wobec transplantacji wśród mieszkańców jest na wysokim poziomie. Wykazano także brak istotnych różnic w wiedzy z zakresu transplantologii, pomiędzy osobami mieszkającymi w mieście, a mieszkającymi na wsi.

Słowa kluczowe: biorca, dawca, transplantacja, przeszczep

Opinia pielęgniarek operacyjnych na temat zagrożeń związanych z pracą na bloku operacyjnym

Lidia Wasielewska, Wiesław Zielonka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 87

Wstęp: Każda pielęgniarka operacyjna podczas zabiegu operacyjnego zachowuje pełne skupienie, obserwuje pole operacyjne i dostosowuje tempo pracy do panującej sytuacji. Jest odpowiedzialna za całościowe, fachowe, samodzielne, sprawne i planowe przygotowanie do zabiegu operacyjnego oraz instrumentowanie podczas jego trwania. Specyfika tej pracy naraża pielęgniarki operacyjne na działanie czynników uciążliwych i szkodliwych. Do zagrożeń związanych z pracą na bloku operacyjnym możemy zaliczyć zagrożenia fizyczne (np. urządzenia emitujące pole elektromagnetyczne), chemiczne (np. preparaty dezynfekujące), biologiczne (np. kontakt z płynami ustrojowymi pacjenta), ergonomiczne (np. wielogodzinna wymuszona pozycja stojąca), psychospołeczne (np. zgon pacjenta). Szereg zagrożeń wynikających z odrębności wykonywanego zawodu może negatywnie oddziaływać na zdrowie, wiąże się z ogromnym stresem, a co za tym idzie może doprowadzić do wypalenia zawodowego.

Cel pracy: Celem pracy jest określenie wiedzy pielęgniarek operacyjnych w zakresie zagrożeń związanych z pracą na bloku operacyjnym.

Material i metody badawcze: Badania zostały przeprowadzone metodą sondażu diagnostycznego. Wykorzystaną techniką badawczą była ankieta skierowana do personelu pielęgniarskiego pracującego na blokach operacyjnych w całej Polsce. Wyniki: Otrzymane wyniki pozwalają pozytywnie ocenić wiedzę pielęgniarek operacyjnych, co do zagrożeń zdrowotnych związanych z pracą na bloku operacyjnym, jak również profilaktykę w tym zakresie.

Wnioski: Pielęgniarki operacyjne zatrudnione w bloku operacyjnym wskazują na zagrożenia biologiczne, jako najczęściej występujące. Nie istnieje związek między posiadanym wykształceniem badanych pielęgniarek operacyjnych a przestrzeganiem ogólnych zasad ochrony indywidualnej. Bez względu na dodatkowe kwalifikacje, wykształcenie i staż pracy badane pielęgniarki odczuwają porównywalny stres. Wiedza pielęgniarek operacyjnych na temat stosowania środków ochrony indywidualnej rośnie w samoocenie pielęgniarek wraz ze wzrostem stażu pracy.

Słowa kluczowe: zagrożenia na sali operacyjnej, czynniki szkodliwe, pielęgniarka operacyjna.

Ocena poziomu wiedzy mieszkańców powiatu żagańskiego na temat profilaktyki chorób nowotworowych płuc w świetle badań własnych

Katarzyna Piotrowicz, Mariusz Stachowiak

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 88-89

Cel pracy: Ocena poziomu wiedzy mieszkańców powiatu żagańskiego na temat profilaktyki chorób nowotworowych płuc.

Material i metody badawcze: Badania realizowano metodą sondażu diagnostycznego z zastosowaniem techniki ankiety. Narzędziem badawczym zastosowanym podczas badań był kwestionariusz ankiety własnego autorstwa. Badania przeprowadzono wśród pełnoletnich mieszkańców powiatu żagańskiego i objęły 123 osoby.

Wyniki i wnioski: Wiedza ankietowanych mieszkańców powiatu żagańskiego na temat profilaktyki chorób nowotworowych płuc jest niedostateczna, co jest zbieżne z samooceną grupy wiekowej 18-30 lat. Niedostateczny poziom wiedzy wykazują respondenci z wykształceniem zawodowym i podstawowym/gimnazjalnym. Profilaktyka najczęściej kojarzona jest z zapobieganiem chorobie, a źródłem wiedzy na temat chorób nowotworowych płuc jest Internet. Brak wiedzy o akcjach profilaktycznych przeprowadzanych w powiecie żagańskim wykazują najczęściej osoby w grupie wiekowej 18-30 lat, mężczyźni i mieszkańcy wsi. Ankietowani najczęściej jako czynnik motywujący do udziału w akcjach profilaktycznych podają chorobę w rodzinie, ale nie wpływa to na częstość korzystania z takiej formy kontaktu z personelem medycznym. Kontakt z lekarzem POZ jest najczęściej w przypadku choroby. Pomimo stwierdzenia przez respondentów, że o podejrzeniu/rozpoznaniu choroby nowotworowej płuc dowiadujemy się najczęściej przypadkowo, podczas innych badań, to nie odczuwali lęku przed taką diagnozą. Wiedza na temat badań wykonywanych podczas diagnostyki chorób nowotworowych płuc i objawów mogących być podstawą do takiego rozpoznania jest niska. Ankietowani najczęściej jako badanie wykorzystywane do diagnostyki wskazywali RTG klatki piersiowej i dwa objawy, spośród sześciu, kaszel z odkrztuszaniem krwi i długo utrzymujący się kaszel. Jako przyczyny chorób nowotworowych płuc, najczęściej wskazywano palenie papierosów i zanieczyszczenie powietrza. Respondenci wiedzą, że mogą zmniejszyć u siebie ryzyko zachorowania, a jako działania profilaktyczne najczęściej wskazują rzucenie palenia i wykonywanie badań kontrolnych.

Wiedza ankietowanych mieszkańców powiatu żagańskiego na temat profilaktyki chorób nowotworowych płuc wymaga uzupełnienia. Organizowane akcje profilaktyczne wymagają większego nagłaśniania i powinny być zróżnicowane pod względem przekazu – dostosowane do grup wiekowych. Dużą rolę w

profilaktyce nowotworów płuc odgrywają pracownicy ochrony zdrowia i ta grupa zawodowa powinna być głównym źródłem wiedzy. Poprzez zwiększenie czujności onkologicznej wśród pracowników medycznych i ich wkład w edukację można zwiększyć odpowiedzialność mieszkańców za zdrowie swoje i najbliższych.

Słowa kluczowe: wiedza, profilaktyka, choroba nowotworowa płuc

Analiza problemu wypalenia zawodowego pielęgniarek pracujących na szpitalnych oddziałach ratunkowych

Paulina Waligóra, Witold Pilecki

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 90

Wstęp: Wypalenie zawodowe jest zjawiskiem najczęściej występującym w zawodach społecznych. Pielęgniarki są szczególnie narażone na wystąpienie tego syndromu.

Cel pracy: Głównym celem przeprowadzonych badań była analiza problemu wypalenia zawodowego wśród personelu pielęgniarskiego pracującego na Szpitalnych Oddziałach Ratunkowych.

Materiał i metody badawcze: Badaniem objęto 102 pielęgniarki/pielęgniarzy pracujących na Szpitalnych Oddziałach Ratunkowych. Celem zebrania kluczowych informacji dotyczących tematyki powyższej pracy oraz sformułowania problemów badawczych zastosowano metodę sondażu diagnostycznego. Zastosowaną techniką badawczą było ankietowanie, natomiast narzędziem badawczym były autorskie pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety wraz z pytaniami standaryzowanego kwestionariusza LBQ.

Wyniki: Wyniki nie wykazały wypalenia zawodowego wśród badanego personelu, natomiast potwierdziły, iż pielęgniarki/pielęgniarze pracujący na SOR są bardzo narażeni na wystąpienie tego syndromu. Personel medyczny w 92,1 % pracuje w stresie, a najczęstszymi objawami obciążającymi jest zmęczenie i wyczerpanie.

Wnioski: Pielęgniarki/pielęgniarze pracujący na SOR są szczególnie narażeni na wystąpienie wypalenia zawodowego wynikające z obciążeń i stresu zawodowego. Personel w wieku od 31 do 40 lat najmniej odczuwał objawy związane z wykonywaną pracą. Płeć, staż pracy na SOR, wykształcenie oraz ilość godzin pracy w miesiącu nie wpływają znacząco na rozwinięcie się syndromu wypalenia.

Słowa kluczowe: wypalenie zawodowe, Szpitalny Oddział Ratunkowy

Ocena stanu odżywienia dzieci chorych w wieku od 3 do 6 lat przebywających w Klinice Nefrologii Pediatricznej

Aleksandra Waligóra, Lucyna Sochocka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 91

Wstęp: Zaburzenia odżywiania takie jak nadwaga, otyłość i niedowaga są wciąż częstym problemem dotyczącym nie tylko dorosłych, ale także dzieci. Nadmierna masa ciała zwiększa ryzyko zapadalności na różne choroby. Ważna jest edukacja rodziców na temat zaburzeń odżywiania, jak i samego sposobu prawidłowego żywienia dzieci.

Cel pracy: Celem pracy jest ocena stanu odżywienia dzieci chorych przebywających na oddziale Nefrologii Pediatricznej Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego we Wrocławiu.

Materiał i metody badawcze: Badania zostały przeprowadzone wśród pacjentów Kliniki Nefrologii Pediatricznej w wieku od 3 do 6 lat. Stosowaną metodą badań była metoda sondażu diagnostycznego, a narzędziem – autorski kwestionariusz ankiety, który składał się z metryczki, części oceniającej postępowanie żywieniowe oraz części sprawdzającej wiedzę. Zebrano 105 poprawnie wypełnionych kwestionariuszy. Drugą metodą wykorzystaną w badaniu była metoda obserwacji, za pomocą której przeprowadzono pomiary antropologiczne.

Wyniki: Zarówno u badanych chłopców jak i u dziewcząt częściej występuje nadwaga i

otyłość, niż niedowaga. Nadmierna masa ciała obejmuje podobną grupę dzieci obu płci, a niedożywienie występuje częściej u chłopców. Większość dzieci spożywa odpowiednią liczbę posiłków w ciągu dnia. Niepokojącym faktem jest, że 71% dzieci podjada między posiłkami. Badane dzieci w większości jedzą za mało porcji warzyw i owoców, a tylko połowa badanej grupy pije należną ilość płynów, z których najczęściej (91,4%) wybierana jest woda mineralna. Dzieci jedzą głównie posiłki przygotowane dla całej rodziny, o stałych porach dnia. Ponad 75% badanych rodziców zna zasady zdrowego żywienia, niestety rodzice mimo posiadanej wiedzy na temat żywienia nie stosują jej w praktyce.

Wnioski: Istotnym wydaje się permanentne prowadzenie edukacji rodziców na temat roli, jaką odgrywa prawidłowe żywienie dzieci w ich rozwoju psychofizycznym.

Słowa kluczowe: dziecko, rodzice, odżywianie, nadwaga, otyłość, niedowaga

Wiedza mężczyzn na temat nowotworu gruczołu krokowego

Magdalena Tomczak, Witold Pilecki

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 92

Wstęp: Rak gruczołu krokowego stanowi istotny problem zdrowotny mężczyzn po 40. roku życia. Nowotwór gruczołu krokowego jest drugim co do częstości występowania rakiem złośliwym w Polsce.

Cel pracy: Głównym celem badań była ocena stanu wiedzy mężczyzn powiatu kościańskiego po 40. roku życia na temat raka gruczołu krokowego.

Material i metody badawcze: W celu zdobycia istotnych informacji wynikających z tematyki pracy oraz sformułowanych problemów badawczych zastosowano metodę sondażu diagnostycznego. Techniką badawczą było ankietowanie, natomiast narzędziem badawczym był autorski kwestionariusz ankiety.

Wyniki i wnioski: Przeprowadzone badanie własne pokazało, że wiedza mężczyzn w zakresie raka gruczołu krokowego jest niewystarczająca. 56,5% respondentów posiada przeciętny poziom wiedzy na temat raka stercza. Niepokojące jest to, że żaden z badanych mężczyzn nie uzyskał wyniku świadczącego o wysokim poziomie wiedzy. Zgodnie z przyjętą interpretacją uzyskanych danych stwierdzono, że 71,3% respondentów nie zna objawów świadczących o chorobie gruczołu krokowego, wykazywało niewystarczającą wiedzę.

Zadowolające jest, że 46,3% ankietowanych mężczyzn potrafiło prawidłowo wskazać zalecaną częstotliwość wykonywania badania prostaty. Zdecydowana większość z uczestników badania własnego nie miała problemu z określeniem funkcji gruczołu krokowego.

Słowa kluczowe: Rak gruczołu krokowego, Gruczoł krokowy, Wiedza, Profilaktyka

Powrót do aktywności zawodowej kobiet po zabiegu histerektomii

Agnieszka Szremska, Wiesław Zielonka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 93

Wstęp: Aktywność zawodowa stanowi ważny aspekt życia człowieka. Choroba i jej leczenie zakłóca codzienne funkcjonowanie oraz możliwość podejmowania pracy przez pacjentki, u których konieczne jest wykonanie zabiegu histerektomii. Poznanie motywacji tych pacjentek do powrotu do aktywności zawodowej oraz może w przyszłości być pomocne przy tworzeniu programów wspierających ich rekonwalescencję.

Cel pracy: Celem przeprowadzonych badań było poznanie czynników motywujących pacjentki po histerektomii do powrotu do aktywności zawodowej.

Materiał i metody badawcze: Badania przeprowadzono wśród 151 kobiet, które przeszły zabieg histerektomii. Zastosowano metodę sondażu diagnostycznego. Jako narzędzie badawcze posłużył autorski kwestionariusz ankiety.

Wyniki: Większość pacjentek planuje wrócić do aktywności zawodowej. Czynnikiem demotywującym jest fizyczny charakter pracy- pacjentki wykonujące taką pracę rezygnują z powrotu do pracy. Względy finansowe są najczęstszą przyczyną, dla której kobiety myślą o pracy. To, czy kobiety lubią swoją pracę ma drugorzędne znaczenie wobec satysfakcji, którą z niej czerpią.

Wnioski: Pacjentki, które przeszły zabieg histerektomii potrzebują wsparcia, a największą siłę czerpią od bliskich i to właśnie rodzina ma największy wpływ na podejście do procesu zdrowienia i zaangażowanie pacjentek w proces leczenia.

Słowa kluczowe: aktywność zawodowa, praca, histerektomia, kobieta, choroba nowotworowa, powrót, rodzina, motywacja

Wiedza mieszkańców Leszna na temat profilaktyki raka jelita grubego

Zuzanna Szewczyk, Wiesław Zielonka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 94

Wstęp: Nowotwór jelita grubego stanowi duży problem w Polsce. Nowotwór jelita grubego jest na drugim miejscu wśród zachorowalności na nowotwory u kobiet i na trzecim miejscu wśród płci męskiej. Ważna jest świadomość społeczeństwa w zakresie profilaktyki raka jelita grubego, ponieważ wczesne wykrycie, bezobjawowego początku choroby daje szansę na wyleczenie i przyczynia się do zmniejszenia zachorowalności i umieralności.

Cel pracy: Celem pracy było przedstawienie wiedzy mieszkańców Leszna na temat profilaktyki raka jelita grubego.

Material i metody badawcze: Badanie zostało zrealizowane na przełomie marca i kwietnia 2022 roku za pomocą autorskiego kwestionariusza ankiety. Ankieta zawierała 19 pytań zamkniętych, w tym pytania koniunktywne. W badaniu uczestniczyło 120 pełnoletnich mieszkańców miasta Leszno.

Wyniki: Analiza statystyczna odpowiedzi respondentów wykazała, że płęć żeńska posiada większą wiedzę w zakresie profilaktyki raka jelita grubego. Największą wiedzę na temat profilaktyki raka jelita grubego mają osoby w grupie wiekowej 18-39 lat. Udowodniono, że osoby z wyższym wykształceniem posiadają większą znajomość profilaktyki raka jelita grubego. Ankietowani nie znają wszystkich dostępnych badań diagnostycznych. Większość badanych słyszała o bezpłatnej kolonoskopii w ramach Programu Badań Przesiewowych, jednak 82% odpowiadających nie miała wykonywanej kolonoskopii. Głównym źródłem wiedzy odpowiadających w zakresie profilaktyki raka jelita grubego okazał się internet (59%; n=69).

Wnioski: Poziom wiedzy mieszkańców Leszna na temat profilaktyki raka jelita grubego jest dość wysoka. Słyszano o bezpłatnej, profilaktycznej kolonoskopii w ramach Programu Badań przesiewowych w Polsce. Jednakże obniżony poziom wiedzy mieszkańcy posiadają w zakresie czynników ryzyka oraz diagnostyki raka jelita grubego. Wiedzę na temat profilaktyki nowotworów jelita grubego najczęściej pozyskują z internetu.

Słowa kluczowe: wiedza, rak jelita grubego, profilaktyka, kolonoskopia, nowotwór

Wpływ stylu życia na powstawanie i rozwój chorób układu krążenia w ramach kompetencji podstawowej opieki zdrowotnej

Joanna Strojniak, Mariusz Stachowiak

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 95

Wstęp: Na rozwój chorób układu krążenia – które są nadal najczęstszą przyczyną zgonów w Polsce – mają wpływ czynniki związane z nieprawidłowym stylem życia, przede wszystkim mała aktywność fizyczna, nieprawidłowe odżywianie oraz palenie tytoniu. Te niezdrowe zachowania mogą prowadzić do rozwoju kolejnych czynników ryzyka, takich jak nadwaga i otyłość, cukrzyca czy nadciśnienie tętnicze. Nie ma więc wątpliwości, że zmiana stylu życia na zdrowy prowadzi do redukcji czynników ryzyka chorób układu krążenia, a przez to do zmniejszenia umieralności z ich powodu, nawet w większym stopniu niż aktualnie dostępne, nawet nowoczesne, metody leczenia.

Cel pracy: Ocena zachowań związanych ze stylem życia implikujących do wystąpienia chorób układu krążenia w obszarze Podstawowej Opieki Zdrowotnej.

Materiał i metody badawcze: Badania przeprowadzono na grupie 150 osób. metodą badawczą był sondaż diagnostyczny z techniką ankiety oraz kwestionariusz Inwentarza Zachowań Zdrowotnych (IZZ) wg Juczyńskiego, za pomocą którego dokonano oceny zachowań zdrowotnych respondentów w czterech kategoriach – Prawidłowe nawyki żywieniowe, Zachowania profilaktyczne, Praktyki zdrowotne oraz Pozytywne nastawienie psychiczne.

Wyniki i wnioski: W ocenie ogólnej zachowań zdrowotnych, w badanej grupie pacjentów POZ, średnia IZZ wyniosła 78,31 (SD=12,53). Wartość ta w przeliczeniu na jednostkę standaryzowaną odpowiada poziomowi 5-6 stena, co można zinterpretować jako przeciętny wynik. Otrzymane wyniki analizy statystycznej wykazały, że zachowania zdrowotne w większym stopniu cechowały mieszkańców miast niż mieszkańców wsi, chociaż nie były to zbyt istotne różnice. Kobiety prezentowały wyższy poziom nasilenia zachowań zdrowotnych w porównaniu do mężczyzn. Osoby z wykształceniem wyższym wykazały najwyższy poziom zachowań zdrowotnych. Respondenci najwyżżej ocenili Pozytywne nastawienie psychiczne i Zachowania profilaktyczne.

Zachowania zdrowotne prezentowane przez respondentów są zależne od płci, wykształcenia oraz palenia wyrobów tytoniowych.

Słowa kluczowe: styl życia, zachowania zdrowotne, choroby układu krążenia, profilaktyka.

Ocena poziomu wiedzy personelu medycznego powiatu głogowskiego na temat cukrzycy typu 2

Aldona Starewicz, Witold Pilecki

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 96

Wstęp: Cukrzyca to choroba metaboliczna o przewlekłym przebiegu. Niesie za sobą wiele zagrożeń, grozi poważnymi powikłaniami. Odpowiednia wiedza personelu medycznego pozwala na poznanie objawów cukrzycy, stanów hipoglikemii i hiperglikemii, przeprowadzenia odpowiedniej edukacji pacjentów, czy leczenia choroby. W pierwszej części przedstawiono podstawy kliniczne choroby. Epidemiologie, objawy, powikłania, sposoby leczenia, diagnostykę, czynniki ryzyka zachorowania. Przedstawiono również kilka dotychczasowych badań dotyczących wiedzy o cukrzycy.

Cel pracy: Celem pracy była ocena wiedzy personelu medycznego powiatu głogowskiego na temat cukrzycy typu 2.

Materiał i metody badawcze: Jako narzędzie badawcze wykorzystano kwestionariusz ankiety. Badaną grupę stanowił personel medyczny powiatu głogowskiego. W badaniu wzięło udział 103 osoby, z czego 97 stanowiły kobiety, a 6 mężczyźni. Udział w ankiecie był dobrowolny i anonimowy. Odpowiedzi respondentów przedstawiono na graficznych wykresach słupkowych oraz tabelach. Dokonano oceny poziomu wiedzy za pomocą pytań z zakresu teoretycznej wiedzy o cukrzycy.

Wyniki: Prawie połowa respondentów miała wysoki poziom wiedzy – 49 (47,6%) osób. Dobry poziom wiedzy miało 41 (39,8%) badanych, a niski poziom wiedzy – 13 (12,6%) badanych.

Wnioski: Średni poziom wiedzy personelu medycznego badanej grupy kształtuje się na poziomie dobrym. Wyższe wykształcenie pielęgniarek nie miało wpływu na zwiększenie wiedzy na temat cukrzycy typu 2. Poziom wiedzy personelu medycznego pracujących na oddziałach zachowawczych jest większy, od tych pracujących na oddziałach zabiegowych. Badani po ukończonym kursie edukator cukrzycy uzyskali maksymalną ilość punktów. Personel medyczny z wieloletnim stażem pracy jest większy od personelu, który dopiero zaczął karierę zawodową.

Słowa kluczowe: personel medyczny, wiedza, cukrzyca, leczenie

Jakość życia pacjentów po zabiegu endoprotezoplastyki stawu biodrowego

Wiktoria Stachowiak, Elżbieta Grajczyk

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 97

Wstęp: Starożytni myśliciele definiowali jakość życia jako stan dobrego samopoczucia, brak bólu, rozwijanie pasji oraz doświadczenie i przeżywanie wartości duchowych i religijnych. W czasach dzisiejszych również jest wiele artykułów, publikacji, badań naukowych dotyczących jakości życia. Osoby chorujące na osteoporozę, zwyrodnienia stawów, cierpiące z powodu bólu stawów mają znacznie ograniczoną jakość życia, ze względu na występowanie dolegliwości bólowych oraz samotność, która wiąże się z zamykaniem się takich osób na kontakty towarzyskie oraz spotkania z najbliższymi. Zabieg endoprotezoplastyki najczęściej jest wykonywany u osób cierpiących na powyższe schorzenia. Zabieg polega na całkowitej wymianie stawu i jest to standard leczenia, eliminuje między innymi dolegliwości bólowe, zwiększa sprawność fizyczną pacjentów, przez co polepsza jakość życia pacjentów.

Cel pracy: Zaprezentowanie wiedzy na temat endoprotezoplastyki w aspekcie klinicznym oraz zbadanie jakości życia pacjentów, którzy byli poddani temu zabiegowi.

Materiał i metody badawcze: W badaniu wzięło udział 106 pacjentów po zabiegu endoprotezoplastyki stawu biodrowego. W grupie badanych było 67 kobiet i 39 mężczyzn. W powyższych badaniach użyto autorski kwestionariusz oraz skróconą wersję ankiety oceniającej jakość życia WHOQOL-BREF.

Wyniki: Po zabiegu endoprotezoplastyki większy był odsetek pacjentów, którzy ocenili swoją sprawność fizyczną jako dobrą i bardzo dobrą. Zdecydowana większość pacjentów ponownie zdecydowałaby się na zabieg endoprotezoplastyki stawu biodrowego – 101 (95,3%) osób. Pozostali badani nie podjęliby ponownie decyzji o zabiegu – 4,7% osób. Zdecydowana większość pacjentów podała, że ich jakość życia po zabiegu poprawiła się, poprzez możliwość pełnienia większej ilości ról społecznych, towarzyskich kulturowych, zwiększenie sprawności fizycznej oraz samoobsługowej.

Wnioski: Wyniki uzyskane w autorskiej ankiecie oraz wyniki innych autorów są w dużej mierze zgodne. Zabieg alloplastyki stawu biodrowego zmniejsza w dużym stopniu dolegliwości bólowe, poprawia jakość życia pod kątem zwiększenia samodzielności w czynnościach dnia codziennego oraz pozytywnie wpływa na stan emocjonalny osób poddanych temu zabiegowi.

Słowa kluczowe: Jakość życia, Endoprotezoplastyka, Osteoporoza, choroba zwyrodnieniowa stawów.

Analiza wpływu emocji u pacjentów onkologicznych przed zabiegiem wyłonienia kolostomii na terenie województwa lubuskiego

Dorota Walkowiak, Marta Gawlik

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 98

Wstęp: Stomia i zmiana w wyglądzie fizycznym sprawiają, że znacznie pogarsza się jakość życia pacjentów. Stomia wpływa na wiele płaszczyzn funkcjonowania. Na jakość życia oraz pokonanie lęków i stresów związanych z wyłonieniem stomii, składają się indywidualne zdolności do sprawowania codziennych czynności fizycznych, psychicznych i socjalnych pacjentów. Analiza lęków jakie towarzyszą chorym nie zawsze stanowi nadrzędny cel pracowników medycznych, którzy często uważają, że sam fakt wyleczenia lub uzyskania znacznej poprawy zdrowia powinien zadowolić pacjentów.

Cel pracy: Głównym celem przeprowadzonych badań była ocena wpływu emocji u pacjentów onkologicznych przed zabiegiem wyłonienia kolostomii.

Materiał i metody badawcze: W badaniach wzięło udział 100 pacjentów pochodzących z województwa lubuskiego, którzy w okresie od lutego 2022 roku do czerwca 2022 roku korzystali z pomocy Uniwersyteckiego Szpitala w Zielonej Górze, Kliniczny Oddział Chirurgii Ogólnej i Onkologicznej, przyjęci na oddział w trybie planowanym, ze skierowaniem na oddział do planowanego zabiegu wyłonienia sztucznego odbytu, zdiagnozowanie choroby nowotworowej po wcześniejszym wykonaniu kolonoskopii i pobraniu wycinków histopatologicznych.

Wyniki: Pacjenci, u których wyłoniono stomię odczuwa wiele negatywnych emocji, m. in. zaskoczenie i bezradność. Płeć nie ma wpływu na odczuwane emocje osób badanych. Płeć nie ma także wpływu na występowanie u pacjentów chorób przewlekłych. Wyłonienie kolostomii nie ma istotnego wpływu na jakość życia pacjentów. Jakość życia obniżyła się jedynie w sferze seksualnej. Pacjenci akceptują swój stan zdrowia i obecną sytuację. Poziom stresu zwiększa się wraz ze zbliżaniem się zabiegu wyłonienia kolostomii.

Słowa kluczowe: Pacjent onkologiczny, emocje, kolostomia

Poglądy pielęgniarek na temat wielokulturowego społeczeństwa

Marzena Wojtysiak, Irena Smółka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 99

Wstęp: Współczesne pielęgniarstwo ulega bardzo szybkim przemianom rozwojowym. „Wielokulturowość” wymaga od pielęgniarek (lecz nie tylko od nich) innego spojrzenia na chorego – nie tylko pod względem jego potrzeb bio-psycho-społecznych oraz zdrowotnych, lecz także przez pryzmat potrzeb duchowych, kulturowych i wyznaniowych. Personel pielęgniarski musi być przygotowany do tego, by w opiece nad każdym pacjentem stworzyć takie warunki, w których będzie można chronić ważne dla niego wartości. Zespół pielęgniarski podejmując opiekę nad pacjentem innym kulturowo powinien dysponować pełnym wachlarzem umiejętności właściwym dla danego kręgu kulturowego, a także innym zasobem umiejętności, pozwalającym zaspokoić odmienne kulturowo potrzeby pacjenta i rozwiązywać jego problemy.

Cel pracy: Celem niniejszej pracy jest ukazanie spostrzegania pacjenta wielokulturowego przez personel pielęgniarski.

Material i metody badawcze: W pracy wykorzystano narzędzie badawcze, jakim jest kwestionariusz ankiety własnego autorstwa. Badania zostały przeprowadzone wśród grupy pielęgniarek i pielęgniarzy w różnym wieku, posiadających zróżnicowane wykształcenie oraz staż pracy, pracujących w różnych zakładach opieki zdrowotnych na terenie województwa lubuskiego i dolnośląskiego. Badaniem objęto grupę pielęgniarek i pielęgniarzy w ilości 129 respondentów.

Wyniki: Personel pielęgniarski w niskim stopniu jest przygotowany do funkcjonowania w środowisku wielokulturowym. Dostrzega braki na temat wiedzy o pacjencie transkulturowym. Ponad połowa badanych definiuje wielokulturowość jako mnogość kultur w jednym miejscu, obszarze. Nieliczni znają autora i model „Wschodzącego słońca”. Najczęstszą barierą w komunikacji z pacjentem odmiennym kulturowo jest brak znajomości języka, następnie brak edukacji pielęgniarek w zakresie wielokulturowości oraz brak wiedzy na temat kultury osoby odmiennej kulturowo. Wyniki badań porównano do badań: Ogórek-Tęczy i wsp. 2012; Zdziebło i wsp., 2014; Majdy, Zalewskiej-Puchały, 2011, Strzelczyk – 2019; Zgliczyński i wsp. – 2013; Jeznach, Piekarska – 2018.

Wnioski: Nie potwierdziła się hipoteza o personelu pielęgniarskim, personel w niskim stopniu jest przygotowany do funkcjonowania w społeczeństwie wielokulturowym.

Słowa kluczowe: poglądy, pielęgniarki, społeczeństwo, wielokulturowość.

Ocena poziomu wiedzy wśród matek na temat zalet karmienia naturalnego

Aleksandra Łatka, Mariusz Stachowiak

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 100

Wstęp: Karmienie naturalne niesie za sobą szereg korzyści, zarówno dla dziecka jak i dla matki. Wspiera dobry rozwój fizyczny, emocjonalny oraz poznawczy dziecka. Zmniejsza ryzyko występowania wielu chorób u matki i dziecka. Karmienie piersią jest rekomendowanym przez WHO sposobem żywienia niemowląt i małych dzieci. Wiedza matek na temat zalet karmienia naturalnego pozwala dokonać świadomego wyboru dotyczącego sposobu żywienia swojego dziecka.

Cel pracy: Głównym celem pracy była ocena poziomu wiedzy wśród matek na temat zalet karmienia naturalnego.

Wyniki: Biorące udział w badaniu matki, prezentowały dość dobry poziom wiedzy na temat zalet karmienia naturalnego. Hipotezy, które zostały potwierdzone, dotyczą zależności między poziomem wiedzy, a wiekiem i wykształceniem.

Wnioski: Poziom wiedzy badanych kobiet był zależny od wieku, wykształcenia a także od momentu zainteresowania tematyką z zakresu karmienia piersią. Grupa kobiet posiadająca wyższe wykształcenie oraz ze starszych grup wiekowych wykazywała wyższy poziom wiedzy. Matki, które interesowały się karmieniem piersią przed ciążą i w trakcie jej trwania posiadały większy poziom wiedzy. Nie stwierdzono istotnej różnicy w poziomie wiedzy pierworódek i wieloródek.

Słowa kluczowe: Karmienie piersią, Żywienie, Matka, Dziecko.

Analiza zachowań zdrowotnych i samooceny zdrowia pielęgniarek aktywnych zawodowo

Jolanta Kuligowska – Osysko, Wiesław Zielonka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 101

Wstęp: Zawód pielęgniarki to zawód zaufania publicznego. Jej postawa może mieć zbawienny wpływ na jakość opieki sprawowanej nad pacjentem i podejmowaną edukację zdrowotną.

Cel pracy: Analiza zachowań zdrowotnych i samooceny zdrowia aktywnych zawodowo pielęgniarek.

Material i metody badawcze: Badanie przeprowadzono metodą sondażu diagnostycznego. Narzędziem badawczym był kwestionariusz ankiety własnego autorstwa. Grupę badaną stanowiło 327 aktywnych zawodowo pielęgniarek. Ankietę zamieszczono w formie online na portalach społecznościowych.

Wyniki i wnioski: Samoocena stanu swojego zdrowia fizycznego, psychicznego oraz społecznego była przeważnie dobra, wykazując najlepszy wynik dla jakości relacji międzyludzkich (77%). Zdecydowana większość badanych (58%) uważa, że ich ogólny stan zdrowia jest porównywalny z innymi pielęgniarkami. Większość badanych (51,4%) uznała, że ma poczucie spełnienia i zadowolenia z życia. Zdecydowana większość badanych (76,1%) w średnim stopniu dba o zdrowie. Najchętniej podejmowaną formą aktywności fizycznej w badanej grupie jest spacer oraz jazda na rowerze. Na aktywność fizyczną respondentki przeznaczają najczęściej 1-2 godziny tygodniowo. Badane pielęgniarki spożywają najczęściej 3-4 posiłki w ciągu dnia. Większość badanych śpi w ciągu doby 6-7 godzin, spora część osób ma problem ze snem po dyżurze nocnym. Większość pielęgniarek nie pali papierosów ani nie spożywa alkoholu.

Nie stwierdzono związku między wiekiem i wykształceniem a zachowaniami zdrowotnymi. Wysoka samoocena zdrowia jest równoznaczna z wysoką jakością zachowań prozdrowotnych. Liczba godzin snu, a także liczba godzin aktywności fizycznej poza pracą w tygodniu zależą od systemu zmianowego, natomiast uprawianie seksu nie ma związku z systemem pracy. Zadowolenie z życia w badanej grupie istotnie statystycznie zależy od samooceny swojego zdrowia psychicznego. Pielęgniarki pracujące ponad jeden etat i więcej prezentują mniej korzystny repertuar zachowań zdrowotnych niż pielęgniarki pracujące krócej. Aktywność fizyczna w badanej grupie istotnie statystycznie maleje wraz ze wzrostem indeksu masy ciała.

Słowa kluczowe: pielęgniarki, zachowania zdrowotne, samoocena zdrowia, zdrowie

Wiedza rodziców na temat opieki nad dzieckiem w okresie noworodkowym

Ewa Kudzia, Elżbieta Grajczyk

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 102

Wstęp: Okres noworodkowy, który trwa 28 dni jest jednym z ważniejszych okresów rozwoju noworodka. Podczas tego czasu zarówno dziecko, jak i rodzice nawiązują więź poprzez wzajemną naukę swoich zachowań i potrzeb. Podczas trwania okresu noworodkowego dziecko przechodzi tzw. stany przejściowe takie, jak: fizjologiczny ubytek masy ciała, stolce przejściowe, żółtaczkę fizjologiczną, rumień noworodkowy oraz odruchy noworodkowe. Zwłaszcza w tym momencie ważna jest wiedza rodziców na temat pielęgnacji noworodka, która przekłada się na dalsze postępowanie rodziców.

Cel pracy: pogłębienie wiedzy na temat pierwszego okresu życia człowieka i sprawdzenie wiedzy jego obojga rodziców (w oparciu o badania własne) na temat opieki nad dzieckiem w okresie noworodkowym.

Material i metody badawcze: Badania zostały przeprowadzone w 2022 roku pomiędzy miesiącem styczniem a kwietniem. W badaniu wykorzystana została ankieta własnego autorstwa, która została udostępniona online dla rodziców. Warunkiem wzięcia udziału w badaniu było wyrażenie zgody na wzięcie udziału. Ankietowani wypełniali kwestionariusz samodzielnie oraz anonimowo. Na każdym etapie kwestionariusza ankietowany mógł zrezygnować z udziału w badaniu.

Wyniki: Na podstawie przeprowadzonych badań określono, że istnieje istotna zależność pomiędzy wiedzą rodziców a płcią, uczestnictwem w zajęciach szkoły rodzenia, wykształceniem oraz źródłami wiedzy badanych. Nie istnieją natomiast w badanej grupie istotne zależności między poziomem wiedzy a wiekiem, miejscem zamieszkania czy liczbą posiadanych dzieci. Nie istnieje też istotna zależność między poziomem wiedzy badanych ojców a ich obecnością przy porodzie.

Wnioski: Poziom wiedzy badanych na temat opieki nad dzieckiem w okresie noworodkowym jest zadowalająca. Niemal jedna trzecia badanych posiadała wiedzę na poziomie wysokim, kolejne trzydzieści procent na poziomie przeciętnym. Zauważono, że kobiety posiadają większą wiedzę, niż mężczyźni. Natomiast mężczyźni uczestniczący w szkole rodzenia posiadali wyższą wiedzę od ojców w niej nie uczestniczących. Nie zaobserwowano istotnych zależności pomiędzy wiedzą na temat opieki nad noworodkiem, a miejscem zamieszkania, wiekiem oraz liczbą posiadanych dzieci.

Słowa kluczowe: noworodek, opieka nad noworodkiem, wiedza rodziców, okres noworodkowy.

Ocena wiedzy mieszkańców województwa dolnośląskiego na temat gruźlicy

Małgorzata Kudroń, Witold Pilecki

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 103

Wstęp: Gruźlica to przewlekła zakaźna choroba, wywołana przez *Mycobacterium tuberculosis complex*. Najczęstszym jej umiejscowieniem są płuca. Choroba ta rozwija się powoli, w stanie uśpienia może przetrwać w organizmie wiele lat. TBC jest jedną z najgroźniejszych chorób zakaźnych na całym świecie. Popularyzowanie wiedzy o gruźlicy może przyczynić się do wyeliminowania choroby.

Cel pracy: Celem pracy jest zbadanie poziomu wiedzy mieszkańców województwa dolnośląskiego na temat gruźlicy.

Materiał i metody badawcze: Przeprowadzono ankietę wśród mieszkańców Dolnego Śląska metodą sondażu diagnostycznego. Kwestionariusz ankiety własnego autorstwa został wypełniony przez 223 osoby.

Wyniki: Wynik badania ukazuje, że badani posiadają przeciętny poziom wiedzy na temat gruźlicy (46,60%). Najniższy poziom wiedzy prezentowały osoby młode i z zawodowym i niższym wykształceniem. Wśród badanych nie powiela się stereotypowe postrzeganie osób chorujących na gruźlicę.

Wnioski: Wśród badanych istnieją zależności między poziomem wiedzy a wiekiem, płcią, aktywnością zawodową, wykształceniem, profilem wykonywanego zawodu oraz bliską znajomością osoby chorej na gruźlicę. Badani często nie znali szczepionki przeciwko gruźlicy.

Słowa kluczowe: Gruźlica, diagnostyka, leczenie, szczepionka BCG, mieszkańcy Dolnego Śląska

Zgoda pacjenta jako przesłanka legalności udzielania świadczenia zdrowotnego

Bożena Kondracka, Andrzej Maciejewski

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 104

Wstęp: Wszelkie interwencje podejmowane przez lekarzy w stosunku do pacjentów, muszą o prawach pacjenta znajdują się regulacje prawne dotyczące zgody na leczenie zapisy tam zawarte „nie pozostawiają wątpliwości co do tego ,że wola pacjenta stanowić powinna w stosunku do decyzji lekarza (...) wartość wyższej cenioną”[72, s.51].Zatem można stwierdzić, że zgoda na leczenie jest współcześnie fundamentem medycyny, lekarz wykonujący czynności bez zgody pacjenta jest narażony na odpowiedzialność (dyscyplinarną, cywilną ,karną). Zgoda jest prawnie skuteczna tylko wtedy, gdy jest wyrażana we właściwej formie ale przede wszystkim gdy jest ona „świadoma ,swobodna ,pochodzi od osoby uprawnionej do wyrażania zgody oraz dysponującej do jej wyrażania oraz poinformowanej o przedmiocie, celu i ryzyka interwencji medycznej”[73,s.86].

Cel pracy: Celem pracy było zdobycie informacji od pacjentów na temat sposobu ,oraz warunków odbierania świadomej zgody na zabieg (badanie diagnostyczne).Poprzez ocenę wiedzy pacjentów i ich stopnia zrozumienia przekazywanych informacji, możliwe było sprawdzenie prawidłowości wypełniania przez lekarzy obowiązku informowania pacjentów o ich stanie zdrowia, jak również skuteczności prawnej wyrażanych zgód. W badaniu uczestniczyło 100 respondentów (50 kobiet i 50 mężczyzn), którzy zostali poddani procedurom medycznym, gdzie jest konieczność uzyskania świadomej, pisemnej zgody od pacjenta .W pracy zastosowano metodę sondażu diagnostycznego, technika do przeprowadzenia badan była ankieta na którą odpowiadali respondenci anonimowo. Do tego wykorzystano autorski kwestionariusz ankiety. Analiza została przeprowadzona za pomocą programu Minitab ,oraz testu niezależności Manna Whitneya.

Wyniki i wnioski: W badanej grupie pacjentów 73% z nich uzyskało informacje od lekarza na temat stanu zdrowia, a 67% respondentów uznało, że informacje te zostały udzielone w pełni zrozumiale.

Wyniki badań pokazały ,ze wiedza na temat udzielanych świadczeń medycznych oraz stanie zdrowia pacjenta w chwili przyjęcia do szpitala zostały przekazane w sposób rozumiały.

Słowa kluczowe: Świadoma zgoda pacjenta ,interwencja medyczna, prawo pacjenta do interwencji.

Ocena poziomu wiedzy mieszkańców Polski na temat alergii i chorób alergicznych

Klaudia Tymińska, Jarosław Czeszejko – Sochacki

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 105

Wstęp: Alergia to popularne zjawisko chorobowe, które polega na nieodpowiedniej reakcji podczas powtórnych kontaktów z alergenem. Patologia ta w przyszłych latach będzie przybierała na nasileniu.

Cel pracy: Celem badań była ocena poziomu wiedzy mieszkańców Polski na temat alergii i chorób alergicznych.

Materiał i metody: W badaniach wzięło udział 105 ankietowanych, którzy wyrazili zgodę na udział w tym przedsięwzięciu. Posłużono się metodą sondażu diagnostycznego, na którego potrzeby stworzono autorski kwestionariusz ankiety.

Wyniki: Badani wykazali się dostateczną wiedzą o alergii i chorobach alergicznych. Wykazano, że respondenci deklarujący odczuwanie objawów chorób alergicznych, mają większy jej zakres od pozostałych ankietowanych. Wiedza o wybranych aspektach diagnozowania i leczenia alergii, również nie jest optymalna.

Wnioski: Poziom wiedzy oceniony przy pomocy autorskiego kwestionariusza wykazał, że jeszcze wiele wysiłku należy podjąć, aby poprawić uzyskane rezultaty. Pomimo bardzo dużego rozpowszechnienia alergii i chorób alergicznych świadomość ludzi jest jedynie na dostatecznym poziomie.

Słowa kluczowe: alergia, choroby alergiczne, wiedza.

Zachowania zdrowotne, a profilaktyka chorób sercowo-naczyniowych wśród pielęgniarek i pielęgniarzy

Aleksandra Karpińska, Lucyna Sochocka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 106

Wstęp: Choroby układu krążenia to jedne z najczęstszych schorzeń XXI wieku. Przyczyną wysokiego wskaźnika śmiertelności z powodu incydentów sercowo-naczyniowych są antyzdrowotne zachowania podejmowane przez większość ludzi na całym świecie oraz posiadanie przez nich niewystarczającej wiedzy na temat profilaktyki schorzeń kardiologicznych. Odpowiednią edukację na temat zdrowego stylu życia zapewnia personel pielęgniarski, który powinien być autorytetem w podejmowaniu prawidłowych zachowań zdrowotnych.

Cel pracy: Celem pracy była analiza zachowań zdrowotnych pielęgniarek i pielęgniarzy oraz ocena poziomu wiedzy respondentów na temat profilaktyki chorób sercowo-naczyniowych.

Materiał i metody badawcze: Metodą sondażu diagnostycznego objęto 114 osób pracujących na oddziale chirurgii ogólnej, kardiologii i oddziale chorób wewnętrznych. Grupę badanych stanowili pielęgniarze i pielęgniarki w wieku od 21 roku życia do powyżej 55 roku życia. Do przeprowadzenia badań wykorzystano kwestionariusz ankiety własnego autorstwa oraz standaryzowane narzędzie pt. „Inwentarz Zachowań Zdrowotnych” Zygryda Juszczyńskiego. Analizę wyników przeprowadzono w programie Statistica v.13.1.

Wyniki: Respondenci prezentowali dobry poziom wiedzy na temat profilaktyki schorzeń sercowo-naczyniowych. Ogólny wskaźnik nasilenia zachowań zdrowotnych w grupie badanej w przeliczeniu na jednostkę standaryzowaną odpowiadał stenowi równemu 5 czyli przeciętnemu.

Wnioski: Pielęgniarki i pielęgniarze, mimo przeciętnej wiedzy na temat prewencji chorób układu krążenia nie podejmują właściwych zachowań zdrowotnych.

Słowa kluczowe: profilaktyka, choroby układu krążenia, zachowania zdrowotne, pielęgniarstwo

Wybrane aspekty jakości życia u osób chorujących na nowotwór trzustki

Ewa Kapuścińska, Wiesław Zielonka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 107

Wstęp: Rak trzustki jest jednym z najczęściej występujących nowotworów złośliwych, charakteryzującym się złym rokowaniem i wysoką śmiertelnością. Rozpoznanie choroby w zaawansowanym stadium oraz dominujące objawy kliniczne w istotnym stopniu pogarszają jakość życia chorych.

Cel pracy: Celem podjętych badań jest przedstawienie ogólnego poziomu oraz konkretnych aspektów jakości życia u osób z zdiagnozowanym nowotworem trzustki w ujęciu teoretycznym jak i praktycznym w oparciu o badania własne.

Material i metody badawcze: Badaniem objęto grupę 100 osób chorujących na raka trzustki. Byli to chorzy leczący się na oddziale chirurgii ogólnej, interny i oddziale medycyny paliatywnej w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Legnicy.

Badania były przeprowadzone za pomocą ankiety własnej, kwestionariusza Światowej Organizacji Zdrowia (WHOQOL-BREFF), skali VAS i skali stresu bólowego PDS.

Wyniki i wnioski: Ogólny poziom jakości życia jest niski na każdym etapie leczenia. Poziom w każdej domenie jest zły, najwyżej uplasowała się dziedzina społeczna. Stan psychiczny najbardziej obniżony jest w grupie osób leczonych paliatywnie. Ból to najbardziej dokuczliwe powikłanie leczenia. Wiedza na temat nowotworu jest wysoka.

Słowa kluczowe: nowotwór trzustki, jakość życia

Poziom wiedzy zespołów pielęgniarskich na temat oksygenacji zewnątrzustrojowej ECMO w województwie lubuskim

Aleksandra Kacprzak, Irena Smółka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 108

Wstęp: Pozaustrojowe utlenowanie krwi (ECMO) jest innowacyjnym systemem krążenia pozaustrojowego wykorzystywanym do świadomego obniżania temperatury, ogrzewania, w przeszczepach płuc lub/i serca, a niekiedy stanowiącym „ostatnią deskę ratunku” dla ciężko chorych pacjentów. Coraz częściej aparaty te są podstawowym wyposażeniem większości Oddziałów Kardiochirurgicznych oraz Oddziałów Intensywnej Terapii. Obecnie ECMO zyskało sławę po pandemii COVID-19 gdzie dzięki tego typu terapii ocalało setki ludzi na całym świecie. Osiągnięcie ostatecznego sukcesu leczniczego wymaga współpracy wyspecjalizowanego zespołu.

Cel pracy: Powyższa praca miała na celu określenie poziom wiedzy pielęgniarek/pielęgniarzy pracujących na OAiIT w wybranych szpitalach województwa lubuskiego na temat ECMO. Zebrane wyniki stanu wiedzy pielęgniarek/pielęgniarzy podano i oceniono w zależności od stażu pracy, wykształcenia, ukończonych kursów oraz wyposażenia oddziału w aparat ECMO.

Material i metody badawcze: Badanie przeprowadzono w niereprezentatywnej próbie 108 medyków, metodą sondażu diagnostycznego, którego narzędziem był autorski kwestionariusz ankiety dotyczącego specjalistycznej wiedzy. Rozkład odpowiedzi wskazane przez ankietowanych do poszczególnych zagadnień przedstawiono w formie tabelarycznej oraz graficznej.

Wyniki: Ponad połowa (52,78%) badanych pielęgniarek i pielęgniarzy pracujących na Oddziałach Anestezjologii i Intensywnej Terapii w lubuskich szpitalach posiada przeciętną wiedzę na temat ECMO. Co czwarty respondent zna ECMO, natomiast pozostała część (22,22%) ma nie wystarczającą wiedzę z zakresu pozaustrojowej oksygenacji membranowej.

Wnioski: Pielęgniarki i pielęgniarze pracujący na Oddziałach Intensywnej Terapii pracujący na oddziałach wyposażonych w aparaty ECMO posiadają znacznie większą wiedzę specjalistyczną na temat ECMO.

Słowa kluczowe: ECMO, pozaustrojowa membranowa oksygenacja, oksygenacja zewnątrzustrojowa, poziom wiedzy, zespół pielęgniarski

Analiza występowania zapalenia płuc u pacjentów leczonych w Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii w Dolnośląskim Centrum Onkologii

Anna Jaros, Elżbieta Grajczyk

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 109-110

Wstęp: Infekcje dolnych dróg oddechowych to najczęściej występujące zakażenia w OIT. Do tych infekcji również zaliczają się zapalenia płuc mające związek z mechanicznym wspomaganiem oddechu (VAP). Zapalenie płuc u pacjentów OIT stanowi 10-65% wszystkich zakażeń w oddziale, a śmiertelność u tych chorych oscyluje w granicach 10- 50%. Bardzo istotnym aspektem w zapobieganiu i minimalizowaniu ryzyka wystąpienia zapalenia płuc jest profilaktyka, ciągłe podnoszenie wiedzy i kwalifikacji personelu placówek medycznych, monitorowanie HAP przez zespół epidemiologiczny oraz doskonalenie metod ich wykrywania.

Cel pracy: Analiza częstości występowania zapalenia płuc u pacjentów przebywających w OIT w Dolnośląskim Centrum Onkologii we Wrocławiu w latach 2018-2021.

Materiał i metody badawcze: Badaniu poddano 101 pacjentów Oddziału Intensywnej Terapii Dolnośląskiego Centrum Onkologii we Wrocławiu, których hospitalizowano w latach 2018-2021 z powodu zapalenia płuc. W celu zebrania danych posłużono się metodą retrospektywnej analizy dokumentacji. W analizie statystycznej wykorzystano testy U Manna-Whitneya, Kruskala-Wallisa, Chi-kwadrat oraz współczynnik korelacji Pearsona.

Wyniki: Średnia zachorowalność w latach 2018-2021 wyniosła 8,5%. Mężczyźni stanowili 57,4%, natomiast kobiety 42,6% wszystkich analizowanych pacjentów. Wśród chorób podstawowych w grupie analizowanych pacjentów dominowały nowotwory złośliwe: jelita grubego (9,9%) oraz jajnika (9,9%). Średnia wieku wyniosła 67,93 lata. Z kolei wartość wskaźnika BMI wyniosła przeciętnie 25,29. Pacjenci z zapaleniem płuc przyjmowani na OIT byli wcześniej najliczniej hospitalizowani na Oddziale Chirurgii I (37,6%). Tlenoterapii na oddziale macierzystym poddano ponad połowę analizowanych pacjentów (61,4%). Pobyt na oddziale macierzystym trwał średnio 18,52 dni. Większość analizowanych pacjentów została poddana zabiegowi operacyjnemu podczas pobytu w szpitalu (72,3%). Dominującym powodem przyjęcia na OIT była ostra niewydolność oddechowa, obserwowana w przypadku 56,4% analizowanych pacjentów z zapaleniem płuc. U prawie wszystkich analizowanych osób przyjętych na OIT zastosowano czynną tlenoterapię (92,1%). Zdecydowaną większość pacjentów charakteryzował ciężki przebieg

zakażenia (80,2%). U prawie połowy pacjentów z zapaleniem płuc, hospitalizowanych w OIT nastąpił zgon (44,6%). Zapalenie płuc typu wielobakteryjnego wystąpiło u ponad połowy pacjentów (58,4%).

Wnioski: Zapalenie płuc jest bardzo trudną do pokonania przeszkodą. Stale przyczynia się do wielu zgonów w oddziale intensywnej terapii. Poza bezpośrednim zagrożeniem zdrowia i życia pacjentów, wydłuża pobyt szpitalny, a w konsekwencji podnosi znacząco koszty hospitalizacji i leczenia.

Słowa kluczowe: wentylacja mechaniczna, zapalenie płuc, oddział intensywnej terapii

Badanie poziomu wiedzy na temat procedury actylisy w pierwszej dobie wśród personelu medycznego

Danuta Wątroba, Irena Smółka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 111

Wstęp: Udar mózgu to zespół kliniczny cechujący się nagłym pojawieniem się zaburzeń dotyczących czynności mózgu. Trwają one więcej niż 24 godziny. Główną mechaniką leczenia udaru mózgu są dwie formy terapeutyczne: actylisa oraz trombektomia mechaniczna. Odpowiednia wiedza personelu medycznego pozwoliłaby na osiągnięcie lepszych efektów w leczeniu.

Cel pracy: Celem pracy była ocena wiedzy personelu medycznego w pierwszej dobie actylisy.

Material i metody badawcze: Narzędziem badawczym, który wykorzystano w niniejszej pracy był kwestionariusz ankiety. Grupa badana to personel medyczny Szpitala w Nowej Soli. W badaniu wzięło udział 100 osób (74 kobiety i 26 mężczyzn). Ankieta była anonimowa, a udział w badaniu dobrowolny. Wszystkie odpowiedzi ankietowanych przedstawione zostały w wykresach oraz tabelach. Analizy poziomu wiedzy dokonano za pomocą oceny odpowiedzi na pytania z zakresu na temat teoretycznej wiedzy na temat udaru mózgu i actylisy.

Wyniki: 52% respondentów miało wysoki poziom wiedzy. Średni poziom uzyskało 15%- 38%, a niski 10%.

Wnioski: Średni poziom wiedzy personelu medycznego w badanej grupie kształtuje się na poziomie wysokim. Pielęgniarki z tytułem magistra pielęgniarstwa nie mają większej wiedzy na temat udaru i actylisy od pielęgniarek po liceum medycznym. Pielęgniarki pracujące na oddziale neurologicznym mają znacznie większą wiedzę od pielęgniarek pracujących na innych oddziałach. Poziom wiedzy pielęgniarek z wieloletnim stażem pracy jest większy od pielęgniarek które dopiero niedawno zaczęły pracować.

Słowa kluczowe: Wiedza, Personel medyczny, Udar niedokrwienny, Actylisa, Trombektomia

Ocena wiedzy społeczeństwa na temat witaminy D

Magdalena Stańko, Irena Smółka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 112

Wstęp: Główną funkcją witaminy D w organizmie to utrzymanie prawidłowego przebiegu gospodarki wapniowo-fosforanowej, Ta funkcja do niedawna była kojarzona jako jedyna. Stwierdzenie obecność receptora witaminy D-VDR, na powierzchni komórek organizmu ludzkiego, głównie w układzie immunologicznym, pozwoliło na wykazanie zależności pomiędzy poziomem witaminy D w surowicy krwi a zwiększoną zachorowalnością i rozwojem wielu chorób.

Cel pracy: Celem pracy było sprawdzenie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat roli witaminy D w organizmie.

Material i metody badawcze: Metoda, którą zastosowano w pracy w badaniach to sondaż diagnostyczny. Wykorzystano technikę badań ankietowych przy użyciu kwestionariusza. Badanie przeprowadzono w grupie 100 osób, grupę reprezentowały osoby obu płci, w wieku od 18-70 lat o różnym wykształceniu, mieszkających w Polsce. Narzędziem badawczym był samodzielnie skonstruowany kwestionariusz ankiety, składał się z 19 pytań. Pytania były zamknięte z możliwością kilku odpowiedzi. Udział w badaniu był anonimowy i dobrowolny.

Wyniki: Założona hipoteza główna potwierdziła, że stopień poziomu wiedzy respondentów jest na poziomie dostatecznym. Najniższy stopień wiedzy uzyskano u 42%, przeciętny 38%, najwyższy 20%. Większy poziom posiadanej wiedzy pokazały osoby z wykształceniem wyższym 30,4% od osób z innym wykształceniem 11,1%. Grupa ankietowanych kobiet ok. 60% wykazała większą znajomością wiedzy na temat witaminy D niż mężczyźni ok. 40%. Źródła korzystania informacji o witaminie D to Internet 68%, czasopisma 37%, telewizja 20%, lekarz rodzinny 13% czy też pielęgniarka 11%. Natomiast wiek oraz miejsce zamieszkania nie miało istotnego wpływu na stopień wiedzy. Wyniki tych badań różniły się od siebie w małych stopniach procentów.

Wnioski: Niedobory witaminy D są jednymi z najczęściej występującymi niedoborami w naszej społeczności. Dotyczą różnych grup wiekowych. Wyrównywanie poziomu i kontrolowanie to priorytet w profilaktyce witaminy D. Popularyzowanie wiedzy o funkcji witaminy D to główny nadal krok w stronę profilaktyki wielu schorzeń. Informacje powinny być przekazywane w szerszym zakresie przez różne instytucje medyczne, przez lekarza rodzinnego czy też pielęgniarkę rodzinną.

Słowa kluczowe: witamina D, funkcje, wiedza

Znajomość zasad samo pielęgnacji pacjentek z nietrzymaniem moczu

Izabela Tomczyk, Wiesław Zielonka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 113

Wstęp: Inkontynecja jako jedna z chorób społecznych powinna być celem polityki informacyjnej w celu uniknięcia następstw tej choroby. Terapia i profilaktyka powinna być kwestią priorytetową w działaniach edukacyjnych zespołu medycznego, rodzin pacjentek i całego społeczeństwa.

Cel pracy: Głównym celem pracy było poznanie świadomości i samopielęgnacji kobiet na temat nietrzymania moczu. Badanie obejmowało 102 pacjentki oddziału ginekologicznego w Szpitalu Powiatowym.

Material i metody badawcze: Została zastosowana metoda sondażu diagnostycznego przy użyciu ankiety jako narzędzia badań.

Wyniki: Badania własne wykazały, że kobiety znają problem nietrzymania moczu i wiek respondentek nie ma wpływu na ich wiedzę, a ilość pacjentek jest znaczna. Jednocześnie częstotliwość występowania epizodów gubienia moczu jest zależna od wieku i wskazuje na starsze grupy wiekowe wśród respondentek. Kobiety sięgają po informacje i pomoc lekarską wyłącznie w przypadku gdy problem nietrzymania moczu już je dotknie. Równocześnie średnia wieku kobiet, które znają temat i sposoby profilaktyki zapobiegania nietrzymania moczu, jest stosunkowo niska, jak również występowanie dolegliwości nie wpływa na ich wiedzę w tym zakresie, jest podobna w każdej grupie. Posiadały też zróżnicowaną wiedzę na temat technik, terapii, zapobiegania i sposobów leczenia nietrzymania moczu.

Wnioski: Badania wykazały, że zależność między rodzajem wykonywanej pracy oraz przebyte zapalenia dróg moczowych i zaporcia nie mają wpływu na częstotliwość występowania epizodów nietrzymania moczu, mimo deklaracji kobiet o znajomości skutków tych czynników na problem. Większość respondentek wskazało wpływ nietrzymania moczu na sferę psychospołeczną i konieczność z ich strony do szukania pomocy lekarskiej. Kobiety podawały również różne źródła wiedzy jakie uzyskują na temat nietrzymania moczu, najczęściej wskazywały gazety kobiece i przekaz koleżeński, informacje od personelu medycznego było najrzadziej wymieniane.

Słowa kluczowe: nietrzymanie moczu, profilaktyka, samopielęgnacja NM, świadomość problemu NM, kobieta

Poziom wiedzy personelu pielęgniarskiego na temat trybów wentylacji mechanicznej na oddziałach intensywnej terapii

Joanna Ryś, Irena Smółka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 114

Wstęp: Wentylacja mechaniczna ma głównie zastosowanie w przypadku pacjentów, którzy mają potencjalnie odwracalne przyczyny niewydolności oddechowej. Inwazyjność wielu procedur w tego rodzaju wentylacji sprzyja występowaniu wielu zagrożeń w postaci m.in. zapalenia płuc VAP, które jest najczęstszym powikłaniem związanym ze stosowaniem wentylacji mechanicznej. Wystąpienie ostrej niewydolności oddechowej u pacjenta już samo w sobie jest stanem zagrażającym jego życiu, więc wystąpienie ewentualnych powikłań z pewnością nie jest stanem pożądanym. Oddział Intensywnej terapii powinien być zatem miejscem, w którym dla ratowania życia chorego konieczny jest wykwalifikowany personel medyczny. Proces pielęgnowania pacjentów wentylowanych mechanicznie na OIT wymaga bowiem od pielęgniarek i pielęgniarzy wielu specjalistycznych umiejętności i znajomości wielu procedur.

Cel pracy: Ocena poziomu wiedzy personelu pielęgniarskiego na temat wentylacji mechanicznej i pielęgnacji pacjentów poddawanych temu zabiegowi na OIT.

Materiał i metody badawcze: W badaniach wykorzystano metodę sondażu diagnostycznego z techniką ankiety. Narzędziem badawczym był autorski kwestionariusz ankiety. Badana grupa składała się ze 100 respondentów.

Wyniki: Badana grupa pielęgniarek i pielęgniarzy posiada dużą wiedzę praktyczną w zakresie wentylacji mechanicznej oraz procesu pielęgnowania nad pacjentem poddanym temu zabiegowi. Badania wykazały, że staż pracy ma istotny wpływ na wiedzę pielęgniarek i pielęgniarzy na temat wentylacji mechanicznej i opieki nad pacjentem.

Wnioski: Personel pielęgniarski powinien stale pogłębiać swoją wiedzę w zakresie wentylacji mechanicznej i odbywać regularne szkolenia w zakresie opieki nad pacjentem wentylowanym mechanicznie, zgodnie z aktualnymi obowiązującymi standardami oraz wytycznymi.

Słowa kluczowe: wentylacja mechaniczna, wiedza, pielęgniarka, pielęgnowanie, pacjent, oddział intensywnej terapii.

Wiedza mężczyzn na temat profilaktyki stosowanej w nowotworze gruczołu krokowego

Marzena Rydarowicz, Wiesław Zielonka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 115

Wstęp: Nowotwór gruczołu krokowego jest groźnym nowotworem złośliwym, który rozwija się początkowo bezobjawowo, a jego wykrycie często jest przypadkowe, gdy znajduje się już na zaawansowanym stadium rozwoju. Wczesne jego wykrycie poprzez badania profilaktyczne może pozwolić na jego wyleczenie.

Cel pracy: Celem pracy była analiza poziomu wiedzy mężczyzn na temat profilaktyki nowotworu gruczołu krokowego.

Material i metody badawcze: Badania – z wykorzystaniem autorskiego kwestionariusza ankiety – przeprowadzono na 100-osobowej grupie mężczyzn mających co najmniej 35 lat i nie chorujących na raka prostaty. W badaniu zastosowano test niezależności chi-kwadrat Pearsona, a za wyniki istotne statystycznie przyjęto te, dla których poziom istotności nie przekraczał 0,05.

Wyniki i wnioski: Ankietowani mężczyźni dość dobrze znają czynniki wpływające na rozwój raka, wskazując słusznie na starszy wiek i obciążenia rodzinne, a także środowiskowe. Potrafią wskazać działania, które mogą mieć wpływ na zmniejszenie ryzyka zachorowania: spożywanie dużych ilości owoców i warzyw oraz produktów bogatych w antyoksydanty i wielonienasycone kwasy tłuszczowe. Znają większość objawów wskazujących na możliwość rozwoju raka prostaty. Mężczyźni ze średnim i wyższym wykształceniem poddają się chętnie badaniom profilaktycznym wykrywającym raka gruczołu krokowego niż mężczyźni z pozostałych grup. Ankietowani dość dobrze znają badania profilaktyczne w kierunku wykrywania nowotworu gruczołu krokowego. Wskazują przy tym działania, które należałoby podjąć w celu upowszechnienia tych badań; niektóre z tych działań mogłyby mieć nawet charakter przymusowy. Badanie wykazało niewielkie raczej zainteresowanie respondentów problematyką profilaktyki nowotworu prostaty.

Poziom wiedzy respondentów na temat profilaktyki raka prostaty jest przeciętny, wyższy wśród mężczyzn z wykształceniem wyższym lub średnim. Należałoby bardziej upowszechnić badania profilaktyczne w kierunku wykrywania nowotworu gruczołu krokowego.

Słowa kluczowe: nowotwór gruczołu krokowego, profilaktyka raka prostaty, wiedza

Poziom wiedzy mieszkańców Nowej Soli na temat profilaktyki udaru mózgu

Beata Marszczycka, Wiesław Zielonka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 116-117

Wstęp: Udar mózgu jest jedną z wielu chorób cywilizacyjnych współczesnych czasów. Dotyka ludzi niezależnie od płci i wieku. Oprócz deficytów, dotyczących bezpośrednio pacjenta, udar prowadzi do strat psychicznych i ekonomicznych. Jedyną i najważniejszą metodą powstrzymującą wystąpienie udaru mózgu jest prawidłowa profilaktyka przeprowadzona wśród osób, u których incydent jeszcze nie wystąpił oraz wśród osób po przebytych udarze, aby nie doszło do powtórnego incydentu. Szerzenie wiedzy o udarach mózgu koreluje z szerzeniem profilaktyki. W interesie społeczeństwa jest zapobieganie udarom, a jeżeli już wystąpią to minimalizowanie ich skutków przez szybkie rozpoznanie i skuteczne leczenie.

Cel pracy: Celem niniejszej pracy jest przedstawienie zagadnień dotyczących profilaktyki udaru mózgu prezentowanych przez mieszkańców Nowej Soli.

Material i metody badawcze: Badanie przeprowadzono pośród 130 mieszkańców miasta Nowa Sól stosując metodę sondażu diagnostycznego. Wypełnione ankiety własnego autorstwa pozwoliły na zebranie danych potrzebnych do wykonania stosownych analiz, które posłużyły do potwierdzenia lub odrzucenia przyjętych hipotez. Kwestionariusz składał się z metryczki, badającej wiek, płeć i wykształcenie respondentów oraz części drugiej, zawierającej pytania dotyczące profilaktyki udaru mózgu.

Wyniki i wnioski: Prawie 95% mieszkańców Nowej Soli to osoby, którym wydaje się, że wiedzą czym jest udar mózgu. Na uwagę zasługuje fakt, że w przypadku pytania o najważniejszą czynność, jaką należy wykonać udzielając pierwszej pomocy wszyscy respondenci odpowiedzieli zgodnie „dzwonię pod numer 112/999, by wezwać pogotowie ratunkowe”. Przy pozostałych pytaniach nie było już takiej zgodności. W przypadku określenia jakim zdarzeniem jest udar, ankietowani wskazali tylko dwa typy odpowiedzi, przy czym aż 81,54% wskazało poprawną odpowiedź „występuje nagle”. Niecałe 12% mieszkańców Nowej Soli potwierdziło, że ma problemy ze wskazaniem objawów mózgu, a około 3% respondentów nie zna ich w ogóle. Ponad połowa ankietowanych nie wie, że jednymi z najważniejszych objawów udaru mózgu są obniżone napięcie mięśniowe, nudności/wymioty, zaburzenia połykania oraz utrata przytomności. Najwięcej respondentów wskazało 6 właściwych objawów spośród 11. Zdecydowana większość mieszkańców Nowej Soli (ok. 90,77%) wie, że najważniejszym czynnikiem przy udzielaniu pomocy jest czas, w jakim chory trafi do szpitala. 80% badanych wie, że nadciśnienie i stres mają wpływ na

występowanie udaru mózgu. Najwięcej (ok.75%) mieszkańców Nowej Soli czerpie swoją wiedzę dotyczącą profilaktyki udaru mózgu z internetu.

Uzyskane dane nie potwierdzają postawionej hipotezy, która orzeka o wpływie wieku na poziom wiedzy dotyczącej profilaktyki udaru mózgu. W podziale respondentów ze względu na wykształcenie nie widać istotnych różnic podczas udzielanych odpowiedzi. Potwierdzono wpływ płci na poziom wiedzy dotyczącej profilaktyki udaru mózgu. Ankietowane kobiety wykazywały się dużo większą wiedzą dotyczącą czynników ryzyka, objawów i przebiegu udaru mózgu.

Słowa kluczowe: udar mózgu, czynniki ryzyka, profilaktyka.

Ocena poziomu wiedzy matek na temat gruźlicy i WZW B oraz wiedzy i postaw matek wobec szczepień ochronnych wykonywanych u noworodków na oddziale noworodkowym

Malwina Markowicz, Lucyna Sochocka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 118-119

Wstęp: Choroby zakaźne stanowią nadal bardzo istotny problem zagrażający zdrowiu i życiu człowieka. Noworodki ze względu na niedojrzałość układu odpornościowego są narażone na liczne zakażenia. Szczepienia ochronne służą zapobieganiu chorobom zakaźnym, mają bardzo duży wpływ na zmniejszenie śmiertelności wśród ludzi oraz skutecznie działają na ochronę zdrowia publicznego.

Cel pracy: Ocena poziomu wiedzy matek na temat gruźlicy i WZW B oraz wiedzy i postaw matek wobec szczepień ochronnych wykonywanych u noworodków na oddziale noworodkowym.

Material i metody badawcze: W pracy przyjętą metodą badawczą była metoda sondażu diagnostycznego oraz dokumentoskopii; techniką jaką wykorzystano było ankietowanie i analiza dokumentów. Narzędziem badawczym był autorski kwestionariusz ankiety, który składał się z metryczki) oraz pytań właściwych pozwalających na ocenę poziomu wiedzy i postaw matek wobec szczepień ochronnych wykonywanych u noworodków na oddziale noworodkowym. Dokumenty, które poddano analizie to: dokumentacja dotycząca poziomu wyszczepialności na oddziale noworodkowym w latach 2016-2021.

Wyniki: W opinii respondentek w obecnych czasach choroby zakaźne nadal stanowią zagrożenie dla życia i zdrowia człowieka; 82,9% badanych oceniła pozytywnie swoją postawę wobec szczepień przeciwko WZW B i gruźlicy, u 73% matek szczepienia nie wzbudzają obaw. Wykazano, że im wyższe wykształcenie matki tym wyższy jest jej poziom wiedzy na temat chorób zakaźnych. Spory odsetek badanych matek czerpie wiedzę na temat szczepień ochronnych od lekarza i pielęgniarki POZ, rzadziej badani wskazywali Internet i rozmowy ze znajomymi jako źródło wiedzy.

Wnioski: Wynik badań własnych wskazały, że na poziom wiedzy matek na temat gruźlicy

i WZW B oraz wiedzę i postawy wobec szczepień ochronnych wykonywanych u noworodków na oddziale noworodkowym mają wpływ niektóre zmienne demograficzne, tj.: wiek, poziom wykształcenia, liczba posiadanego potomstwa. Wiedza matek na temat chorób zakaźnych

i szczepień ochronnych noworodka jest wysoka a postawy względem szczepień ochronnych są pozytywne. Wśród matek panuje przekonanie o potrzebie wykonania szczepienia ochronnego u noworodka.

Słowa kluczowe: szczepienie, noworodek, gruźlica, WZW typu B, wiedza, postawa

Wiedza personelu pielęgniarskiego na temat profilaktyki zakażeń wewnątrzszpitalnych

Marta Kuzia, Wiesław Zielonka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 120

Wstęp: Występowanie zakażeń wewnątrzszpitalnych jest ściśle powiązane z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, gdyż dotyczą one każdego podmiotu leczniczego na całym świecie. Według szacowań każdego roku od 5 do 20% pacjentów poddanych hospitalizacji lub zaawansowanym zabiegom leczniczym czy diagnostycznym ulega infekcji. W ograniczeniu ich występowania kluczową rolę odgrywa personel medyczny stosujący się do zasad i procedur uniemożliwiających rozprzestrzenianie się czynników chorobotwórczych.

Cel pracy: Sprawdzenie wiedzy pielęgniarek na temat profilaktyki zakażeń wewnątrzszpitalnych.

Material i metody badawcze: W okresie od 20 stycznia do 10 marca 2022 zbadano 105 pielęgniarek Głogowskiego Szpitala Powiatowego pracujących na oddziałach zachowawczych i zabiegowych. W badaniu zastosowano metodę sondażu diagnostycznego i wykorzystano technikę ankietowania. Narzędziem badawczym był autorski kwestionariusz ankiety. Formularz składał się z 20 pytań, w tym 16 pytań sprawdzających wiedzę na temat profilaktyki zakażeń wewnątrzszpitalnych. Udział w ankiecie był anonimowy i dobrowolny.

Wyniki: Po sprawdzeniu i przeanalizowaniu wszystkich zebranych kwestionariuszy ankiety wyniki prezentowały się następująco: większość respondentek miała wiedzę na poziomie dostatecznym (9-11 pkt.)- 60 (57,1%) kobiet. Wiedzę dobrą (12-14 pkt.) miało 25 (23,8%) badanych, natomiast bardzo dobrą (15-16 pkt.)- 6 (5,7%) pielęgniarek. Pozostałe ankietowane miały wiedzę niedostateczną (0-8 pkt.)- 14 (13,3%) kobiet.

Wnioski: Większość pielęgniarek miała dostateczną wiedzę na temat postępowania ograniczającego występowanie zakażeń wewnątrzszpitalnych. Wykształcenie pielęgniarek Głogowskiego Szpitala Powiatowego nie miało wpływu na poziom wiedzy na temat profilaktyki zakażeń wewnątrzszpitalnych. Miejsce wykonywanej pracy przez pielęgniarki ani staż pracy nie miały wpływu na poziom ich wiedzy odnośnie profilaktyki zakażeń szpitalnych. Wiedza na temat zasad postępowania aseptycznego i antyseptycznego w procedurach medycznych była nieco ponad przeciętna. Pielęgniarki, które oceniły swoją wiedzę na poziomie wystarczającym posiadały istotnie większą wiedzę niż pielęgniarki, które oceniły swoją wiedzę na poziomie dość dobrym.

Słowa kluczowe: wiedza, personel pielęgniarski, profilaktyka, zakażenia szpitalne

Ocena poziomu wiedzy mieszkańców województwa dolnośląskiego na temat zasad udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej

Sandra Horbanowicz, Mariusz Stachowiak

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 121

Wstęp: Pierwsza pomoc to zespół czynności mających na celu ratowanie życia ludzkiego. Odpowiednia wiedza jest elementem, który może uratować ludzkie życie. Pierwsza pomoc to obowiązek moralny ale także prawny.

Cel pracy: Celem pracy jest ukazanie podstawowych zagadnień dotyczących pierwszej pomocy i postępowania przedmedycznego oraz ocena wiedzy mieszkańców województwa dolnośląskiego na temat zasad udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

Material i metody badawcze: W badaniu zastosowano metodę sondażu diagnostycznego, techniką ankietowania przy wykorzystaniu narzędzia własnego autorstwa. Autorski kwestionariusz ankiety składał się z 25 pytań. Badania przeprowadzono wśród 110 mieszkańców województwa dolnośląskiego. Kobiety stanowiły 53,64%, a mężczyźni – 46,36%. Większość badanych osób legitymowało się wykształceniem średnim – 46,36%, Wykształcenie podstawowe cechuje jedynie 3,64% badanych a wykształcenie zawodowe – 20,91%. Wyższe wykształcenie to 29,09% badanych.

Wyniki: W badaniu przyjęto jeden próg punktowy, który wynosi 12 punktów (75% poprawnych odpowiedzi). Uzyskując 75% poprawnych odpowiedzi badany wykazuje się dostateczną wiedzą, poniżej 75% badany ma niedostateczną wiedzę z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. 27,27 % badanych wykazało się niedostateczną wiedzą z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej. 72,73 % badanych wykazało się wiedzą dostateczną oraz 15,71 % badanych uzyskało maksymalną ilość punktów.

Wnioski: Mieszkańcy Dolnego Śląska wykazują się dostateczną wiedzą z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. Hipoteza główna zatem zostaje odrzucona. Na gruncie zgromadzonych danych widać, że zagadnienia związane z niesieniem pomocy podczas nagłych wypadków są wśród badanych ogólnie znane i w większości przypadków potrafiliby zareagować w sposób prawidłowy.

Słowa kluczowe: Pierwsza pomoc, Reanimacja, Zespół Ratownictwa Medycznego, Pomoc przedmedyczna

Sposoby radzenia sobie ze stresem wśród pielęgniarek pracujących na oddziałach internistycznych

Martyna Sadowska, Marta Gawlik

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 122

Wstęp: Stres jest nieodzownym elementem w pracy każdej pielęgniarki czy pielęgniarza. Na co dzień personel medyczny spotyka się z licznymi stresorami, które mogą wywoływać w ich organizmach szereg zmian. Dlatego ważne jest, aby odpowiednio stosować strategie radzenia sobie ze stresem, ponieważ długotrwały stres może mieć niekorzystne skutki dla organizmu.

Cel pracy: Celem ogólnym badania było rozpoznanie sposobów radzenia sobie ze stresem pielęgniarek pracujących na oddziałach internistycznych.

Material i metody badawcze: Badaniem objęto 104 pielęgniarki i pielęgniarzy pracujących na oddziałach internistycznych. Zastosowano metodę sondażu diagnostycznego, wykorzystując przy tym technikę ankietowania. Narzędzia badawcze stanowiły kwestionariusz standaryzowany, jakim jest Inwentarz do Pomiaru Radzenia Sobie ze Stresem Mini-COPE oraz kwestionariusz ankiety własnego autorstwa składający się z 23 pytań, które dotyczyły m.in. danych socjodemograficznych, objawów oraz przyczyn stresu wśród pielęgniarek.

Wyniki i wnioski: W przeanalizowanym materiale badawczym dostrzeżono, że aż 34,60% ankietowanych określiło swój poziom radzenia sobie ze stresem jako wysoki, jednak 19,20% badanych odpowiedziało, że stres związany z pracą pomimo stosowanych strategii radzenia sobie zdecydowanie wpływa na ich życie prywatne, a 37,50% odpowiedziało, że raczej wpływa. Wykazano istotny statystycznie wpływ wieku na nasilenie stresu wśród pielęgniarek ($p=0,022$) oraz istotny statystycznie wpływ nadmiernego przeciążenia fizycznego na nasilenie stresu.

Wśród pielęgniarek występuje wysokie nasilenie stresu. Mężczyźni, którzy stanowią mniej liczną grupę badanych istotnie statystycznie lepiej określają swoje umiejętności radzenia sobie ze stresem. Wiek wpływa istotnie na odczuwanie stresu przez personel pielęgniarski, nie wpływa na niego wykształcenie oraz stan cywilny i staż pracy.

Słowa kluczowe: Stres, radzenie sobie ze stresem, pielęgniarka, stres zawodowy

Ocena sposobu odżywiania seniorów mieszkających w powiecie żagańskim

Jolanta Romanowska, Wiesław Zielonka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 123

Wstęp: Proces starzenia pociąga za sobą zmiany fizjologiczne, genetycznie zaprogramowane. Na skutek procesu starzenia pogłębia się ryzyko zachorowań związanych z procesem inwolucyjnym, postępującym, który można opóźnić stosując leczenie dietetyczne. Optymalnie i indywidualnie dobrana dieta zapobiega zmianom patologicznym w organizmie.

Cel pracy: Określenie sposobu odżywiania osób starszych mieszkających w powiecie żagańskim.

Material i metody badawcze: Przeprowadzono kwestionariusz ankietowy własnego autorstwa który posłużył jako narzędzie badawcze, techniką badawczą była ankieta. Posłużono się metodą sondażu diagnostycznego. Przeanalizowano preferencje żywieniowe 105 osób mieszkających w miastach i na wsi w powiecie żagańskim. Fundamentem oceny sposobu żywienia były pytania umieszczone w ankiecie i odnoszące się do ilości, częstotliwości, regularności przyjmowanych produktów, sposobu ich przygotowania, ilości wypijanej wody i napoi słodzonych. W ankiecie znalazły się również pytania o dane socjo-ekonomiczne, takie jak wiek, płeć, miejsce zamieszkania i wykształcenie.

Wyniki: Wiedza seniorów powiatu żagańskiego dotycząca sposobu żywienia kształtuje się na poziomie niedostatecznym. Czynniki demograficzno-społeczne takie jak wiek, miejsce zamieszkania i poziom wykształcenia nie mają wpływu na posiadaną wiedzę dotyczącą odżywiania. Jedynie płeć różnicuje sposób odżywiania seniorów. Najczęstszym źródłem wiedzy na ten temat wśród ankietowanych ludzi starszych jest telewizja. W świetle przeprowadzonych badań ludzie starsi nie posiadają poprawnych nawyków żywieniowych.

Wnioski: Potwierdzona została hipoteza, że płeć różnicuje sposób żywienia seniorów objętych badaniem. Nie wykazano istotnych różnic dotyczących sposobu odżywiania między seniorami mieszkającymi w środowisku miejskim i na wsi. Brak odpowiedniej wiedzy, niekorzystne nawyki żywieniowe i przyzwyczajenia odnośnie prawidłowego odżywiania są przyczyną błędów dietetycznych. Należałoby dokładnie przeanalizować i mieć na względzie status socjo-ekonomiczny i wielochorobowość występującą w tym wieku. Edukacja żywieniowa na temat zasad prawidłowego odżywiania powinna obowiązkowo obejmować osoby starsze.

Słowa kluczowe: senior, ludzie starsi, odżywianie, żywienie.

Ocena poziomu wiedzy personelu pielęgniarskiego pracującego na oddziałach internistycznych w zakresie profilaktyki i leczenia zmian odleżynowych

Natalia Rutkowska, Marta Gawlik

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 124

Wstęp: Odleżyny to powszechny problem zdrowotny XXI wieku. Dotyka najczęściej osób starszych, długotrwale unieruchomionych, obciążonych innymi chorobami przewlekłymi. Są często spotykanym zjawiskiem na oddziałach o charakterze internistycznym i stanowią poważne wyzwanie dla całego zespołu terapeutycznego. Wiedza, doświadczenie i zaangażowanie personelu pielęgniarskiego to kluczowe elementy, mające wpływ na profilaktykę i leczenie pacjentów dotkniętych raną odleżynową.

Cel pracy: Celem niniejszej pracy jest ocena wiedzy personelu pielęgniarskiego pracującego na oddziałach internistycznych w zakresie profilaktyki i leczenia zmian odleżynowych.

Material i metody badawcze: Badanie przeprowadzono wśród 110 osób pracujących na oddziałach o profilu internistycznym. Posłużono się metodą sondażu diagnostycznego, narzędziem badawczym była ankieta własnego autorstwa, składająca się z 31 pytań.

Wyniki i wnioski: Przeprowadzone badania wskazują, że poziom wiedzy personelu pielęgniarskiego pracującego na oddziałach internistycznych można ocenić jako średni. Personel pielęgniarski wykazuje się większą wiedzą w zakresie leczenia ran (wysoki wynik w tym zakresie uzyskało 56,2% respondentów) aniżeli w zakresie profilaktyki (wysoki wynik w tym zakresie uzyskało 34,3% respondentów). Staż pracy i doświadczenie zawodowe miały istotnie statystycznie wpływ na poziom prezentowanej wiedzy (z rozgraniczeniem na profilaktykę i leczenie).

Istnieje korelacja pomiędzy stażem pracy, doświadczeniem zawodowym, kwalifikacjami zawodowymi personelu pielęgniarskiego a poziomem prezentowanej wiedzy. Konieczne jest doskonalenie nabytych umiejętności i uaktualnianie wiedzy w zakresie zarówno profilaktyki jak i leczenia zmian odleżynowych.

Słowa kluczowe: odleżyna, profilaktyka, leczenie, poziom wiedzy

Znajomość zasad pielęgnacji stomii jelitowej pacjentów leczonych z powodu raka jelita grubego

Małgorzata Romanowicz, Wiesław Zielonka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 125-126

Wstęp: W Polsce wzrasta zachorowalność na choroby nowotworowe. Rak jelita grubego jest jednym z najczęściej występujących nowotworów zarówno u kobiet, jak i u mężczyzn. Jedną z metod leczenia jest leczenie operacyjne, które wiąże się często z koniecznością wyłonienia stomii jelitowej. Przystosowanie się do nowej sytuacji zdrowotnej jest dla pacjenta traumatycznym przeżyciem. Edukacja pacjenta i okazanie wsparcia stanowi wyzwanie dla personelu medycznego. Ma na celu motywowanie pacjenta do podejmowania działań wpływających na utrzymanie jakości życia oraz nabycie umiejętności właściwej pielęgnacji stomii i radzenia sobie z ograniczeniami. Skuteczność edukacji przekłada się na stopień przystosowania się pacjenta do życia ze stomią.

Cel pracy: Przedstawienie znajomości zasad pielęgnacji stomii jelitowej pacjentów z wyłonioną stomią w przebiegu raka jelita grubego.

Material i metody badawcze: Do badania zastosowano kwestionariusz autorskiej ankiety zawierający 23 pytania, opracowany wyłącznie na potrzeby pracy. Ankieta była anonimowa, skierowana do pacjentów Dolnośląskiego Centrum Onkologii, Pulmonologii i Hematologii (DCOPiH), u których wyłoniono stomię z powodu raka jelita grubego. Wyniki ankiet opracowano statystycznie metodą testu chi kwadrat, a następnie poddano metodzie analizy i krytyki piśmiennictwa. Badanie ankietowe zostało przeprowadzone wśród pacjentów DCOPiH w okresie od 01.03.2022r. do 20.05.2022r.. Kryterium włączenia do badania było leczenie chirurgiczne raka jelita grubego z wytworzeniem stomii jelitowej. Badanie ankietowe przeprowadzono za zgodą dyrektora podmiotu leczniczego. W badaniu uczestniczyło 100 pacjentów.

Wyniki: Zbadano istotną statystycznie zależność pomiędzy stopniem efektywnego radzenia sobie ze stomią a płcią, wykształceniem, posiadaniem wsparcia rodziny, stosowaniem się do zaleceń dietetycznych, najtrudniejszymi do zmiany przyzwyczajeniami, źródłami czerpania wiedzy o produktach stomijnych, aktywnością zawodową i korzystaniem z poradni stomijnej. Wykazano, że istnieje zależność pomiędzy sposobem radzenia sobie ze stomią w odniesieniu do stosowania się do zaleceń dietetycznych, najtrudniejszych do zmiany przyzwyczajeniami korzystaniem z usług poradni stomijnych. Pozostałe zmienne nie potwierdziły istnienia zależności.

Wnioski: Sposób radzenia sobie ze stomią jelitową nie zależy od płci, wykształcenia, otrzymanego wsparcia oraz aktywności zawodowej. Stosowanie się do zaleceń dietetycznych wpływa na efektywność radzenia sobie ze stomią

jelitową. Pokonywanie trudności z wprowadzaniem zmian w życiu zależy od stopnia efektywności radzenia sobie ze stomią. Osoby najmniej efektywnie radzące sobie ze stomią najtrudniej wprowadzały zmiany wyglądu, najmniej trudności sprawiały im zmiany przyzwyczajzeń w życiu zawodowym i aktywności fizycznej. Osoby przeciętnie efektywnie radzące sobie ze stomią rzadziej od pozostałych miały trudności z wprowadzeniem zaleceń dietetycznych, natomiast respondenci najlepiej efektywnie radzący ze stomią najczęściej wskazali na trudności zmiany w życiu towarzyskim i aktywności fizycznej. Źródła wiedzy o produktach stomijnych były niezależne od stopnia efektywności radzenia sobie ze stomią. Osoby korzystające z usług poradni stomijnej znacząco efektywniej radziły sobie z pielęgnacją stomii. Znajomość zasad pielęgnacji stomii nie koreluje ze stopniem efektywności radzenia sobie ze stomią.

Słowa kluczowe: stomia jelitowa, edukacja, wsparcie, pielęgnacja

Wpływ endoprotezoplastyki stawu biodrowego na powrót pacjenta do aktywności życia codziennego

Małgorzata Krawczyk, Wiesław Zielonka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 127

Wstęp: Endoprotezoplastyka stawu biodrowego, to operacja, która nie tylko poprawia funkcjonowanie stawu biodrowego, ale wpływa korzystnie na całe dalsze życie pacjenta. Pacjenci poddający się tego typu zabiegowi borykają się z dokuczliwym bólem, nieprzespanymi nocami, często zdani na pomoc osoby drugiej i porzucający pracę z powodu niemożności poruszania się. Wycofują się z życia towarzyskiego i zawodowego, a dalszy postęp choroby ma negatywny wpływ także na psychikę pacjenta.

Cel pracy: Celem pracy jest nakreślenie procesu aktywności po operacji endoprotezoplastycznej stawu biodrowego oraz pogłębienie wiedzy na temat endoprotezoplastyki biodra.

Material i metody badawcze: Badania przeprowadzono pośród osób po przebytej operacji endoprotezoplastyki stawu biodrowego w okresie od stycznia do końca marca 2022 roku. Zastosowano metodę sondażu diagnostycznego, a techniką badawczą było ankietowanie, do którego to utworzono ankietę własnego autorstwa.

Wyniki: Przeprowadzone badania obrazują wpływ przeprowadzonej operacji na funkcjonowanie pacjenta w płaszczyźnie życia rodzinnego, społecznego i zawodowego. Wykazany stan sprawności fizycznej odzwierciedla wpływ na kontynuowanie pracy zawodowej, co w konsekwencji przekłada się na całe dalsze życie pacjenta, zachowując, jakość życia na subiektywnie właściwym poziomie.

Wnioski: Na powrót do aktywności życia codziennego po operacji endoprotezoplastycznej biodra ma wpływ zastosowana po operacji rehabilitacja. Bardzo duże znaczenie można przypisać samodyscyplinie pacjentów, którzy przez swoją determinację systematycznie i samodzielnie powtarzają zalecane ćwiczenia w domu, co przekłada się na sprawność fizyczną i powrót do pracy zawodowej. Jakość życia po operacji nie jest zależna od płci, a raczej od zmiennych demograficznych jak wiek chorego czy czas po przebytej operacji. Istotny jest też rodzaj wykonywanej pracy- osoby pracujące fizycznie rzadziej wracają do wykonywanego zawodu z przed operacji. W większości przypadków pacjenci wyrażają zadowolenie ze swego funkcjonowania i w razie konieczności deklarują chęć zoperowania drugiego stawu biodrowego.

Słowa kluczowe: endoprotezoplastyka stawu biodrowego, wpływ protezoplastyki biodra na funkcjonowanie, wiedza o protezoplastyce biodra.

Ocena poziomu wiedzy pacjentów dotycząca czynników wpływających na powstawanie kamicy nerkowej

Aleksandra Krucka, Marta Gawlik

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 128

Wstęp: Kamica nerkowa uznawana jest za chorobę cywilizacyjną i stanowi poważny problem zdrowotny na całym świecie. Jednakże epidemiologia kamicy charakteryzuje się znaczną zmiennością i zależna jest od wielu czynników, zarówno endogennych, jak środowiskowych. Istotnym elementem przy przeciwdziałaniu tej choroby jest zwiększenie świadomości osób na czynniki wpływające na rozwój kamicy nerkowej. Nadal często popełnianym błędem jest niska dobowa podaż płynów czy też nadużywanie soli.

Cel pracy: Celem pracy było zbadanie poziomu wiedzy pacjentów na temat czynników wpływających na powstawanie kamicy nerkowej. Badania zostały przeprowadzone Centrum Medycznego Aldemed w Zielonej Górze.

Material i metody badawcze: Badaniem objęto 100 pełnoletnich osób u których zdiagnozowano kamicy nerkową. Zastosowano metodę sondażu diagnostycznego z wykorzystaniem techniki ankiety oraz narzędzia badawczego kwestionariusza ankiety. Autorski kwestionariusz ankiety składał się z 33 pytań i był narzędziem badawczym niniejszej pracy. Pytania odnosiły się do znajomości czynników ryzyka, działań profilaktycznych, metod zdobywania wiedzy. Analizę statystyczną dokonano w oparciu o zebrany materiał badawczy. Weryfikacji prawidłowości postawionych hipotez sprawdzono testem chi kwadrat.

Wyniki: W analizowanym materiale badawczym zaobserwowano, że blisko ¼ badanych nie zna przyczyn powstawania tej choroby, a tylko 31% za przyczynę tego stanu uznało spożywanie dużej ilości soli, jedzenie produktów kiszonych, czy szczawiu. Ankietowani również błędnie wskazywali, iż kamica nerkowa nie jest chorobą dziedziczną. Poziom wiedzy ankietowanych na temat przyczyn powstawania kamicy nerkowej nie był statystycznie zależy od płci ($p = 0,001$). Poziom wiedzy ankietowanych był statystycznie zależy od wykształcenia ($p = 0,005$).

Wnioski: Ankietowani nie znali prawidłowych odpowiedzi na temat przyczyn powstawania kamicy nerkowej czy też chorób mających wpływ na rozwój tej przypadłości. Badani także popełniają błędy w zakresie sposobu żywienia, albowiem mimo zdiagnozowanej kamicy nerkowej spożywają produkty niedopuszczalne przy tej chorobie czy też stosują niewłaściwą dietę (np. wysokobiałkową).

Słowa kluczowe: kamica układu moczowego, prewencja, leczenie.

Ocena poziomu wiedzy personelu pielęgniarskiego na temat powikłań pooperacyjnych po usunięciu pęcherzyka żółciowego

Agnieszka Januszevska, Mariusz Stachowiak

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 129

Wstęp: Zapalenie pęcherzyka żółciowego jest stanem zapalnym do którego dochodzi najczęściej przez nieleczoną kamicy żółciową. Zasadniczym leczeniem tego schorzenia jest zabieg operacyjny, jakim jest cholecystektomia. Występują dwie metody operacyjne stosowane podczas usuwania pęcherzyka żółciowego: klasyczna i laparoskopowa. Obecnie laparoscopia jest rutynowo stosowana ze względu na szybką rekonwalescencje pacjenta i zminimalizowany ból po zabiegu. Obydwie techniki niosą za sobą ryzyko powikłań. W pierwszej części przedstawiono podstawy kliniczne choroby. Etiologię, objawy, czynniki ryzyka zachorowania, diagnostykę, sposoby leczenia i powikłania.

Cel pracy: Celem pracy była ocena wiedzy personelu pielęgniarskiego na temat powikłań pooperacyjnych po usunięciu pęcherzyka żółciowego.

Materiał i metody badawcze: Narzędziem badawczym był kwestionariusz ankiety własnej. Badaną grupę stanowił personel pielęgniarski w Szpitalu Powiatowym w Głogowie. W badaniu wzięło udział 106 osób, z czego 96 stanowiły kobiety, a 10 mężczyźni. Udział w ankiecie był dobrowolny i anonimowy. Odpowiedzi respondentów przedstawiono na tabelkach i graficznych wykresach słupkowych.

Wyniki: Nieco połowa respondentów miała niski poziom wiedzy – 56 (52%) osób. Dobry poziom wiedzy miało 40 (37%) badanych, a wysoki poziom wiedzy – 9 (8%) badanych. Natomiast jeden ankietowany nie miał wiedzy.

Wnioski: Średnia poziomu wiedzy personelu pielęgniarskiego w głogowskim szpitalu kształtuje się na poziomie przeciętnym. Wyższe wykształcenie pielęgniarek nie miało wpływu na zwiększenie wiedzy na temat powikłań pooperacyjnych po cholecystektomii. Poziom wiedzy personelu pielęgniarskiego pracującego na oddziałach zabiegowych jest większy, od pielęgniarek pracujących na oddziałach zachowawczych. Poziom wiedzy personelu pielęgniarskiego z wieloletnim stażem pracy jest większy od personelu pracującego krócej niż 5 lat. Internet stanowi główne źródło wiedzy dla pielęgniarek na temat powikłań po usunięciu pęcherzyka żółciowego.

Słowa kluczowe: Personel pielęgniarski, Cholecystektomia, Wiedza Powikłania

Jakość życia kobiet z endometriozą

Ewelina Madej, Lucyna Sochocka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 130

Wstęp: Endometrioza to choroba przewlekła, która dotyka 10-15% kobiet w wieku rozrodczym na całym świecie. W wyniku przewlekłej reakcji zapalnej i naciekania endometrium na struktury anatomiczne endometrioza może powodować bolesne miesiączkowanie, dyspareunię, dyschezję, bolesne oddawanie moczu i przewlekły ból miednicy. Ponadto endometrioza wpływa negatywnie na zdrowie psychiczne powodując depresję, a także na życie seksualne i relacje społeczne. Zatem objawy związane z endometriozą kontrolują życie kobiet, wpływając negatywnie na jakość ich życia.

Cel pracy: Celem pracy była ocena jakości życia kobiet z endometriozą.

Materiał i metody badawcze: W badaniach wykorzystano metodę sondażu diagnostycznego z techniką ankietowania. Zastosowano kwestionariusz ankiety, skalę wzrokowo - analogową VAS, skróconą wersję ankiety oceniającą jakość życia - WHOQoL Bref, Skalę Depresji Becka oraz Skalę Akceptacji Choroby AIS. W badaniach brało udział 126 kobiet.

Wyniki: Wykazano, że endometrioza w znacznym stopniu obniża jakość życia kobiet we wszystkich sferach życia; w największym stopniu obniża jakość życia w sferze fizycznej. Stwierdzono, że wraz ze stopniem zaawansowania choroby obniża się jakość życia kobiet. Wykazano, że czynnikami determinującymi w największym stopniu jakość życia kobiet z endometriozą są: ból, czas trwania choroby, problemy z zajściem w ciążę, depresja oraz stopień akceptacji choroby. Zaobserwowano, że kobiety z endometriozą często doświadczają depresji, która pogarsza ich jakość życia. Stwierdzono, że kobiety nie akceptują swojej choroby, a stopień akceptacji choroby koreluje z oceną jakości życia.

Wnioski: Uzyskane wyniki pozwalają sądzić, że endometrioza obniża jakość życia kobiet, co jest głównie spowodowane bólem, czasem trwania choroby, problemami z zajściem w ciążę, depresją oraz stopniem akceptacji choroby.

Słowa kluczowe: Endometrioza, Jakość życia, Ból, Depresja

Czynniki determinujące poziom życia pacjentów z zespołem jelita drażliwego

Kamila Cudecka, Wiesław Zielonka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2021; 1 (25): 136

Wstęp: Zespół jelita drażliwego jest coraz częściej występującą chorobą układu pokarmowego. Osoby chore ze względu na objawy oraz ograniczenia wynikające z choroby są narażone na obniżenie jakości życia.

Cel pracy: Określenie czynników determinujących jakość życia pacjentów z zespołem jelita drażliwego.

Material i metody badawcze: W badaniu wzięło udział 100 osób ze zdiagnozowanym zespołem jelita drażliwego, w tym 76% (76) kobiet i 24% (24) mężczyzn. Metodą wykorzystaną w badaniu był sondaż diagnostyczny wykonany techniką ankietowania przy zastosowaniu kwestionariuszy. Wykorzystano ankietę własnego autorstwa, składająca się z 32 pytań zamkniętych, dotyczących danych socjodemograficznych, stosowania diety low - FODMAP, aktualnie występujących objawów, stosowanego leczenia a także stanu psychicznego chorych.

Wyniki i wnioski: Analiza badań wykazała: Czynniki determinującymi jakość życia w zespole jelita drażliwego są: wiek, wykształcenie, odczuwane samopoczucie, występujące objawy, stosowane leczenie, Na jakość życia w zespole jelita drażliwego nie wpływa; płeć, określony typ zespołu jelita drażliwego.

Osoby chorujące na IBS są narażone na obniżenie jakości życia w domenach: fizycznej, psychicznej, społecznej i środowiskowej. Przyczyniają się do tego: ograniczenia związane z chorobą i jej przewlekły charakter, występowanie nieprzyjemnych objawów choroby. Istotne jest, aby w opiece nad chorymi z zespołem jelita drażliwego, oprócz farmakoterapii i edukacji przystosowującej chorego do codziennego zmagania z chorobą, zwrócić uwagę na stan psychiczny chorych.

Słowa kluczowe: Zespół jelita drażliwego, jakość życia, dieta low- FODMAP.

Czynniki wpływające na dolegliwości bólowe głowy i kręgosłupa oraz sposoby radzenia sobie z nim wśród czynnie pracujących pielęgniarek i pielęgniarzy

Sandra Wołek, Marta Gawlik

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 132

Wstęp: Dolegliwości bólowe głowy i kręgosłupa są powszechnym zjawiskiem w pracy zespołów pielęgniarskich. Poznanie czynników ich wywołujących ma znaczenie dla poprawy warunków i organizacji pracy pielęgniarki. Analiza sposobów radzenia sobie z bólem głowy i kręgosłupa ma znaczenie dla poznania najczęstszych metod walki z bólem głowy i kręgosłupa wśród pielęgniarek/pielęgniarzy.

Cel pracy: Określenie czynników wpływających na dolegliwości bólowe głowy i kręgosłupa oraz określenie sposobów radzenia sobie z nim wśród czynnie pracujących pielęgniarek i pielęgniarzy.

Material i metody badawcze: Badania przeprowadzono w okresie od 21.02.2022 r. do 31.03. 2022r. w Szpitalu Uniwersyteckim imienia Karola Marcinkowskiego w Zielonej Górze, oraz w Wyższej Szkole Medycznej w Legnicy. Grupę badawczą stanowiło 103 pielęgniarek i pielęgniarzy czynnych zawodowo. W badaniu zastosowano metodę sondażu diagnostycznego, z wykorzystaniem narzędzi takich jak kwestionariusza ankiety własnego autorstwa oraz skala bólu NRS.

Wyniki: Badania wykazały min., że bóle kręgosłupa występują u 89,3% (92) respondentów, a bóle głowy u 77,7% (80). Ból kręgosłupa był oceniony średnio na 4,76 w skali NRS, natomiast ból głowy średnio punktowano na 4,32 w skali NRS. Większość respondentów 86,4% (89) uważa, że wykorzystują swoją siłę fizyczną w pracy, a 10,6% (11) osób było odmiennego zdania. Swoją pracę jako stresującą oceniło 64,1% (66) badanych, a 22,3% (23) nie odczuwa stresu w związku z wykonywanym zawodem pielęgniarki. Leki przeciwbólowe przyjmuje 62,1% (64) badanych, a 29,1% (30) nie zażywa wspomnianych leków. Badani, którzy byli pod opieką lekarza specjalisty są w grupie 39,4% (43) osób, najwięcej spośród nich było pacjentami poradni neurochirurgicznej, stanowili oni 11% (12) badanych.

Wnioski: Ból głowy i/lub kręgosłupa jest istotnym problemem w środowisku pielęgniarskim. Istnieją różne czynniki wpływające na występowanie dolegliwości bólowych głowy i/lub kręgosłupa. Pielęgniarki i pielęgniarze radzą sobie z dolegliwościami bólowymi przede wszystkim przyjmując leki przeciwbólowe.

Słowa kluczowe: ból głowy, ból kręgosłupa, praca zespołów pielęgniarskich

Opinie matek na temat karmienia piersią

Liliana Świtała, Elżbieta Grajczyk

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 133

Wstęp: Karmienie piersią uznaje się za naturalny oraz fizjologiczny sposób żywienia dzieci. Należy podkreślić, iż jest to najlepsza forma żywienia noworodków, niemowląt, a także małych dzieci. Karmienie naturalne pozwala zaspokoić wszelkie potrzeby żywieniowe, ponadto wpływa pozytywnie na odporność, wzrost, zdolności poznawcze oraz ogólne funkcjonowanie organizmu małego dziecka. Warto także dodać, że mleko matki to pokarm pierwszego wyboru dla dzieci zdrowych, a także dla dzieci chorych, jak również dla dzieci, które urodziły się o czasie, jak i tych, które przyszły na świat przed terminem.

Cel pracy: Celem niniejszej pracy jest przedstawienie istoty karmienia piersią jako pokarm pierwszego wyboru dla dzieci i poznanie opinii matek na temat karmienia naturalnego.

Materiał i metody badawcze: Badania przeprowadzono w Powiatowym Szpitalu w Złotoryi w oddziale neonatologicznym, w okresie od grudnia 2021 do kwietnia 2022 roku. W badaniu wzięły udział 103 kobiety po porodzie. Udział w badaniach był dobrowolny, zgoda wyrażona była ustnie. Materiał badawczy stanowiły wypełnione kwestionariusze ankiety własnego autorstwa.

Wyniki i wnioski: W wyniku przeprowadzonych statystycznie badań, analizowana zależność pomiędzy karmieniem naturalnym dziecka, a innymi powodami w dużej mierze nie potwierdziły się, nie występują istotne zależności między karmieniem piersią a powodami dla których kobiety karmią swoje dzieci piersią. Matki karmią swoje dzieci z różnych powodów, nie tylko z korzyści wynikających dla dziecka, w tym zdrowotnych, ale także ze względu na oszczędność – korzyści finansowe, więzi emocjonalne, poczucie bezpieczeństwa. Również należy wymienić korzyści wynikające dla samej matki – korzyści praktycznych.

Karmienie naturalne w opinii matek w większości ukazuje świadomość korzystnego wpływu na rozwój dziecka. Większość wypowiedzi jest pozytywna na temat karmienia naturalnego. Matki chętnie karmią swoje dzieci piersią, nie tylko ze względu na korzyści wynikające dla dziecka, ale również korzyści wynikające również dla siebie.

Słowa kluczowe: Karmienie piersią, opinie matek, mleko kobiece, laktacja

Czynniki wpływające na deficyt wiedzy na temat późnych powikłań wśród pacjentów z rozpoznana cukrzycą typu 2

Anna Walczak – Marczyk, Marta Gawlik

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 134-135

Wstęp: Cukrzyca typu 2 jest chorobą, w której głównym czynnikiem patogenetycznym jest podwyższony poziom glukozy w surowicy krwi. Jej naturalny przebieg obejmuje stan przedcukrzycowy (insulinooporność), okres jawnej cukrzycy oraz okres powikłań. Powikłania choroby dotyczą wszystkich narządów, ale dla lepszego zrozumienia choroby grupuje się je w zespoły powikłań mikronaczyniowych (retinopatia, nefropatia, neuropatia) oraz makronaczyniowych (choroby sercowo-naczyniowe z chorobą niedokrwioną serca, zawałem serca, miażdżycą tętnic kończyn dolnych, udarem mózgu).

Dla opóźnienia wystąpienia powikłań tej choroby istotnym jest dążenie do prawie-normoglikemii, do osiągnięcia prawidłowych wyników gospodarki lipidowej oraz normalizacji ciśnienia tętniczego.

Cel pracy: Przeprowadzone badanie miało na celu rozpoznanie czynników wpływających na późne powikłania cukrzycy.

Zostały wskazane potencjalne źródła wiedzy, przebadano zachowania zdrowotne pacjentów oraz ich aktualną wiedzę na temat cukrzycy typu 2 i jej powikłań. Określono systematyczność wizyt kontrolnych u diabetologa. Przedstawiono zależność pomiędzy regularną kontrolą parametrów krytycznych w cukrzycy (poziom glukozy, poziom cholesterolu, wysokość ciśnienia tętniczego krwi), a zapobieganiem późnym powikłaniom cukrzycy. Przedstawiono programy profilaktyczne w Polsce i na świecie.

Materiał i metody badawcze: Badaniem objęto dorosłych chorych z rozpoznana cukrzycą typu 2. Zastosowano metodę sondażu diagnostycznego z wykorzystaniem autorskiego kwestionariusza ankiety.

Dokonano analizy statystycznej zebranego materiału badawczego, hipotezy badawcze zweryfikowano poprzez zastosowanie testów chi kwadrat niezależności oraz analizę korelacji rho Spearmana.

Z uwagi na nieweryfikowalność dwóch hipotez dokonano analizy rozkładu wyników.

Wyniki i wnioski: Na podstawie przeprowadzonych analiz badań stwierdzono, że ponad połowa respondentów była edukowana w temacie leczenia i ewentualnych powikłań cukrzycy. Do odpowiedzialności za swój stan zdrowia poczuwała się zdecydowana większość badanych. Rodziny około połowy badanych osób posiadały wiedzę na temat cukrzycy. Sami badani czerpali wiedzę na temat swojej choroby głównie z publikacji naukowych i popularnonaukowych, od lekarza pierwszego kontaktu oraz od lekarza diabetologa. Respondenci

najczęściej samodzielnie poszukiwali informacji o późnych powikłaniach cukrzycy korzystając z internetu i czytając broszury. Podejmowane działania istotnie zwiększały wiedzę na temat powikłań. Respondenci stosowali samokontrolę poziomu glukozy, cholesterolu i ciśnienia tętniczego w sposób niezgodny z ogólnie przyjętymi zaleceniami. Częstotliwość kontrolnych wizyt u diabetologa była wystarczająca.

W badaniu stwierdzono, że respondenci, w przeważającej ich liczbie, posiadają wysoki poziom wiedzy na temat powikłań cukrzycy typu 2. Subiektywnie oceniają potrzebę częstości kontrolowania krytycznych parametrów w cukrzycy. Wykazano, że badani z wyższym stopniem wykształcenia lepiej oceniają stan swojej wiedzy na temat powikłań cukrzycy. Wykazano brak zależności pomiędzy poziomem oceny wiedzy własnej a odpowiedzialnością za swoje zdrowie. Wykazano, że na poziom wiedzy o cukrzycy i jej powikłaniach nie wpływają dane socjodemograficzne respondentów (płeć, stan cywilny i miejsce zamieszkania).

Słowa kluczowe: Czynniki wpływające na deficyt wiedzy, cukrzyca typu 2, powikłania.

Czynniki wpływające na poziom wiedzy rodziców na temat szczepień obowiązkowych i zalecanych u dzieci do 18 roku życia

Ewa Zawadzka, Marta Gawlik

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 136

Wstęp: Szczepienia ochronne są najskuteczniejszą metodą zwalczania chorób zakaźnych. Ich realizacja zgodnie z kalendarzem szczepień jest bardzo ważną sprawą nie tylko jednostki, ale również całego społeczeństwa. Zagrożeniem są nasilające się w ostatnich latach działania ruchów antyszczepionkowych, które doprowadziły do pogorszenia stanu uodpornienia populacji przeciw niektórym chorobom zakaźnym.

Cel pracy: Celem pracy było określenie czynników o największym wpływie dla poziomu wiedzy rodziców na temat szczepień obowiązkowych i zalecanych u dzieci do 18 roku życia.

Material i metody badawcze: Badaniem objęto grupę 120 rodziców dzieci do 18 roku życia. Badanie przeprowadzono metodą sondażu diagnostycznego z wykorzystaniem anonimowego kwestionariusza ankiety.

Wyniki i wnioski: Zdecydowana większość rodziców jest przekonana o potrzebie wykonywania szczepień ochronnych u dzieci. Rodzice najczęściej kształtują swoje opinie na ten temat na podstawie rozmów z lekarzami i pielęgniarkami lub szukają informacji w literaturze naukowej, uznając je za najbardziej wiarygodne. Istotny wpływ na poziom wiedzy w zakresie szczepień ma wykształcenie rodziców.

W analizowanym materiale badawczym zaobserwowano, że pacjenci nie wykazują istotnie statystycznie wpływu pozyskiwania informacji z internetu na poziom wiedzy a także korzystania z doświadczenia innych rodziców na wybór dodatkowych, płatnych szczepień oraz szczepionek wieloskładnikowych. Rodzice chętniej czerpią wiedzę na temat szczepień od lekarza pediatry niż dostępnej literatury naukowej.

Słowa kluczowe: Wiedza, szczepienia, rodzice

Ocena jakości życia pacjentów po zabiegach torakochirurgicznych

Marzena Tomasik, Marta Gawlik

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 137

Wstęp: Torakochirurgia specjalizuje się w diagnostyce i leczeniu chorób występujących w obrębie klatki piersiowej. Najczęstsze choroby torakochirurgiczne to schorzenia płuc, opłucnej i przepony. Chorzy pacjenci, często posiadają również urazy klatki piersiowej. Wśród chorób torakochirurgicznych występuje też nowotwór płuc. Istotnym elementem w procesie leczenia jest wczesne wykrycie choroby oraz zastosowanie właściwego sposobu leczenia i rehabilitacji. Dzięki temu możliwy jest powrót do zdrowia i sprawności.

Cel pracy: Celem ogólnym przeprowadzonych badań była ocena jakości życia pacjentów, po zabiegach torakochirurgicznych. Badania zostały przeprowadzone drogą internetową.

Materiał i metody badawcze: Badaniem objęto 100 pełnoletnich osób, u których zdiagnozowano chorobę torakochirurgiczną. Zastosowano metodę sondażu diagnostycznego z wykorzystaniem techniki ankiety oraz narzędzia badawczego kwestionariusza ankiety. Kwestionariusz ankiety składał się z 28 pytań. Pytania określały ocenę jakości życia pacjenta po zabiegach torakochirurgicznych w czterech podstawowych dziedzinach życia: fizycznej, psychologicznej, relacji społecznych i środowiska. Analizę statystyczną dokonano w oparciu o zebrany materiał badawczy.

Wnioski: Jakość życia ankietowanych po przebytej chorobie torakochirurgicznej zmieniła się częściowo. Zmiany zostały wprowadzone głównie w obrębie diety i stylu życia. Dodatkowo część ankietowanych zauważyła problemy z koncentracją i myśleniem, a także występowanie częściej niż przed chorobą melancholijnych dni i obniżonego nastroju.

Słowa kluczowe: torakochirurgia, pacjent, lekarz, szpital, leczenie, jakość życia.

Ocena poziomu wiedzy pacjentów na temat przewlekłej obturacyjnej choroby płuc w Oddziale Pulmonologii

Kinga Przybyło, Mariusz Stachowiak

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 138

Wstęp: Dane epidemiologiczne wskazują, że POChP to jedno z najczęstszych schorzeń układu oddechowego, jakie rozpatrywane jest w kontekście cywilizacyjnej choroby XXI wieku. Jej wyznacznikiem jest utrwalone ograniczenie przepływu powietrza przez dolne drogi oddechowe, które na ogół ma tendencję postępującą i wiąże się z nadmierną zapalną reakcją w oskrzelach oraz płucach. Główne objawy schorzenia to: duszność, uczucie ucisku w klatce piersiowej, odkrztuszanie wydzieliny, bądź częste występowanie infekcji płucnych.

Cel pracy: Celem badań było określenie wiedzy pacjentów na temat POChP.

Material i metody badawcze: Do badań został wykorzystany autorski kwestionariusz ankiety, stanowiący narzędzie badawcze. Badaniem zostali objęci pacjenci Oddziału Pulmonologii i osoby pozostające pod opieką lekarza pulmonologa w Poradni Pulmonologicznej Specjalistycznego Szpitala im. dra Alfreda Sokołowskiego w Wałbrzychu. Kwestionariusz zawierał łącznie 26 pytań. Badania trwały od dnia 20 stycznia do dnia 20 marca 2022 roku.

Wyniki: Wiedza większości badanych kształtuje się na poziomie dostatecznym oraz dobrym, jedynie co czwarty z nich wykazuje bardzo dobry poziom wiedzy. Poziom tej wiedzy jest uzależniony od wieku, wykształcenia oraz czasu trwania choroby. Ponadto osoby chorujące dłużej częściej od pozostałych swoją wiedzę oceniali bardzo dobrze bądź dobrze. Pacjenci stosują się również w większości do zaleceń lekarskich, bowiem w większości stawiają się na kontrolne wizyty lekarskie i pamiętają o regularnym stosowaniu leków.

Wnioski: Poziom wiedzy pacjentów jest determinowany różnymi czynnikami, wśród których najważniejszymi są wiek, wykształcenie oraz czas trwania choroby. Należy podkreślić ich świadomość w zakresie stosowania się do zaleceń lekarskich. Jednakże brak wiedzy ankietowanych na temat skuteczności szczepień (przeciw grypie, pneumokokom czy Covid 19) w przebiegu POChP jest bardzo istotna, dlatego powinno się ich poddać działaniom edukacyjnym w tym zakresie.

Słowa kluczowe: przewlekła obturacyjna choroba płuc (POChP). przyczyny i objawy leczenia POChP., profilaktyka i rehabilitacja w POChP., wiedza pacjentów

Jakość życia pacjentów po przebytych udarze niedokrwiennym mózgu

Marta Krzysiek, Mariusz Stachowiak

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 139

Wstęp: Udary naczyniowo-mózgowe są najczęściej występującymi schorzeniami neurologicznymi u osób dorosłych, które prowadzą do niepełnosprawności, inwalidztwa, a także śmierci. Cechują się nagłymi, ogniskowymi zaburzeniami czynności mózgu. Warunkiem jest utrzymywanie się objawów dłużej niż 24 godziny, albowiem mogą prowadzić one wcześniej do zgonu oraz nie mają innej przyczyny niż naczyniowa.

Cel pracy: Celem pracy była ocena jakości życia pacjentów po udarze niedokrwiennym mózgu.

Material i metody badawcze: Metodą wykorzystaną w pracy był sondaż diagnostyczny. Narzędziem badawczym był autorski kwestionariusz ankiety, zawierający 25 pytań. Ankieta przedstawiona pacjentom zawierała również 30-punktową wersję skali SIP (Stroke- Adapted 30-item Version of the Sickness Impact Profile, S.A.-SIP 30). Ankiety zostały rozesłane do 126 pacjentów, jednakże prawidłowo wypełnionych otrzymano 115 kwestionariuszy ankiety. Badaniami objęto pacjentów leczących się na Oddziale Neurologii i Oddziale Rehabilitacji Neurologicznej Specjalistycznego Szpitala im. dra Alfreda Sokołowskiego w Wałbrzychu oraz innych pacjentów po udarze.

Wyniki: Badania wykazały, że pacjenci po udarze niedokrwiennym mózgu najczęściej nie radzą sobie z poruszaniem się oraz komunikacją. Obie te sfery zostały najgorzej ocenione przez respondentów. Bardzo istotnym okazuje się, że badani mają wsparcie ze strony rodziny. Ponadto okazało się, że im dłuższy czas minął od udaru, tym badani wyrażali wyższą ocenę jakości swojego życia. Poza tym młodszy pacjenci byli znacznie bardziej zadowoleni z jakości swojego życia niż pacjenci starsi.

Wnioski: Większość pacjentów z udarem niedokrwiennym mózgu ma kłopoty z poruszaniem się i komunikacją. Czas, jaki minął od udaru ma wpływ na ocenę swojego zadowolenia z życia. Ponadto należy zwrócić uwagę na fakt, że większość pacjentów, zwłaszcza posiadających współmałżonka chętniej podejmuje decyzje o korzystaniu z porad psychologa bądź psychiatry w tak trudnym dla nich okresie.

Słowa kluczowe: jakość życia, niedokrwienny udar mózgu, przyczyny niedokrwiennego udaru mózgu, objawy niedokrwiennego udaru mózgu, skala SIP.

Ocena poziomu wiedzy zespołów pielęgniarskich pracujących na oddziałach zachowawczych na temat dróg szerzenia się zakażeń szpitalnych

Monika Krupa, Marta Gawlik

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 140

Wstęp: Charakter pracy zespołów pielęgniarskich wpływa na ich częsty kontakt z pacjentem, z czego wynika szczególna konieczność tej grupy zawodowej do przestrzegania w miejscu pracy zasad higieny, aseptyki oraz antyseptyki.

Cel pracy: Ocena wiedzy zespołów pielęgniarskich oddziałów zabiegowych na temat zakażeń szpitalnych.

Materiał i metody badawcze: W badaniu wzięło udział 102 pielęgniarki i pielęgniarzy z różnych Polskich szpitali. Zespoły pielęgniarskie pracujące na oddziałach: anestezjologii i intensywnej terapii, oddział chirurgii ogólnej i szpitalnym oddziale ratunkowym. użytą metodą badawczą był sondaż diagnostyczny, a zastosowane narzędzie badawcze to kwestionariusz wywiadu samodzielnie opracowany.

Wyniki i wnioski: W badanej grupie respondentów obserwuje się deficyt wiedzy na temat zakażeń szpitalnych. Krótki staż pracy istotnie wpływa na poziom wiedzy na temat zakażeń przenoszonych drogą kontaktową. Wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia oraz stażu pracy badanych wzrasta poziom wiedzy na temat zakażeń szpitalnych.

Słowa kluczowe: pielęgniarstwo, prewencja zakażenia, wiedza, bakterie

Wypalenie zawodowe pielęgniarek na oddziałach onkologicznych

Beata Kruszelnicka, Mariusz Stachowiak

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 141

Wstęp: W dzisiejszych czasach wypalenie zawodowe jest coraz powszechniejsze. Jedną z najbardziej narażonych grup na to zjawisko są pielęgniarki. Zmieniające się czasy, praca z ludźmi, a co za tym idzie długotrwały stres, powodują, że osoby pracujące w tym zawodzie, niejednokrotnie muszą zapłacić wysoką cenę, jaką jest wypalenie zawodowe.

Cel pracy: Celem badań było określenie zjawiska wypalenia zawodowego wśród personelu pielęgniarskiego, pracującego na oddziałach Onkologii.

Materiał i metody badawcze: Badaniami objęto grupę 100 respondentów, w tym 95 kobiet i 5 mężczyzn pracujących na oddziale onkologicznym, chirurgii, pulmonologii, hematologii, ginekologii i radioterapii onkologicznej. W badaniach wykorzystano metodę sondażu diagnostycznego wykorzystując technikę ankietową na podstawie autorskiego kwestionariusza ankiety.

Wyniki i wnioski: Badania potwierdziły, że zjawisko wypalenia zawodowego dotyka ponad połowę osób badanych. Jednak nie mają na to wpływu ani wiek, staż, zmianowość czy wynagrodzenie. Najczęstszymi objawami, które mogą wskazywać na wypalenie zawodowe były zmęczenie, irytacja, obniżony nastrój.

Słowa kluczowe: Wypalenie zawodowe, stres, pielęgniarki.

Akceptacja choroby i jej wpływ na subiektywną ocenę jakości życia pacjentów z cukrzycą typu 2 na podstawie badań przeprowadzonych w NZOZ Szpitalu Powiatowym w Dzierżoniowie

Alicja Hołodiuk, Celina Witkowska

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 142

Wstęp: Cukrzyca typu 2 należy obecnie do najpowszechniejszych chorób przewlekłych. Jej obecność w życiu chorego wywiera znaczny wpływ na wiele sfer życia, dlatego ważnym zagadnieniem w opiece nad takim pacjentem jest pojęcie jakości życia i akceptacji choroby.

Cel pracy: Określenie zależności pomiędzy akceptacją choroby a oceną jakości życia wśród pacjentów z cukrzycą typu 2. Ustalenie czynników determinujących jakość życia chorych z cukrzycą.

Material i metody badawcze: Badania przeprowadzono wśród pacjentów Oddziału Internistycznego Szpitala Powiatowego w Dzierżoniowie. Wykorzystano skalę AIS, ankietę oceniającą jakość życia WHOQOL-BREF i metryczkę własnego autorstwa.

Wyniki: Średnia liczba punktów uzyskana przez pacjentów w ankiecie WHOQOLBREF wynosiła 92 punkty. 43% chorych wyraża wysoki poziom akceptacji choroby. Istnieje silna korelacja pomiędzy jakością życia a akceptacją choroby. Czas trwania choroby powyżej 5 lat negatywnie wpływa na ocenę jakości życia.

Wnioski: Im wyższy stopień akceptacji choroby, tym wyższa jakość życia pacjentów z cukrzycą typu 2. Jakość życia zależna jest również od czynników socjodemograficznych, takich jak aktywność zawodowa, wiek, stopień wykształcenia, oraz czasu trwania choroby.

Słowa kluczowe: akceptacja choroby, cukrzyca, jakość życia

Ocena poziomu wiedzy pielęgniarek i pielęgniarzy pracujących na oddziałach anestezjologii i intensywnej terapii w województwie lubuskim na temat kontrapulsacji wewnątrzaoortalnej

Małgorzata Macierzyńska, Irena Smółka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 143-144

Wstęp: Kontrapulsacja wewnątrzaoortalna stosowana jest w przypadku wystąpienia zawału mięśnia sercowego, a także w przypadku niewydolności serca oraz komorowych zaburzeń rytmu serca. Jest metodą krótkoterminową wspomagania mechanicznego serca.

Cel pracy: Określenie poziomu wiedzy personelu pielęgniarskiego, pracującego na oddziałach anestezjologii i intensywnej terapii w województwie lubuskim na temat kontrapulsacji wewnątrzaoortalnej.

Materiał i metody badawcze: Badaniem objęto 116 osób personelu pielęgniarskiego o różnym poziomie wykształcenia zawodowego (dyplom pielęgniarstwa, licencjat pielęgniarstwa, magister pielęgniarstwa). Badanie przeprowadzono metodą sondażu diagnostycznego za pomocą autorskiego kwestionariusza ankiety. Uzyskane od respondentów odpowiedzi poddano analizie ilościowej i jakościowej, w tym testowi niezależności chi-kwadrat Pearsona. Za wyniki istotne statystycznie przyjęto te, dla których poziom istotności nie przekraczał 0,05.

Wyniki: W badanej grupie 94,8% respondentów znało skrót IABP, 98,3% wiedziało, że jest to krótkoterminowa metoda wspomagania mechanicznego serca, 89,7% badanych wiedziało, że balon do kontrapulsacji wypełnia się helem, 84,5% wskazało na aortę zstępującą jako miejsce umieszczenia balonu do IABP, a 94,8% prawidłowo wskazało na polietylen jako materiał z jakiego wykonany jest balon do kontrapulsacji, 84,5% badanych wiedziało, że najczęstszym miejscem wprowadzenia balonu jest tętnica udowa, 81,9% respondentów wiedziało, że przeciwwskazaniem do IABP jest niedomykalność aortalna znacznego stopnia, 95,7% badanych wiedziało, że kontrapulsacja wewnątrzaoortalna jest inwazyjną metodą leczenia niewydolności serca, 90,5% znało powikłania zastosowania IABP.

Wnioski: Zdecydowana większość badanych pielęgniarek/pięgniarzy dysponuje wysokim poziomem wiedzy i umiejętności praktycznych w zakresie kontrapulsacji wewnątrzaoortalnej. Na wzrost poziomu tej wiedzy i umiejętności mają wpływ: krótszy staż pracy (do 10 lat), praca na oddziale, w którym leczeni są pacjenci metodą IABP, bezpośredni kontakt z takimi pacjentami, wyższy poziom wykształcenia.

Słowa kluczowe: kontrapulsacja wewnątrzortalna, poziom wiedzy, niewydolność serca, zawał mięśnia sercowego

Częstość występowania powikłań związanych z terapią nerkozastępczą w stacji dializ

Piotr Kurek, Irena Smółka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 145

Wstęp: Przewlekła niewydolność nerek to zespół chorobowy, gdzie jedną z metod jego leczenia jest stosowanie przewlekłej hemodializy, czyli regularne poddawanie się zabiegowi przedłużającego życie. Niestety żadna dotychczasowa metoda leczenia niewydolności nerek nie zastąpi przeszczepienia organu jakim jest nerka, dlatego chorych dotyka tak wiele, różnych powikłań klinicznych hemodializy. Do najczęściej występujących możemy zaliczyć powikłania ze strony układu sercowo-naczyniowego, wapniowo-fosforanowe a także same infekcje dostępow naczyniowych. Zastosowanie odpowiedniej profilaktyki oraz leczenie powyższych zaburzeń jest w stanie poprawić jakość życia oraz zmniejszyć śmiertelność tej grupy pacjentów.

Cel pracy: Celem pracy było poznanie jakiego rodzaju powikłania występują przy terapii nerkozastępczej w stacji dializ Diaverum w Warszawie.

Materiał i metody badawcze: Zostało przeprowadzone badanie sondażowe własnego autorstwa w formie anonimowej ankiety w stacji dializ Diaverum w Warszawie na przełomie pierwszej połowy 2022 roku. W badaniu wzięło udział 120 pacjentów poddawanych hemodializie w powyższym ośrodku.

Wyniki i wnioski: W stacji dializ Diaverum występują powikłania związane ze stosowaniem hemodializoterapii. Do najczęściej występujących powikłań ostrych należy spadek ciśnienia tętniczego (hipotonia śróddializacyjna) i wystąpiła ona u ok 40% przebadanych. Do najczęściej występujących powikłań występujących przewlekłe należy zmęczenie i wskazało je 18% ankietowanych. Do najrzadziej występujących powikłań ostrych należą zaparcia/biegunka oraz zespół pierwszego użycia dializatora. Do grupy najrzadziej występujących powikłań przewlekłych możemy zaliczyć wirusowe zapalenie wątroby, które na 120 osób wskazała tylko jedna. Ze względu na małą próbkę wyniki nie są istotne statystycznie.

Słowa kluczowe: Hemodializa, powikłania, terapia nerkozastępcza

Ocena poziomu wiedzy kobiet po 40 roku życia na temat profilaktyki, diagnostyki i leczenia raka piersi

Joanna Tomaszewicz, Irena Smółka

ISSN 2084-3607 Acta Scholae Superioris Medicinae Legnicensis 2022; 1 (26): 146-147

Wstęp: Pod względem zapadalności oraz umieralności, rak piersi jest najczęściej występującym nowotworem u kobiet. Wydawało by się, że z uwagi na dość rozpowszechnioną profilaktykę wtórną (badanie USG i mammografia), nowotwór ten nadal stwarza spore zagrożenie zbyt późnym wykryciem i utratą możliwości jak najskuteczniejszego leczenia. Wyróżnia się kilka przyczyn takiego stanu rzeczy. Przede wszystkim związana jest ona z nadal niewystarczającą wiedzą w zakresie diagnostyki, leczenia i charakterystyki występowania nowotworu piersi oraz z niewystarczającą ilością prowadzonych na ten temat badań naukowych, wdrażanych metod diagnostycznych i promowaniem profilaktyki w tym zakresie, zarówno u kobiet jak i u mężczyzn.

Cel pracy: Celem pracy to ocena wiedzy kobiet po 40 r. ż. na temat profilaktyki, diagnostyki i leczenia raka piersi.

Material i metody badawcze: Badaniem zostały objęte 100 kobiet, które ukończyły 40 rok życia bez względu na posiadane wykształcenie, stan cywilny, miejsce zamieszkania czy osiągnięty status społeczny. Metoda, którą posłużono się w pracy w badaniach to sondaż diagnostyczny, w której wykorzystano kwestionariusz własnego autorstwa jako technikę badań ankietowych. Pytania były zamknięte jednokrotnego wyboru oraz z możliwością kilku odpowiedzi. Udział w badaniu był anonimowy oraz dobrowolny.

Wyniki: Przebadana grupa kobiet potwierdziła hipotezę, że posiadana przez Pań wiedza na temat profilaktyki, diagnostyki i leczenia raka piersi kształtuje się na poziomie wystarczającym (przeciętnym). Jednak należy zwrócić szczególną uwagę na istotność ciągłego edukowania społeczeństwa w kwestiach związanych z diagnostyką, leczeniem i charakterystyką występowania nowotworu piersi u kobiet.

Wnioski: Założona hipoteza główna potwierdziła, że stopień poziomu wiedzy respondentek jest na poziomie przeciętnym 32 %. Najniższy stopień wiedzy uzyskano u 22% kobiet a wynik najwyższy u 46% Pań. W badanej grupie istnieją istotne zależności między poziomem wiedzy a wiekiem oraz stanowiskiem zawodowym. Istnieją też istotne zależności między wykonywaniem mammografii a poziomem wiedzy badanych, wykonywaniem samobadania a wystąpieniem zachorowania na raka piersi w rodzinie badanych oraz wykonywaniem mammografii a wiekiem i stanowiskiem badanych. Nie istnieją zaś w badanej grupie istotne zależności między poziomem wiedzy a wykształceniem czy miejscem zamieszkania. Nie zaobserwowano też istnienia

istotnych zależności między wykonywaniem samobadania piersi a poziomem wiedzy badanych, wykonywaniem mammografii a wystąpieniem zachorowania na raka piersi w rodzinie badanych, wykonywaniem samobadania piersi a wiekiem oraz wykształceniem badanych. Nie istnieje też istotna zależność między wykonywaniem samobadania piersi a stanowiskiem badanych.

Słowa kluczowe: rak piersi, diagnostyka, leczenie, samobadanie piersi, wiedza.

Regulamin publikowania prac

ACTA SCHOLAE SUPERIORIS MEDICINAE LEGNICENSIS zamieszcza recenzowane oryginalne prace badawcze oraz artykuły poglądowe z zakresu nauk medycznych i nauk o zdrowiu. Redakcja przestrzega zasad zawartych w Deklaracji Helsińskiej, a także w Interdisciplinary Principles and Guidelines for the Use of Animals in Research, Testing and Education, wydanych przez New York Academy of Sciences Ad Hoc Committee on Animal Research. Wszystkie prace doświadczalne odnoszące się do ludzi lub zwierząt muszą być przygotowane zgodnie z zasadami etyki i zawierać oświadczenie, że protokół badawczy jest zgodny z Konwencją Helsińską i akceptowany przez odpowiednią komisję bioetyczną z macierzystej instytucji.

Przygotowanie edycyjne maszynopisu

Strona tytułowa. Na stronie tytułowej należy podać: tytuł pracy (polski i angielski), nazwiska i imiona autorów, afiliację i dokładny adres każdego z autorów oraz nazwisko, imię, telefon, faks, adres e-mail autora odpowiedzialnego za korespondencję. Zaleca się ponadto podanie tzw. krótkiego tytułu składającego się z około 45 znaków.

Streszczenie. Do artykułu należy dołączyć streszczenie w języku polskim i angielskim. Streszczenie prac oryginalnych musi składać się z następujących wyodrębnionych części: Wprowadzenie, Cel pracy, Materiał i metody, Wyniki, Dyskusja/Omówienie, Wnioski, Piśmiennictwo. Sekcja Materiał i metody musi szczegółowo wyjaśniać wszystkie zastosowane metody badawcze. Należy podać nazwy metod statystycznych i oprogramowania zastosowanych do opracowania wyników. Streszczenie w języku angielskim nie powinno przekraczać 400 słów, a w języku polskim 300. Wszystkie skróty zastosowane w streszczeniu muszą być wyjaśnione w artykule. Streszczenia prac poglądowych powinny zawierać od 150 do 250 słów. Po streszczeniu należy umieścić nie więcej niż 5 słów kluczowych w języku polskim i angielskim, rekomendowanych przez Index Medical Subject Headings MeSH (<http://www.nlm.nih.gov/mesh/meshhome.html>).

Maszynopis. Prace poglądowe nie powinny zawierać więcej niż 6000 słów, oryginalne 5000. Praca oryginalna powinna składać się z następujących części: Wprowadzenie, Cel pracy, Materiał i metody, Wyniki, Dyskusja/Omówienie, Wnioski, Piśmiennictwo. Artykuły należy pisać na papierze formatu A4 (21 × 30 cm lub 22 × 28 cm) z zachowaniem podwójnej interlinii (dotyczy to również wykazu literatury, podpisów do rycin i tabel). Każdą część pracy należy pisać na oddzielnej stronie. Tekst powinien być napisany 12-punktową czcionką Times

New Roman lub Arial. Odniesienia do literatury, rycin i tabel należy umieszczać zgodnie z kolejnością cytowania w tekście. W tekście nie można stosować żadnych wyróżnień. Wskazane jest, aby podawać międzynarodowe nazwy leków. Wyniki badań biochemicznych i innych powinny być podane w jednostkach zgodnych z układem SI. Należy ujawnić wszelką pomoc finansową i materialną.

Piśmiennictwo. Autorzy ponoszą odpowiedzialność za poprawność cytowanej literatury. Cytowanie prac należy ograniczyć tylko do pozycji najnowszych i łączących się bezpośrednio z przedstawionym tekstem. Liczba pozycji cytowanego piśmiennictwa w artykułach poglądowych nie może przekraczać 40, w pracach oryginalnych 30 pozycji. Wykaz i numeracja piśmiennictwa powinny być zgodne z kolejnością cytowania w tekście, tabelach i rycinach.

Przykłady cytowanego piśmiennictwa:

- A. schemat zapisu dla artykułów z czasopism powinien obejmować następujące składowe we wskazanej kolejności: nazwiska autorów, inicjały imion autorów, tytuł artykułu, tytuł czasopisma, rok wydania, numer wydania, strony,
np.: Szczepkowski M., Dobra stomia, Postęp Nauk Medycznych, 2006, 19: 240-248
- B. zapis dla pozycji książkowych powinien obejmować następujące składowe we wskazanej kolejności: nazwiska autorów, inicjały imion autorów, tytuł książki, nazwa wydawnictwa, miejsce wydania, rok wydania, np.: Kózka M., Płaszewska-Żywko L. (red.): Procedury pielęgniarstwa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009
- C. zapis dla rozdziału w książce powinien obejmować następujące składowe we wskazanej kolejności: nazwiska autorów rozdziału, inicjały imion autorów rozdziału, tytuł rozdziału, [w:] nazwiska autorów, inicjały imion autorów, tytuł książki, nazwa wydawnictwa, miejsce wydania, rok wydania, strony rozdziału np.: Ślusarska B., Edukacja pacjenta a pielęgnowanie, [w:] Ślusarska B., Zarzycka D., Zahradniczek K. (red.): Podstawy pielęgniarstwa. T. II. Wybrane działania pielęgniarstwa, Wyd. Czelej, Lublin 2004, s. 959-962
- D. zapis artykułu on-line powinien obejmować następujące składowe we wskazanej kolejności: nazwiska autorów, inicjały imion autorów, tytuł artykułu, pełen zapis strony internetowej na której umieszczono artykuł, data dostępu/stan na dzień: (dz-m-r/r-m-dz) np. Jarzynkowski P., Książek J., Bezpieczeństwo z elektrochirurgii, <http://issuu.com/termedia/docs/pchia1404-issuu01?e=6268539/10396087>, data dostępu: 11.12.2017

Pamiętać należy, że w każdej pozycji podaje się nazwiska maksymalnie do trzech autorów, jeżeli jest ich więcej, to należy podać nazwisko i inicjały pierwszego autora i skrót i in. (w przypadku pozycji anglojęzycznych skrót et al.)

Ryciny i tabele: Profesjonalnie przygotowane wykresy, rysunki i fotografie w trzech egzemplarzach należy numerować jako ryciny i dołączyć do pracy oddzielnie, poza tekstem, w wersji elektronicznej oraz wydrukowane na papierze. Wszystkie oznaczenia i symbole na rycinach muszą być czytelne. Podpisy do rycin w języku polskim i angielskim należy dołączyć oddzielnie. Ryciny należy ponumerować cyframi arabskimi w kolejności, w jakiej ukazują się w tekście. Tabele należy zamieścić na oddzielnych stronach i numerować cyframi rzymskimi zgodnie z cytowaniem w tekście. Podpisy do tabel muszą być napisane w języku polskim i angielskim. Wszystkie skróty powinny być wyjaśnione w przypisie.

Nadsyłanie maszynopisów

Oryginał i dwie kopie maszynopisu zawierające wszystkie ilustracje i tabele powinny być nadsyłane pod poniższy adres:

Redakcja ACTA SCHOLAE SUPERIORIS MEDICINAE LEGNICENSIS

ul. Powstańców Śląskich 3, 59-220 Legnica, Polska

tel.: +48 76 854 99 33,

e-mail: publikacje@wsmlegnica.pl

Prace przygotowane na nośnikach elektronicznych

Redakcja przyjmuje prace na CD-ROM-ach lub przesłane e-mailem. Teksty należy przekazywać w formacie Word. Materiał ilustracyjny należy przygotować: w formacie TIFF-dla skanów, CorelDRAW lub Adobe Illustrator-dla grafiki wektorowej, Microsoft Excel-dla wykresów i diagramów. Każdy dysk musi być opisany: nazwisko autora, tytuł pracy, nazwa pliku, program i numer wersji. Tekst i materiał ilustracyjny muszą być w oddzielnych plikach. Tekst na dysku musi być zgodny z wydrukiem.

Korekta autorska

Korektę autorską należy zwrócić do Redakcji w ciągu 7 dni. W przeciwnym wypadku artykuł zostanie wycofany z danego zeszytu. Zmiany w korekcie autorskiej inne niż błędy składu drukarskiego są wprowadzone na odpowiedzialność autora.

Procedury zabezpieczające oryginalność prac naukowych

Ochrona danych pacjentów

Autorzy prac naukowych mają obowiązek chronić dane osobowe pacjenta. Do publikacji powinny trafiać jedynie dane o znaczeniu informacyjnym lub klinicznym. Jeżeli nie ma możliwości uniknięcia ujawnienia danych identyfikujących pacjenta, niezbędna jest na to zgoda pacjenta (lub prawnych opiekunów), co powinno być odnotowane w publikacji.

Odpowiedzialność cywilna

Redakcja stara się czuwać nad merytoryczną stroną wydawnictwa. Jednak za treść artykułów odpowiada Autor. Wydawnictwo ani Komitet Naukowy nie ponoszą odpowiedzialności za skutki ewentualnych nierzetelności.

Zasady kwalifikacji prac do druku

1. Prace są przesyłane pod adres Redakcji.
2. Każda praca jest recenzowana przez dwóch niezależnych recenzentów.
3. Komitet Naukowy kwalifikuje pracę do druku po uzyskaniu pozytywnych recenzji.
4. Ostateczną kwalifikację do druku podejmuje Redaktor Naukowy.
5. Autor otrzymuje artykuł do korekty autorskiej.
6. Wydrukowany artykuł staje się własnością Wydawcy, czyli Wyższej Szkoły Medycznej w Legnicy.

Procedury zabezpieczające oryginalność prac naukowych stosowane przez czasopismo

1. Wszystkie nadesłane do Redakcji prace są recenzowane przez dwóch niezależnych recenzentów.
2. Autor(rzy) prac składają oświadczenie, że praca nie jest złożona w innej redakcji i nie była publikowana.
3. Nadesłanie pracy do Redakcji jest równoznaczne z akceptacją faktu, że manuskrypt może być poddany ocenie przez system wykrywania plagiatu. Wszystkie wykryte przypadki nierzetelności naukowej będą ujawniane, włącznie z powiadomieniem odpowiednich instytucji.
4. Artykuły są systematycznie, komputerowo analizowane pod względem plagiatu przez system antyplagiatowy.
5. Native-speaker i redaktor sprawdzają artykuły zarówno pod względem językowym, jak i oryginalności.

6. Komitet Redakcyjny ocenia i podejmuje decyzję o druku artykułu, opierając się na kryteriach opracowanych przez COPE (Committee on Publication Ethics).

Formularz kontrybucji autorskiej

Kryteria autorstwa

Uznanie autorstwa powinno opierać się na: zasadniczym wkładzie w koncepcję i projekt, zebranie danych lub analizę i interpretację danych, napisaniu artykułu lub krytycznym zrecenzowaniu pod kątem istotnej zawartości intelektualnej, ostatecznej akceptacji wersji do druku. Autorzy powinni spełniać wszystkie ww. kryteria, a jeżeli praca była prowadzona przez dużą grupę osób z wielu ośrodków, grupa ta powinna wskazać badaczy, którzy przyjmą bezpośrednią odpowiedzialność za pracę. Autor nadsyłający pracę zbiorową powinien określić kolejność autorów, wszystkich pojedynczych autorów wchodzących w skład danej grupy, a także jej nazwę. Wszystkie osoby określone jako autorzy muszą spełniać kryteria do autorstwa, a wszyscy, którzy się do niego kwalifikują, powinni być wymienieni. Każdy autor powinien uczestniczyć w pracy w takim stopniu, aby wziąć odpowiedzialność za właściwe fragmenty treści, jej zawartość oraz za konflikt interesów. Współpracownicy, którzy nie spełniają kryterium autorstwa, powinni być wymienieni, za ich pisemną zgodą, w podziękowaniach.

Określenie wkładu poszczególnych autorów w powstanie pracy, odbywa się wg następujących kryteriów:

1. Koncepcja i projekt badania.
2. Gromadzenie i/lub zestawianie danych.
3. Analiza i interpretacja danych.
4. Napisanie artykułu.
5. Krytyczne zrecenzowanie artykułu.
6. Zatwierdzenie ostatecznej wersji artykułu.
7. Inne (proszę wymienić).

Imię i nazwisko autora	Miejsce pracy autora	Wkład w powstanie pracy (opisowo lub za pomocą cyfr)

**Autor do korespondencji jest zobowiązany do przesłania formularza
w imieniu wszystkich autorów**

Imię i nazwisko autora do korespondencji:

Tytuł pracy:

Oświadczenie autorów

Oświadczam, że praca pt.

nie była dotychczas publikowana i nie jest złożona w innej redakcji.

.....

Podpis wszystkich autorów lub autora do korespondencji w imieniu wszystkich autorów

Przetwarzanie danych osobowych

Zgodnie z brzmieniem art. 13 ust. 1 i ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych – dalej „RODO”), Wydawca (Wyższa Szkoła Medyczna w Legnicy) informuje, że:

1. Administratorem danych osobowych jest Wyższa Szkoła Medyczna w Legnicy (59-220) przy ul. Powstańców Śląskich 3.
2. Dane osobowe autorów prac przetwarzane są w celu przeprowadzenia procesu wydawniczego.
3. Zgłaszając pracę autor wyraża zgodę na przetwarzanie jego danych osobowych dla celów przeprowadzenia procesu wydawniczego, w tym także do otrzymywania korespondencji związanej z publikacją.
4. Autorom przysługuje prawo dostępu do swoich danych osobowych, ich poprawy oraz żądania ich usunięcia.
5. Podanie danych osobowych jest dobrowolne, ale niezbędne do publikacji pracy, a konsekwencją ich niepodania będzie nieprzyjęcie pracy do druku.
6. Wydawca nie przekazuje, nie sprzedaje i nie użycza zgromadzonych danych osobowych innym osobom lub instytucjom.
7. Autorowi przysługuje prawo wniesienia skargi w zakresie przetwarzania danych do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, gdy uzna, że przetwarzanie przekazanych danych narusza rozporządzenie RODO.